

Kallelse till socialnämnden

Nämnd	Socialnämnden
Tid	Tisdagen den 28 april 2026 klockan 17.00
Plats	Höger Kammarsal, Kommunhuset
Justerare	Samuel Anefur

Föredragningslista

Nr Ärende

1. Godkännande av dagordning
Föredragande: Hans Jarstig
2. Val av justerare och tid för justering
Föredragande: Hans Jarstig
3. Månadsuppföljning mars 2026
Föredragande: Fredrik Ottosson
4. Kvalitetsuppföljning
Föredragande: Jonas Linderholm Arnklint
5. Utvärdering av införande av rambeslut vid hemtjänst
Föredragande: Ellen Strömberg och Jonas Linderholm Arnklint
6. Återremiss av förfrågningsunderlag LOV hemtjänst
Föredragande: Ellen Strömberg
7. Bidragsgivning till föreningen Bruk för alla
Föredragande: Charlotte Knutsson och Sara Svenningsson
8. Remiss av riktlinjer för bostadsförsörjning 2026-2029 Habo kommun
Föredragande: Pernilla Ekstrand
9. Ansökan om föreningsbidrag 2026
Föredragande: Pernilla Ekstrand
10. Information om rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS - första kvartalet 2026
Föredragande: Pernilla Ekstrand
11. Information- rapportering av skydds rond
Föredragande: Pernilla Ekstrand

Nr Ärende

12. Delegationsärenden
13. Informationsärenden
 Föredragande: Pernilla Ekstrand

Hans Jarstig
Ordförande

Sandra Grip
Sekreterare

Dokumenttyp
Tjänsteskrivelse

Datum
2026-04-15

Diarienummer
SN26/4

Sida
1 (1)

Mottagare
Socialnämnden

Månadsuppföljning mars 2026

Förslag till beslut

Socialnämnden lägger informationen till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Månadsrapporten omfattar uppföljning av ekonomi och personalnyckeltal.

Beslutet skickas till
Ekonomichef

Kvalitetsrapportering

Förslag till beslut

Informationen läggs till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden beslutade den 25 mars 2026 om struktur för kvalitetsrapportering. Förvaltningen ska redovisa kvalitet vid nämndens sammanträden i april, augusti och december och upprätta en årlig kvalitetsberättelse i februari eller mars.

Kvalitetsrapporteringen i april består av redovisning och analys av avvikelser under inledningen av 2026 samt genomgång av ett antal indikatorer eller mått som förvaltningen ser är viktiga för nämnden att del av för att försäkra sig om att verksamheten lever upp till ställda krav.

Förvaltningen återkommer i augusti med förslag på vad kvalitetsrapporteringen framöver kan innehålla.

Jonas Linderholm Arnklint
Socialt ansvarig samordnare (SAS)

Beslutet skickas till
Chefer i socialförvaltningen

Utvärdering av rambeslut i hemtjänst

Förslag till beslut

Socialnämnden konstaterar projektet är avslutat och att rambeslut nu är infört inom hemtjänst.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden gav förvaltningen i uppdrag att införa rambeslut. Syftet är att effektivisera handläggningen, öka delaktigheten för brukaren samt ett förtydligt och förstärkt ansvar för planering och genomförande hos utföraren.

Sedan våren 2025 tillämpas inom hemtjänst rambeslut. Socialsekreteraren utreder behov och fattar beslut om hemtjänst med stöd inom olika livsområden enligt Individens behov i centrum (IBIC). Utföraren planerar tillsammans med brukaren hur och när stödet ska genomföras.

I projektdirektivet ingick att göra en utvärdering ett år efter införandet. Utvärderingen visar att rambeslut ökar brukarens delaktighet och att arbetssättet upplevs mer effektivt. Rambeslut förväntas succesivt få mer effekt i form av förbättrad kvalitet och effektivitet i takt med att andelen rambeslut ökar. Framledes är det av vikt att myndighetsenheten vård och omsorg i större utsträckning följer upp beslut samt att det kontinuerligt sker en flerprofessionell samverkan kring arbetssättet.

Jonas Linderholm Arnklint
SAS, Socialt ansvarig samordnare

Ellen Strömberg
Verksamhetsutvecklare

Bilaga

Utvärdering rambeslut i hemtjänst

Beslutet skickas till

Verksamhetschef äldreomsorg

Enhetschefer hemtjänst

Enhetschef myndighetsenheten vård och omsorg

Rambeslut i hemtjänsten Hur blev det såhär långt?

April 2026

Inledning

I Habo kommun har rambeslut tillämpats i drygt ett år. Beslut som fattades före införande av rambeslut mynnade ut i olika insatser exempelvis städning, tvätt, inköp, måltider, sköta personlig hygien samt komma ut på promenader. Numera beviljas brukare stöd inom livsområdena;

- **Allmänna uppgifter och krav:** Det handlar om att hantera allmänna uppgifter och krav i olika sammanhang.
- **Kommunikation:**
Att kunna uttrycka sig och ta emot information på olika sätt.
- **Förflyttning:** Att röra sig och hantera transportmedel.
- **Personlig vård:** Att hantera egna hälsotillstånd och vård.
- **Hemliv:** Att hantera dagliga rutiner och hemmiljö.
- **Mellanmänskliga interaktioner och relationer:**
Att upprätthålla och hantera relationer och sociala interaktioner.
- **Utbildning, arbete, sysselsättning och ekonomiskt liv:**
Att hantera ekonomiska aspekter och sysselsättning.
- **Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv:**
Att upprätthålla en känsla av trygghet och engagera i samhällsaktiva aktiviteter.

- **Känsla av trygghet:**

Att hantera och uttrycka känslor av trygghet och säkerhet.

Viljeinriktningen är att ge brukaren ett ökat inflytande och större möjligheter att påverka hur stödet ska utformas.

I projekt ingick att till socialnämnden återkomma med en utvärdering av införande. Utvärderingen utgick från syftet med införande av rambeslut;

Har biståndshandläggningen effektiviserats?

I vilken utsträckning har ansvaret för planering för utförare förtydligats?

Har brukarens delaktighet förstärkts?

Tillvägagångssätt

Intervjuer har skett med enhetschefer inom Habo kommuns hemtjänst samt myndighetsenheten vård och omsorg. Representant från SPF har i samtal med förvaltningen delat med sig av målgruppens upplevelser och reflektioner. Förvaltningschef och verksamhetschef för äldreomsorg har tagit del av resultatet från ovanstående och bidragit med sina reflektioner.

Den privata utförarens andel av hemtjänst är mycket liten. En mycket hög andel av deras brukare har beslut som fattas före införande av rambeslut. Därför har de inte tillfrågats i utvärderingen.

Resultat

Inom förvaltningen finns en gemensam bild om syftet med rambeslut. Fokus ska vara individens behov i centrum (IBIC). Rambeslut har gett en ökad kunskap om IBIC samt en ökad delaktigheten för individen kring hur hemtjänst ska utföras. Vägledningen som togs fram för rambeslut är en hjälp i detta.

Rambeslut förväntas öka socialsekreterarnas utrymme att följa upp om brukarens behov tillgodoses genom hemtjänst. Socialsekreterarna

beskriver, redan nu, att de i handläggningen har ett större helhetsperspektiv i utredning av individens behov. Tidigare orienterade socialsekreteraren utredningen mot vilken av de tillgängliga insatserna som bäst kunde tillgodose behovet. Idag ligger tonvikten på att beskriva individens behov inom aktuella livsområden. Införande av rambeslut har utmynnat i färre ändringsbeställningar och mindre administrativa kontakter mellan utförare och socialsekreterare när besluten inte längre omfattar frekvens och tidsåtgång. Ett rambeslut om hemtjänst är aktuellt längre än de så kallade insatsbesluten, dvs det tar generellt längre tid än innan nytt beslut behöver fattas. Nytt beslut behövs endast när individens behov uppstår eller upphör inom något livsområde.

Utföraren har ett ansvar för att skapa goda förutsättningar för den enskildes medverkan i planeringen och vara lyhörd för synpunkter och önskemål. Brukare tillsammans med utföraren planerar hur genomförandet ska ske. Utföraren upplever att deras startsträcka hos en ny brukare är längre än tidigare då det inte är angett i detalj vad som ska utföras. Utföraren behöver i dialog med brukaren ta reda på mer om brukaren inför hemtjänststart jämfört med tidigare.

Införandet av rambeslut har inte förändrat antalet besökstillfällen hos brukaren eller antalet personal som besöker brukaren. En tänkt effekt av rambeslut var att hemtjänst skulle kunna utföras i längre sammanhängande besök med rambeslut jämfört med insatsbeslut. En orsak till att det inte blivit färre besökstillfällen kan vara att hälso- och sjukvårdsuppgifter ordinerats till givna klockslag. Hemtjänsten planerar sina besök hos brukare kring de tidpunkter då ordination ska ges.

Vid genomgång av utförda timmar hemtjänst före och efter införandet av rambeslut framkommer att mängden utförda timmar hemtjänst inte påverkats nämnvärt. Volymerna varierar med antalet brukare och deras omsorgsbehov.

Förvaltningens verksamheter upplever en förbättrad arbetsmiljö när samtal mellan socialsekreterare och utförare inte längre behöver kretsa kring den så kallade beviljade tiden för insatser inom hemtjänst (schablontid).

För målgruppen är det svårt att undersöka om det blivit någon skillnad. Det har inte skett någon brukarundersökning efter införandet som gör det möjligt att jämföra utfallen. Det har inte inkommit några synpunkter eller klagomål som rör rambeslut inom hemtjänst, varken handläggning eller utförande.

Analys

Effektivisera biståndshandläggningen

Utfasningsperioden av beslut tagna innan införandet av rambeslut är utdragen, vilket orsakar merarbete för både utförare och socialsekreterare. I takt med att andel rambeslut ökar förväntas fokus skifta från enbart utredning av behov till att också följa upp om beslutet tillgodoser brukarens behov.

Ett förtydligat ansvar för planering för utförare

Idag tar utföraren större ansvar för planeringen av hur hemtjänsten ska genomföras. Störst skillnad är det vid uppstart av hemtjänst där utföraren numera har en aktiv roll. När besluten tidigare innehöll detaljer om insatser påbörjades hemtjänsten utifrån beslutade insatser med tidsangivelser. Vid uppstart av hemtjänst sker nu i större

omfattning en dialog med brukaren kring hur stödet ska utformas hos individen.

Förstärka och förtydliga delaktigheten för brukaren

IBIC är förstärkt – socialsekreterare bättre på att identifiera och beskriva individuella behov. Genomförandeplanen görs mer i dialog med brukaren än innan. Utförande sker dock fortfarande på "standardtider".

Fortsättning

I nya socialtjänstlagen anges att uppföljning av kvalitet i utförda insatser ska ske. Det finns i förvaltningen ett behov av att utreda vem som ska utföra kvalitetsuppföljning. Kvalitetsuppföljning innebär att följa upp hur beviljade insatser utförs – att insatserna tillgodoser den enskildes behov av stöd och hjälp, att verkställigheten sker i enlighet med beslutet och med hänsyn till den enskildes medinflytande samt är av god kvalitet.

Den positiva effekten av rambeslut förväntas öka när andelen brukare med endast rambeslut blir högre. För att i högre utsträckning öka individens påverkan kring när på dygnet hemtjänsten kommer bör det undersökas om hälso- och sjukvårdsinsatser kan ordinerats eller utföras på ett sätt som gör det möjligt för individen att i större omfattning styra tidpunkten.

LOV lag om valfrihetssystem - förfrågningsunderlag

Förslag till beslut

Klicka eller tryck här för att ange text.

Beskrivning av ärendet

Utförarval inom hemtjänsten innebär att personer som har beviljats hemtjänst kan välja utförare. Personen kan själv välja mellan kommunens egen hemtjänst och de företag som kommunen har godkänt som utförare.

Den kommunala aktören missgynnas i nuvarande förfrågningsunderlag. Förfrågningsunderlaget innehåller ändringar som syftar till att villkoren för privat och kommunal aktör blir likvärdiga. De krav som tidigare endast gällt den kommunala utföraren kommer nu gälla samtliga utförare. Förändringarna av större betydelse rör systematiskt arbetsmiljöarbete, hållbarhetsarbete, heltidsresan, fordonsflottan samt genomförande av utbildningar inom hjärtlungräddning och brand.

Socialnämnden beslutade vid nämnden i mars att återremittera ärendet på grund av att kraven är för högt ställda bland annat när det gäller heltid som norm samt kravställning på arbetskläder.

Förvaltningen kommer vid nämndens möte i april föra ett fördjupat resonemang kring föreslagna förändringar i förfrågningsunderlaget.

Ellen Strömberg
Verksamhetsutvecklare

Dokumenttyp
Tjänsteskrivelse

Datum
2026-04-17

Diarienummer
SN26/72

Sida
2 (2)

Beslutet skickas till
Utförare hemtjänst
Verksamhetschef äldreomsorg
LOV-samordnare

Förfrågningsunderlag valfrihet hemtjänst – LOV

ALLMÄN ORIENTERING

Välkommen att ansöka om att bli en utförare i Habo kommuns valfrihetssystem för hemtjänst. Nedan följer en inledande information som ger en överblick över upphandlingen.

Habo kommun ligger i Jönköpings län och består av fem tätorter; Habo, Furusjö, Fagerhult, Brandstorp och Baskarp, där centralorten Habo dominerar befolkningsmässigt.

I kommunen bor totalt ca 13 600 invånare. Habo är en liten, expansiv kommun med ett mångsidigt näringsliv och ett naturskönt läge i södra Vätterbygden.

Upphandlingsform

Upphandlingen genomförs enligt Lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV).

Upphandlande myndighet

Upphandlande myndighet är Habo kommun genom dess socialnämnd - organisationsnummer 212000- 1611. För information om kommunen besök www.habokommun.se.

Kontraktstid

Kontraktstiden är tillsvidare med uppsägningsrätt.

Syfte med upphandlingen

Syftet med upphandlingen är att få en mångfald av utförare som kan:

tillförsäkra den enskilde inflytande, trygghet och värdighet.

Uppdragets omfattning

Samtliga insatser i form av service, omvårdnad och hälso- och sjukvårdsinsatser som kan förekomma i ett beslut om hemtjänst kl. 07.00 - 22.00 alla dagar på året.

Målgrupp och geografiskt område

Personer i Habo kommun som har beslut om hemtjänstinsatser.

Kapacitetstak

Möjlighet finns att ange ett kapacitetstak. Kapacitetstak anges i kapacitet till utförda i timmar hos brukare per månad. **Utföraren ska åta sig att utföra minst 150 timmar per månad.** Utföraren kan ändra kapacitetstak under kontraktstiden. Vid ändring av kapacitetstak gäller följande:

Utökning/minskning av kapacitetstak bör anmälas senast den 15 i månaden för att börja gälla den 1:a i kommande månad. Exempel; anmälan om utökat kapacitetstak

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

som görs den 14 april börjar gälla den 1 maj. Minskning av kapacitetstak innebär att utföraren inte kan ta nya kunder förrän utföraren understigit angivet kapacitetstak.

Utföraren kan inte avsäga sig pågående uppdrag hos enskilda brukare. Utföraren ska vara beredd på att, utöver sitt kapacitetstak, hantera utökning av insatser hos brukare där utföraren har pågående uppdrag.

Skyldighet att ta uppdrag

Utförare får inte inom godkänt kapacitetstak tacka nej till nya uppdrag. Har utföraren inte angivit kapacitetstak kan utföraren inte tacka nej till nya uppdrag.

Tilläggstjänster

Utöver de tjänster som omfattas av denna upphandling har utföraren rätt att erbjuda så kallade tilläggstjänster till den enskilde. Om tilläggstjänster erbjuds ska det för den enskilde tydligt framgå att det är fråga om en tjänst utöver vad som ingår i utförarens åtaganden.

Vid köp av tilläggstjänster ska utförare upprätta ett skriftligt avtal med den enskilde så att avgränsning mellan hemtjänstinsatser och tilläggstjänst framgår.

Tilläggstjänsterna får inte:

vara obligatoriska för den enskilde för att denne ska kunna välja utförare

vara en del av utförarens åtaganden i enlighet med detta förfrågningsunderlag användas för att täcka den enskildes utökade behov av insatser.

Byte av utförare

Den enskilde har alltid rätt att byta till en annan utförare. Om den enskilde önskar välja en annan utförare ska han/hon ta kontakt med sin socialsekreterare.

Socialsekreteraren meddelar den ursprungliga utföraren och den nya utföraren.

Uppsägningstiden är 5 dagar.

Den ursprungliga utföraren får ersättning tills dess att bytet av utförare är genomfört.

Infaller sista dag för uppsägningstiden på en lördag, söndag eller annan helgdag äger utförarybytet rum närmast följande vardag. Utförarybyte sker under dagtid mellan 08:00 och 16:00.

Ickeval

Enligt 9 kap 2 § LOV ska det finnas ett ickevalsalternativ för den enskilde som inte kan eller inte vill välja utförare. Kommunens ickevalsalternativ utgörs av en turordningslista där alla leverantörer erhåller uppdrag i ordning efter varandra.

Kommunen är leverantör 1.

Avgifter

Utföraren får inte ta ut avgift av den enskilde för åtaganden och skyldigheter som omfattas i ett eventuellt kommande kontrakt.

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Tilläggstjänster faktureras av utföraren direkt till den enskilde.

Administrativa föreskrifter

Inledning

I detta avsnitt följer de formella kraven för upphandlingen.

Informationsmöte

Innan ansökan skickas in ser kommunen gärna att sökande deltar i ett informationsmöte.

På informationsmötet görs en genomgång av förfrågningsunderlaget och möjlighet finns att ställa frågor. Informationsmöte erbjuds inom en månad från det att utförare meddelat intresse till kommunens LOV-samordnare som nås via kommunens växel 036-442 80 00 eller socialforvaltningen@habokommun.se.

Handläggningstid

Ansökan senast inkommit till kommunen - 15 januari Kontrakt gäller fr.o.m. - 1 mars

Ansökan senast inkommit till kommunen - 15 april Kontrakt gäller fr.o.m. - 1 juni

Ansökan senast inkommit till kommunen -15 augusti Kontrakt gäller fr.o.m. - 1 oktober

Ansökan senast inkommit till kommunen -15 oktober Kontrakt gäller fr.o.m. - 1 december

Om datumen den 1:a och den 15:e infaller på en lördag, söndag eller annan helgdag, gäller istället närmast följande vardag.

Dessa handläggningstid gäller under förutsättning att ansökan är komplett. Ansökningar som inte är kompletta ligger kvar till nästa handläggningsperiod.

Elektronisk ansökan

Ansökan lämnas elektroniskt via Mercell TendSign. För tillgång till systemet krävs en inloggning. Användarnamn och lösenord fås genom att göra en enkel registrering på www.tendsign.com – klicka på "Skapa konto" om du inte har konto. Efter genomförd registrering fås omedelbar tillgång till systemet. Det är kostnadsfritt för sökande att använda systemet och att lämna ansökan. Vid frågor eller behov av support i hanteringen av systemet går det bra att kontakta Mercell TendSign via <https://contact.mercel.com/?lang=sv>

Sökande får genom Mercell TendSign:

- tillkommande information
- kontroll av att alla frågor ställda i förfrågningsunderlaget är besvarade vid avlämnandet
- en tydlig information om inte alla obligatoriska krav är uppfyllda.

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Registrering av uppgifter i Merzell TendSign

Ansökan registreras i det bolag som ansökan avser. För sökande som sedan tidigare har registrerat konto i Merzell TendSign är det viktigt att kontrollera att registrerade uppgifter stämmer avseende företagsnamn, organisationsnummer, kontaktuppgifter m.m. Uppgifter som inte stämmer ska ändras innan ansökan skickas in.

Aktiebolag under bildande

För aktiebolag under bildande (som inte har organisationsnummer) fås inloggning till systemet genom att kontakta Merzell TendSign via <https://contact.mercel.com/?lang=sv>

Konsult

Konsult som lämnar in ansökan på uppdrag ska ha inloggning för det bolag som ansökan lämnas för.

Information, frågor och svar

Frågor ställs via frågor- och svarsfunktionen i Merzell TendSign. Kommunen besvarar frågor via samma funktion.

Om förfrågningsunderlaget upplevs som oklart eller otydligt i något avseende är det viktigt att kommunen kontaktas så att missförstånd kan undvikas.

Endast skriftlig kompletterande uppgift lämnad av kommunen är bindande för både kommunen och sökande.

Ansökans utformning

Hela ansökningsförfarandet genomförs på svenska och ansökan ska lämnas elektroniskt via Merzell TendSign. Bifogade dokument ska namnges utifrån vad som framgår under respektive fråga. Ansökan ska utformas i enlighet med förfrågningsunderlaget. Reservationer accepteras inte.

Originalhandlingar

Dokument som begärs in av kommunen ska skannas och laddas upp som bilaga till ansökan. Kommunen förbehåller sig rätten att begära att dessa dokument även uppvisas som original.

Detta gäller även under kontraktstiden.

Ansökans giltighet

Sökande är bunden av sin ansökan till dess att kommunen fattat beslut om godkännande och kontrakt tecknats. Sökande ska bekräfta ansökans giltighet.

Handläggning av ansökan

I handläggning ingår kontroll av att:

- ansökan är korrekt och komplett besvarad och inte innehåller förbehåll sökande uppfyller de krav som anges i förfrågningsunderlaget.
- samtliga krav har accepterats.

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

- Som en del av handläggningen kan kommun komma att kalla till ett möte. Vid detta möte ska sökande ha med sig sitt ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt SOSFS 2011:9.

Rättelse av fel, förtydligande och komplettering

Kommunen kan tillåta att sökande rättar en uppenbar felskrivning eller något annat uppenbart fel i ansökan.

Kommunen kan också begära att en ansökan förtydligas eller kompletteras. Kommunen är dock inte skyldig att medge komplettering eller förtydligande.

För godkännande

Samtliga ska-krav i förfrågningsunderlaget måste vara uppfyllda för att ansökan ska kunna godkännas.

Underrättelse om beslut och kontrakt

För att tilldelas kontrakt krävs att samtliga villkor uppfylls.

Beslut fattas av förvaltningschefen för socialförvaltningen på uppdrag av socialnämnden. Snarast efter det att beslut fattats kommer sökande att skriftligen informeras. Information om beslut sker via Mercell TendSign.

Utförare ska efter beslut meddelats vara beredd att underteckna kontrakt. Avtal ingås genom att kontraktet undertecknas av parterna.

Begäran om sekretess

Kommunen omfattas av offentlighetsprincipen. Offentlighetsprincipen innebär att allmänheten har rätt att ta del av till myndigheten inkomna handlingar. För att en uppgift i en sådan handling ska kunna sekretessbeläggas måste stöd för detta finnas i sekretesslagen.

Inkommen ansökan är i huvudregel offentlig. Av 31 kap. 16 § Offentlighets- och sekretesslagen följer dock att sekretess gäller för uppgift i ansökan som rör sökandens affärs- eller driftsförhållanden, om det av särskild anledning kan antas att sökanden lider skada om uppgiften röjs.

Anser sökande att vissa uppgifter i inlämnad ansökan omfattas av sekretess ska sökande precisera vilka uppgifter detta gäller och en motivering till på vilket sätt sökande skulle lida skada om uppgifterna lämnades ut. Det är dock kommunen, i egenskap av offentlig myndighet, som beslutar om en uppgift kan sekretessbeläggas. Beslutet kan överklagas till kammarrätten.

3. Krav på utförande och kvalitet

Inledning

I detta avsnitt följer de krav som ställs på organisationen och kvaliteten på uppdragets utförande.

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Förtroende

Har företrädare för utföraren genom lagakraftvunnen dom dömts för grovt brott som påverkar förtroendet för utförande av hemtjänst, kan detta medföra att utföraren inte godkänns, även om den grova brottsligheten inte skett i yrkesutövningen.

Med företrädare för utföraren likställs styrelse, verkställande direktör, majoritetsägare och verksamhetsansvarig.

Punkten utgör även avtalsinnehåll under kontraktstiden.

Kontrollpunkter Vid ansökan Uppföljning

Omständigheter som kan medföra uteslutning

Utföraren kan komma att uteslutas om kommunen får kännedom om att någon av förutsättningarna i 7 kap. 1 § i lag (2008:962) om valfrihetssystem föreligger.

1 § Kommunen får utesluta en sökande som:

1. är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller är föremål för ackord eller tillsvidare har inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud,
2. är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, ackord eller annat liknande förfarande,
3. genom lagakraftvunnen dom är dömd för brott som avser yrkesutövningen,
4. har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen och kommunen kan visa detta,
5. inte har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i hemlandet eller annan stat inom EES-området, eller
6. i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av denna paragraf.

Om utföraren är en juridisk person, får utföraren uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för sådant brott som avses i första stycket 3 eller gjort sig skyldig till sådant fel som avses i första stycket 4.

Kommunen får begära att utföraren visar att det inte finns någon grund för att utesluta denne med stöd av första stycket 1, 2, 3 eller 5.

Allvarligt fel i yrkesutövningen enligt punkt 4 kan utgöras av hävning som kommunen eller annan kommun gjort med utföraren under de senaste 4 åren från ansökningstillfället inom verksamhetsområdet hemtjänst eller motsvarande verksamhetsområde. Med motsvarande verksamhetsområde avses uppdrag inom äldreomsorg och/eller omsorg om personer med funktionsnedsättning med utgångspunkt från socialtjänstlagen, exempelvis hemtjänst, dagverksamhet och/eller särskilt boende.

Punkten utgör även avtalsinnehåll under kontraktstiden.

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Kontrollpunkter Vid ansökan Uppföljning

Registrering

Utföraren ska vara registrerad i aktiebolagsregister, handelsbolagsregister eller motsvarande register om sådan skyldighet finns. Kommunen kommer själv att kontrollera detta och utföraren behöver inte bifoga några dokument.

För stiftelse, ekonomisk eller ideell förening ska bifogas stadgar samt protokoll som utvisar vilka personer som ingår i styrelsen och vem/vilka som är firmatecknare.

Ansökan kan lämnas av aktiebolag under bildande. Till ansökan ska bifogas stiftelseurkund. Aktiebolaget ska vara bildat senast i samband med kontraktstecknande. Skulle det visa sig att bildat aktiebolag inte uppfyller kommunens krav kommer kontrakt inte att tecknas.

Skatteverket

Utföraren ska hos Skatteverket, senast i samband med kontraktstecknande, vara registrerad för SNIKod (Standard för svensk näringsgrensindelning):

88101 - hemtjänst äldre

88102 - hemtjänst för personer med funktionsnedsättning.

Punkten utgör även avtalsinnehåll under kontraktstiden.

Inspektionen för vård och omsorg

Verksamheten bedrivs enligt 26 kap. 1 § 6 socialtjänstlagen (SoL) och behöver tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Miljönämnden

Matdistribution är en livsmedelsverksamhet. Utförare av hemtjänst ska registrera livsmedelsverksamhet hos Miljönämnden i Habo kommun.

Kontrollpunkter

Vid ansökan

I samband med kontraktstecknande Uppföljning

Ägarförhållande

Kommunen kan när det finns anledning till det begära in uppgifter rörande ägarförhållanden.

Kontrollpunkter

På begäran vid ansökan Uppföljning

Kompetens och erfarenhet

Verksamhetsansvarig ska ha tillräcklig kompetens och erfarenhet för att utföra uppdraget enligt kraven i socialtjänstlagen och detta förfrågningsunderlag. Det

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

innebär att utföraren ska ha erfarenhet av att organisera och driva motsvarande verksamhet i minst 18 månader under de senaste 8 åren, varav ett uppdrag ska ha drivits under minst 12 månader. Med motsvarande verksamhet avses uppdrag inom äldreomsorg och/eller omsorg om personer med funktionsnedsättning med utgångspunkt från socialtjänstlagen, avseende hemtjänst med omsorgsuppdrag, dagverksamhet och/eller särskilt boende. Erfarenhet av hemtjänst med enbart serviceuppdrag godkänns inte.

Är organisation nybildad eller inte har drivit motsvarande verksamhet tidigare ska minst en person i den övergripande ledningen, exempelvis styrelse, varit ansvarig eller medansvarig för driften av att organisera och driva motsvarande verksamhet i minst 18 månader under de senaste 8 åren, varav ett uppdrag ska ha drivits under minst 12 månader.

Kommunen kommer att använda egen erfarenhet från motsvarande uppdrag som utföraren genomfört åt kommunen under de tre senaste åren från ansökningstillfället. Finns dokumenterade brister som inte är oväsentliga och som inte har rättats på ett av kommunen godkänt sätt kan ansökan komma att avslås. Hemtjänst utförs till den enskilde som många gånger är helt beroende av sina insatser. Det är därför av avgörande betydelse att dessa insatser utförs med god kvalitet och med respekt för den enskildes rätt till integritet, inflytande och trygghet samt socialtjänstlagens värdegrund.

Till ansökan ska bifogas redovisning av tidigare uppdrag som styrker tillräcklig kompetens och erfarenhet. Av redovisningen ska framgå uppdragsgivare, uppdragsperiod (fr.o.m. och t.o.m. med år och månad) samt uppdragets innehåll och omfattning. Vid begäran ska till ansökan bifogas intyg, betyg etc. som styrker kompetens och erfarenhet. Kommunen kan själv komma att kontakta redovisade uppdragsgivare för att få kompetens och erfarenhet styrkt.

Punkten utgör även avtalsinnehåll under kontraktstiden.

Kontrollpunkter Vid ansökan Uppföljning

Kvalitetsledningssystem

För att kontinuerligt och långsiktigt utveckla och säkra verksamhetens kvalitet ska utföraren ha ett ledningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet enligt SOSFS 2014:5. Ledningssystemet ska vara anpassat till utförarens verksamhet och innehålla:

- processer med tillhörande rutiner/system/planer
- riskanalys
- egenkontroll
- årsberättelse om kvalitet

Av förfrågningsunderlagets olika punkter framgår de rutiner som ska ingå i utförarens kvalitetsledningssystem.

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Kvalitetsledningssystemet ska kontinuerligt följas upp, utvärderas och utvecklas utifrån verksamhetens behov samt förändringar i Socialstyrelsens allmänna råd m.m.

Utföraren ska göra de egenkontroller som socialförvaltningen anger är obligatoriska. Egenkontrollerna ska göras i enlighet med socialförvaltningens anvisningar.

Utförarens kvalitetsledningssystem ska inte bifogas ansökan utan redovisas vid ett ev. möte som kommunen bjuder in till.

Kontrollpunkter Vid ansökan Uppföljning

Ekonomisk och finansiell ställning

Det är av stor betydelse att de utförare som kommunen tecknar kontrakt med har en stabil ekonomisk/finansiell bas och därigenom ekonomiska förutsättningar att fullgöra uppdraget under den tid som kontraktet och det enskilda uppdraget gäller.

Sökandes finansiella och ekonomiska ställning ska vara rating 40 eller högre i Credit Safe.

Styrkande av ekonomisk och finansiell ställning

För bolag och enskild firma kommer kommunen själv att kontrollera rating via Credit Safe och utföraren behöver inte bifoga några dokument. Uppfyller sökande inte kravet om rating 40 eller högre kan ekonomisk och finansiell ställning styrkas på annat sätt, se nedan.

För övriga organisationsformer ska sökandes ekonomiska och finansiella ställning styrkas genom att sökande till ansökan bifogar den senaste årsredovisningen. Årsredovisningen ska även skickas in på begäran under kontraktstiden. Finns inte årsredovisning, exempelvis p.g.a. att sökande har en nystartad verksamhet, ska ekonomisk och finansiell ställning styrkas på annat sätt som kommunen kan godta, se nedan.

Styrkande av finansiell ställning på annat sätt

Ekonomisk och finansiell ställning kan styrkas på annat sätt genom exempelvis:

lånelöfte på bank på lägst 200 000 kr som gäller minst tre månader från kontraktsstart

intyg från moderbolag eller annan garant där moderbolaget/garanten ansvarar fullt ut för sökandes förpliktelser under minst tre månader från kontraktsstart. Intyget ska vara undertecknat av behörig företrädare. Moderbolaget/garanten ska uppfylla kravet på rating minst 40 hos Credit Safe.

Detta kontrollerar kommunen själv.

Ovanstående utgör även avtalsinnehåll under kontraktstiden.

Kontrollpunkter Vid ansökan Uppföljning

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Skatter och avgifter m.m.

Kommunen tecknar endast kontrakt med organisationer/juridiska personer som följer gällande lagar m.m. och som fullgör sina skyldigheter - bl.a. att betala skatt, sociala avgifter och att inkomma med årsredovisningen. Sökande ska därför uppfylla de i Sverige eller i det land sökande verkar ställda lagkrav på registrerings- skatte- och avgiftsskyldigheter. Kommunen kommer själv att kontrollera detta och utföraren behöver inte bifoga några dokument.

Om det under kontraktstiden uppdagas att utföraren eller underleverantör i väsentligt hänseende eller vid frekventa tillfällen underlåtit att inbetala förfallen skatt eller avgift, eller underlåter att inkomma med årsredovisning eller i övrigt inte lever upp till legala bestämmelser, kan detta betraktas som sådant kontraktsbrott som medför hävningsrätt för kommunen.

Utföraren ska vara registrerad för F-skatt senast i samband med kontraktstecknande.

Ovanstående utgör även avtalsinnehåll under kontraktstiden.

Habo kommun och Skatteverket

Habo kommun ska enbart göra affärer med seriösa organisationer, i alla led och under hela kontraktets löptid. Konkurrens ska ske på lika villkor. Syftet med samarbetet är därför att samtliga organisationer som levererar varor och/eller tjänster till Habo kommun är seriösa organisationer som sköter sina skatteredovisningar och sina skatteinbetalningar. Skatteverket bistår kommunen med information om alla berörda organisationer, inför upphandlingar och även med regelbundenhet under kontraktstiden. Om er organisation deltar i Habo kommuns upphandlingar eller redan har träffat kontrakt med Habo kommun omfattas er organisation av samarbetet. Detta innebär att organisationen även ska försäkra sig om att eventuella underentreprenörer sköter sina skatteregistreringar och skatteinbetalningar.

Kontrollpunkter

Vid ansökan

I samband med kontraktstecknande Uppföljning

IT- system

Socialförvaltningen använder Pulsen Combine för hantering av ärenden, uppdrag, avgifter och dokumentation samt samverkan mellan olika yrkeskategorier.

För planering av uppdragen används Combine Plan och för återrapportering av utförda insatser används Phoniro. Avvikelse rapportereras och utreds i DF Respons.

Combine och Combine Plan

Utföraren ska i Combine ta emot och acceptera uppdrag, upprätta genomförandeplaner och föra löpande social dokumentation. All kommunikation kring brukare mellan kommunens tjänstemän och utförare ska ske i detta system.

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Till Combine finns även en mobilapp som kan installeras på mobilen, den används till dokumentation om brukaren. Appen är tillgänglig för nedladdning på Google Play (Play Butik).

I Combine Plan ska utföraren planera de besök som ska utföras hos brukarna. Planeringen exporteras sedan till Phoniro där personalen får upp sina arbetspass i Phoniro Home Care.

Krav för åtkomst till Combine

Utförare ska vara uppkopplade till Combine via internetförbindelse med svenskt IP-nummer. Utföraren svarar för och bekostar egen utrustning och abonnemang som används för inloggning och registrering i kommunens system. Utföraren förbinder sig att följa kommunens anvisningar och riktlinjer för informationssäkerhet.

Återrapportering av besök

Phoniro Care består av två delar Phoniro webb och appen Phoniro Home Care. Phoniro webb används för administration av återrapporterade besök, användare och mobiltelefoner. Appen Phoniro Home Care används för återrapportering av utförda insatser, öppning av digitala lås och läkemedelsskåp.

Utföraren ska på egen bekostnad anskaffa mobiltelefoner (Android) och mobilabonnemang till den egna personalen. Kommunen tillhandahåller en lista över kompatibla mobiltelefoner. Mobiltelefonerna ska registreras i Phoniro Care. Likaså ska appen Phoniro Home Care laddas ner från Google Play och installeras på mobiltelefonerna. Kommunen tillhandahåller licenskod till programvaran.

Personalen ska registrera utförd tid i mobilerna enligt kommunens regelverk. Arbetsledningen ska fortlöpande granska och godkänna personalens utförda arbetspass i Phoniro Care. Efter att arbetspasset godkänts i Phoniro Care översänds de automatiskt till Combine och utgör underlag för beräkning av brukares avgifter. Utföraren ansvarar för att underleverantörer rapporterar utförda insatser i Phoniro Care.

Användning av eget eller annan leverantörs system

Utförare ska använda kommunens system för mottagande av uppdrag, planering och återrapportering av hemtjänstuppdrag samt avvikelshantering.

Ansvarig för den dagliga driften

Utföraren ska ha en eller flera personer som ansvarar för den dagliga driften. Är det flera personer som är ansvariga för den dagliga driften ska samtliga personer uppfylla kraven som ställs nedan. Antalet personer som ansvarar för den dagliga driften och dennes tjänstgöringsgrad i verksamheten ska vara lämplig sett till uppdragets omfattning samt utförarens storlek och organisation.

Ansvarig för dagliga driften ska ha ett anställningsförhållande, uppdragsförhållande eller motsvarande. Ansvariga för dagliga driftens totala uppdrag för kommunen och eventuellt andra uppdragsgivare ska vara förenligt med arbetstidslagen. För att

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

styrka detta ska utföraren bifoga en kopia på anställningsbevis/avtal i samband med undertecknade av kontrakt och därefter vid begäran.

Närvaro och delaktighet

Ansvarig för den dagliga driften har en nyckelroll i verksamheten och är av väsentlig betydelse för verksamhetens kvalitet. Det är därför ett krav att ansvarig för den dagliga driften är närvarande och delaktig i verksamheten.

Ansvar

Ansvarig för den dagliga driften ska leda och organisera det dagliga arbetet så att uppdraget utförs utifrån kontraktet. Det innebär att:

- den enskilde tillförsäkras service och omvårdnad av god kvalitet och som uppfyller kraven på säkerhet
- Den enskilde tillförsäkras inflytande, trygghet och värdighet verksamheten kännetecknas av god etik
- Dialog med personalen utifrån värdegrund och kunskapsbaserad praktik
- Personal med lämplig utbildning och erfarenhet rekryteras och introduceras
- Personalens behov av kompetensutveckling och handledning bevakas och tillgodoses god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor upprätthålls
- Verksamheten utvecklas i takt med ny lagstiftning, nya forskningsresultat och resultat från tillsyn/uppföljningar
- Verksamheten planeras, följs upp, utvärderas och utvecklas

Formell kompetens

Den som är ansvarig för den dagliga driften ska ha:

adekvat högskoleutbildning, exempelvis med inriktning mot socialt arbete

minst 24 månaders erfarenhet inom äldreomsorgen och/eller personer med funktionsnedsättning med utgångspunkt från socialtjänstlagen varav minst 18 månaders sammanhängande praktisk erfarenhet av arbetsledning (ekonomi-, personal- och verksamhetsansvar) heltid. Erfarenheten ska vara förvärvad under de 8 senaste åren

ingående kunskaper om tillämpliga lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd behärska svenska språket i tal och skrift. Det innebär kunskaper på nivå B2 enligt Gemensam europeisk referensram för språk eller motsvarande.

Sökande ska till ansökan bifoga:

CV där det framgår arbetsgivare, anställningstid (fr.o.m. och t.o.m. med år och månad), tjänstgöringsgrad, benämning på tjänsten och arbetsuppgifter bevis på genomgången relevant högskoleutbildning vid begäran intyg, betyg etc. som styrker erfarenheten.

Prövning av reell kompetens

I de fall sökande saknar adekvat högskoleutbildning kan sökande begära prövning av den reella kompetens. Kommunen förbehåller sig rätten att göra en bedömning av redovisad kompetens före ett eventuellt godkännande. Bedömningen av reell kompetens omfattar krav på:

- Minst 36 månader sammanhängande praktisk erfarenhet som arbetsledare (ekonomi-, personal-, och verksamhetsansvar) heltid inom äldreomsorg och/eller personer med funktionsnedsättning med utgångspunkt från socialtjänstlagen.
Erfarenheten ska vara förvärvad under de senaste åtta åren ingående kunskaper om tillämpliga lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd
- Behärska svenska språket i tal och skrift. Det innebär kunskaper på nivå B2 enligt Gemensam europeisk referensram för språk eller motsvarande.

Sökande ska till ansökan bifoga:

CV där det framgår arbetsgivare, anställningstid (fr.o.m. och t.o.m. med år och månad), tjänstgöringsgrad, benämning på tjänsten och arbetsuppgifter intyg, betyg etc. som styrker reell kompetens.

Byte av ansvarig för den dagliga driften eller tillfällig ersättare

Om utföraren under kontraktstiden byter den som ansvarar för den dagliga driften och ledningen av verksamheten ska detta omgående anmälas skriftligen till kommunen för godkännande. Inget godkännande krävs för semester eller för kortare sjukskrivningar (högst två veckor).

Kontrollpunkter

Vid ansökan

I samband med kontraktstecknade

Vid anmälan om ny ansvarig för dagliga driften Uppföljning

Möten, utbildningar och seminarium

Kommunen anordnar och bjuder in till möten, seminarium och utbildningar. Det framgår av inbjudan om det är obligatorisk närvaro.

Kontrollpunkter

Uppföljning

Lagar m.m.

Utföraren ansvarar för att uppdraget utförs i enlighet med de mål och riktlinjer som följer

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

av socialtjänstlagen, offentlighets- och sekretesslagen, arbetsmiljölagen samt alla andra vid varje tillfälle tillämpliga lagar och förordningar. Vidare ska verksamheten bedrivas i enlighet med Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter.

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Inriktning, mål och åtagande

Socialtjänstlagen, SoL, är den rättsliga grunden för kommunernas äldreomsorg. Enligt SoL ska socialtjänstens omsorg ha fokus på att den enskilde får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (nationell värdegrund). Även skyldigheten att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden i verksamheter och skyldigheten att anmäla allvarliga missförhållanden till Inspektionen för vård och omsorg, IVO, enligt lex Sarah finns reglerad i SoL.

Rambeslut

I Habo kommun tillämpas rambeslut inom hemtjänst där tanken är att ge brukaren ett ökat inflytande och större möjligheter att påverka hur stödet ska utformas. Det är emellertid viktigt att kommunen utreder den enskildes behov och fattar individuellt utformade beslut. Det finns olika livsområden enligt utredningsmodellen IBIC. Dessa används som ram i vägledningen för rambeslut i hemtjänst. Varje livsområde är huvudområdet för stöd och under varje livsområde beskrivs behovet av stöd i underrubriker. De beskrivna behoven leder till beviljande av stöd inom olika livsområden med underrubriker. Livsområdena och beskrivning under varje livsområde är grunden till varför stöd beviljas. Användandet av livsområden leder ett gemensamt språk inom socialtjänsten och skapar en röd tråd mellan Myndighetsenheten vård och omsorg och utförare.

Socialsekreterares ansvar

I utredningen som föregår ett beslut ska socialsekreterare precisera brukarens behov. Socialsekreteraren ska beskriva behov av hjälp och stöd inom aktuella livsområden utifrån IBIC. I bedömning ska bedömt behov av stöd framgå, hur stort behovet är och med tydligt formulerade mål inom varje livsområde. I detta dokument beskrivs vad som vanligtvis kan ingå i respektive livsområde. Varje livsområde föregås alltid av individuell prövning. Vid ett beslut gör socialsekreteraren en bedömning av aktuellt behov inom varje livsområde. Utifrån behovet formulerar socialsekreteraren tydliga mål för uppdraget. Av beslutet ska det framgå vilka behov som brukaren har rätt att få tillgodosedda inom respektive livsområde och vilket mål utföraren förväntas arbeta mot. Uppdraget skickas därefter till utföraren, där utredningen skapar underlag för brukaren och utföraren vid upprättande av genomförandeplanen. När utföraren hör av sig om ändrade behov är det socialsekreterarens ansvar att avgöra om ny utredning krävs.

Utförarens ansvar

Utföraren tar emot beslut från socialsekreterare och upprättar en genomförandeplan så snart som möjligt. Utgångspunkten är att genomförandeplanen ska göras

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

tillsammans med brukaren. Utföraren har ett ansvar för att skapa goda förutsättningar för den enskildes medverkan i planeringen och vara lyhörd för synpunkter och önskemål. Om brukaren inte vill medverka vid upprättande av genomförandeplanen är det viktigt att detta respekteras och dokumenteras.

Justering av antal tillfällen

Under pågående uppdrag kan utförare i samråd med brukaren justera antalet tillfällen inom befintliga beslutande livsområden enligt de antal tillfällen som anges under respektive livsområde. Anledningen till utökat antal tillfällen inom aktuellt livsområde ska dokumenteras i journal och genomförandeplan. Om utförare eller brukaren anser att det behövs fler tillfällen än vad som kan ges enligt vägledningen ska socialsekreterare kontaktas för att se över behov av stöd. Uppstår det meningsskiljaktigheter mellan brukaren och utförare lämnas ärendet över till socialsekreterare för beslut. Det är viktigt att framhålla att myndighetsutövning inte kan läggas på utförare. Om ytterligare behov av hjälp och stöd framkommer inom befintliga eller andra livsområden som inte är beskrivna i aktuell utredning ska brukare/utförare kontakta socialsekreterare. Om utförare ser ytterligare behov av stöd utöver det antal tillfällen som anges under aktuellt livsområde ska socialsekreterare kontaktas för vidare bedömning. Om brukarens behov av hjälp överstiger 80 timmar per månad ska socialsekreterare informeras om detta. Socialsekreterare gör då en bedömning av om det är aktuellt med omprövning och annat stöd, exempelvis särskilt boende.

Dubbelbemanning

Om frågan om ev dubbelbemanning uppstår ska utförare ta kontakt med rehab för bedömning. Initiativet kan även komma från rehab. Det är viktigt att detta dokumenteras i journal och genomförandeplan. Observera att denna bedömning görs utifrån vad som krävs för att det ska vara säkert för brukaren. Annan bedömning kan göras av chef för hemtjänsten med hänsyn till en god arbetsmiljö.

Gott bemötande, respekt och integritet

Service och omvårdnad ska genomsyras av gott bemötande. Gott bemötande handlar om att visa respekt för en annan människa. Varje människa är en unik individ med egna förutsättningar och behov.

Den enskildes integritet får inte kränkas.

Inflytande och självbestämmande

Den enskilde ska ges inflytande över insatsernas utformning och tider när insatserna ska ges. Service och omvårdnad ska utformas tillsammans med den enskilde så att han eller hon har möjlighet att påverka och bestämma över sitt eget liv. Ett reellt inflytande över service och omvårdnad är en förutsättning för självbestämmande. Inom ramen för beställningen ska insatserna utföras enligt den enskildes önskemål.

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Verksamhetens innehåll

Utföraren ska kunna utföra samtliga insatser i form av service om omvårdnad som kan förekomma i ett beslut kl 07:00-22:00 alla dagar på året. Här ingår följande insatser:

Serviceinsatser

Vardagliga sysslor som den enskilde själv inte klarar av att utföra – exempelvis städning, tvätt, klädvård, inköp samt matdistribution.

Omvårdnadsinsatser

Insatser för att tillgodose den enskildes fysiska, psykiska, sociala och kulturella behov. Insatserna kan omfatta hjälp med att äta, dricka, förflytta sig, individuella insatser som exempelvis på- och avklädning samt att sköta hygien och munvård. Det kan också omfatta insatser för att kunna ha kvar sociala nätverk och för att bryta isolering samt insatser för att känna trygghet och säkerhet.

Omvårdnadsinsatser kan också avse vissa hälso- och sjukvårdsinsatser som kan jämföras med egenvård och delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser.

Ledsagare

Beviljas den som inte själv kan ta sig till/från läkare, fotvård, sjukgymnast m.m. Detta gäller också den som behöver hjälp med att gå och handla, att gå till apoteket, uträtta ärenden m.m.

Ledsagning som beviljas som hjälp för att kunna delta i sociala- och kulturella aktiviteter - t.ex. besök på teater, konsert - ingår inte i detta uppdrag.

Avlösning

Insatser till närstående som vårdar anhöriga för att ge viss regelbunden avlösning/vila. Det innebär att personalen avlöser den som vårdar genom att ta över omvårdnadsansvaret under denna tid.

Avlösning kan även utföras utanför hemmet. Inom ramen för beställningen kommer den enskilde överens med utföraren när och hur han/hon önskar bli avlöst och under hur många timmar.

Kontrollpunkter

Uppföljning

Synpunkter och klagomål

Den enskilde ska alltid veta vart han/hon ska vända sig med synpunkter och klagomål. Utföraren ska arbeta systematiskt med synpunkter och klagomål. Utföraren ska när som helst under kontraktstiden kunna redovisa vilka synpunkter och klagomål som inkommit och vilka åtgärder som vidtagits. Utföraren ska använda DF Response för synpunkts- och klagomålshantering.

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Avvikelse

Utföraren ska arbeta systematiskt med avvikelser. Verksamheten ska utvecklas utifrån vad som framkommit i sammanställning och analys över inkomna avvikelser. Avvikelse rapporteras i DF Response.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Avvikelse

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Lex Sarah och vårdskador

Händelser, missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden enligt lex Sarah ska registreras och handläggas i DF Response. Samma krav gäller för vårdskador och risk för vårdskador.

Utföraren ansvarar för att all personal känner till skyldigheten att rapportera missförhållande eller påtaglig risk för missförhållande enligt socialtjänstlagen. Utföraren ska i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 2011:5 och SOSFS 2013:16 ha skriftliga rutiner för hur skyldigheten att rapportera, utreda, avhjälpa och undanröja missförhållanden och risker för missförhållanden ska fullgöras.

Missförhållande eller påtaglig risk för missförhållande

Utföraren ansvarar för att beställande nämnd omedelbart informeras om inkommen rapport.

Allvarligt missförhållande eller påtaglig risk för allvarligt missförhållande

Utföraren ansvarar för att beställande nämnd omedelbart informeras om anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Utföraren ska till beställande nämnd skicka dels en kopia på anmälan till IVO, dels en kopia på den utredning som skickats till IVO med anledning av anmälan. Kopia på utredningen ska skickas till beställande nämnd omgående när den är slutförd, med beaktande av tystnadsplikten.

Informationen ska omfatta vad som framkommit under utredningen, ställningstagandet samt vidtagna och planerade åtgärder.

Vårdskador och risk för vårdskador

Utföraren ansvarar för att all personal känner till skyldigheten att rapportera vårdskador och risk för vårdskador. Utföraren ska informera medicinskt ansvarig sjuksköterska och medicinskt ansvarig för rehabilitering när det finns misstanke om att en allvarlig vårdskada har inträffat eller riskerar att inträffa. Utföraren förbinder sig också att samverka med medicinskt ansvarig sjuksköterska och medicinskt ansvarig för rehabilitering i den utredning som kan följa. Utföraren har ansvar för att rapportera

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

händelser som inträffat inom ramen för annan verksamhet men som upptäcks hos utföraren.

Utföraren ansvarar för att adekvata åtgärder vidtas med anledning av det som framkommer i utredningar rörande händelser, lex Sarah och vårdskador.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Hantering av Lex Sarah

Hantering av vårdskador och risk för vårdskador

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Samverkan och informationsöverföring

Väl fungerande samverkan och korrekt informationsöverföring säkrar insatserna till den enskilde.

Utifrån den enskildes önskemål och behov ska utföraren samverka inom verksamheten och med anhöriga/närstående, gode män/förvaltare, vårdgivare, myndigheter, föreningar/organisationer m.m.

Utföraren ska också säkerställa att det finns samtycke från den enskilde eller dennes företrädare avseende informationsöverföring.

Utföraren ska ha skriftligt dokumenterad rutin för intern och extern samverkan samt informationsöverföring.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Intern och extern samverkan samt informationsöverföring

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Personal

För att kunna ge den enskilde en god service och omvårdnad är engagerad och utbildad personal avgörande. Utföraren ska genomföra sina åtaganden med den personalstyrka och den kompetens som krävs för att uppfylla kraven avseende en god, trygg och säker omvårdnad samt som möjliggör dokumentation, planeringsarbete, samverkan, kompetensutveckling, reflektion och diskussion.

Enligt Avdelning 7 25 kap. §4 SoL får endast den som har bevis på rätten till skyddad yrkestitel undersköterska utses till fast omsorgskontakt. Minst 50 procent av personalen ska ha skyddad yrkestitel undersköterska.

Utförare ska redovisa hur de säkerställer att medarbetarna behärska svenska språket i tal och skrift.

Rekrytering

Utföraren ska ha en rutin för rekrytering av ny personal för att uppfylla kravet om relevant utbildning och för att undvika att personalbrist uppstår.

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Utföraren ska tillämpa en omsorgsfull rekryteringsprocess som följer god sed på arbetsmarknaden där referenstagning och kontroll av utbildningsbevis, intyg och betyg utförs. Utföraren ska ha en rutin för att vidta åtgärder mot personal som misstänks för brott mot den enskilde.

Anställning av anhörigvårdare och objektanställningar

Det är inte tillåtet med anställning av anhörigvårdare eller objektanställningar i detta avtal.

Med objektanställning avses att en personal enbart är anställd för att utföra insatserna hos en person.

Introduktion

Utföraren ska se till att nyanställd personal får introduktion. Det ska finnas en skriftlig rutin för introduktion av nyanställd personal. Introduktionsprogrammet ska vara anpassat till verksamheten så att nyanställd personal har förutsättningar och kompetens att utföra de arbetsinsatser/moment som ingår i arbetet.

Utbildning, fortbildning och handledning

Utföraren ska se till att personalen kontinuerligt får utbildning, fortbildning och handledning.

Utföraren ska ha individuella kompetensutvecklingsplaner för personalen och en generell kompetensutvecklingsplan för verksamheten.

Praktikanter/studerande

Utföraren har ansvar för att ta emot praktikanter/studerande som Habo kommun förmedlar. För myndiga praktikanter/studerande ska utdrag ur belastningsregistret begäras.

Identifikation

Utföraren ansvarar för att anställda, och eventuella underleverantörer, alltid bär identifikation på

ett sådant sätt att den är synlig för den enskilde. På identifikationen ska finnas bild och namn på den anställde, uppgift om vilken utförare han/hon är anställd av.

Tystnadsplikt

Utföraren svarar för att informera personalen om lagstiftning gällande tystnadsplikt och att personalen följer den. Denna anställde ska underteckna en sekretessförbindelse.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system avseende

Rekrytering av personal

Misstanke om brott mot den enskilde Introduktion av nyanställda

Utbildning, fortbildning och handledning

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Mottagande av praktikanter och studenter

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Information till den enskilde om valfrihetssystem

I samband med att den enskilde beviljas insats i form av hemtjänst ska socialsekreteraren informera om rätten att välja utförare av hemtjänst. Socialsekreteraren ska vara den enskilde behjälplig med den information som krävs för att denne ska kunna göra ett aktivt val.

Beställning och påbörja uppdrag

När den enskilde valt utförare skickar socialsekreteraren en beställning till utföraren.

I Habo kommun tillämpas rambeslut inom hemtjänst där tanken är att ge brukaren ett ökat inflytande och större möjligheter att påverka hur stödet ska utformas. Det är emellertid viktigt att kommunen utreder den enskildes behov och fattar individuellt utformade beslut.

Det finns olika livsområden enligt utredningsmodellen IBIC. Dessa används som ram i vägledningen för rambeslut i hemtjänst. Varje livsområde är huvudområdet för stöd och under varje livsområde beskrivs behovet av stöd i underrubriker. De beskrivna behoven leder till beviljande av stöd inom olika livsområden med underrubriker. Livsområdena och beskrivning under varje livsområde är grunden till varför stöd beviljas. Genom att använda livsområden, där behoven beskrivs i varje livsområde med underrubriker, leder det till ett gemensamt språk inom socialtjänsten och skapar en röd tråd mellan myndighetsenheten vård och omsorg och utförare. Av beslutet ska det framgå vilka behov som brukaren har rätt att få tillgodosedda inom respektive livsområde och vilket mål utföraren förväntas arbeta mot.

Uppdraget skickas därefter till utföraren, där utredningen skapar underlag för brukaren och utföraren vid upprättande av genomförandeplanen. Utföraren ska senast inom tre arbetsdagar bekräfta beställningen och påbörja uppdraget.

Individens behov i centrum (IBIC)

Stöd beviljas och genomförs enligt arbetssättet IBIC. Utföraren ansvar för att skaffa sig den kunskap som behövs om metoden för att utföra sitt uppdrag i enlighet med denna.

Utföraren ska ha en skriftlig rutin för ny kund.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Ny brukare

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Fast omsorgskontakt

Alla som har insatser från hemtjänsten ska erbjudas en fast omsorgskontakt. Den fasta omsorgskontakten ska tillgodose den enskildes behov av trygghet, kontinuitet,

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

individ Anpassning och samordning. Bestämmelsen om fast omsorgskontakt i hemtjänsten finns inskriven i socialtjänstlagen, SoL.

Uppdragets innehåll:

- Utföra beviljade hemtjänstinsatser hos brukaren. Att utföra besök hos brukaren regelbundet möjliggör förutsättningar för att skapa en god relation och en känsla av trygghet för brukaren. Det möjliggör också att omsorgskontakten lär känna brukaren och får kunskap och kännedom om dennes behov och önskemål och därmed också kan individanpassa insatserna. God kännedom om brukaren är också en förutsättning för att kunna upptäcka och identifiera förändringar i hälsotillståndet samt i behovet av hjälp med olika insatser.
- Ansvara för att det finns en upprättad och uppdaterad genomförandeplan där det framgår hur insatserna ska utföras. Genomförandeplanen ska upprättas tillsammans med brukaren för att brukarens önskemål och behov kring hur insatserna ska utföras ska beskrivas. Brukaren ska ges möjlighet att vara delaktig och kunna påverka hur insatserna ska utföras. Genomförandeplanen är ett verktyg för personalen så att stödet ges på lika sätt oavsett vem som utför insatsen.
- Kontakta socialsekreterare om brukarens behov förändras. Har brukaren förmåga att själv ta kontakt med socialsekreterare ska den göra det i första hand. Anhöriga kan också vara den som kontaktar socialsekreteraren. Finns samtycke kan fast omsorgskontakt kontakta socialsekreterare. Fast omsorgskontakt kan också delta i hembesök tillsammans med socialsekreterare om samtycke finns.
- Vara den som förmedlar information till planerare, övriga medarbetare inom den aktuella arbetsgruppen, sjuksköterska, rehab, god man osv. Fast omsorgskontakt bör vara den som närvarar vid teamträffar kring brukaren.
- Vara den som har kontakt med anhöriga om samtycke till detta finns.
- Vara den som ansvarar för att beställa material såsom t ex inkontinensskydd, stomi- eller diabeteshjälpmiddel, inköp från apotek etc.
- Vara brukaren behjälplig med att boka tid för t ex fotvård, tandvård, besök på vårdcentral mm i de fall brukaren eller anhöriga inte har möjlighet att göra detta.
- Vara aktiv i dialog tillsammans med planerare för att möjliggöra att fast omsorgskontakt kan utföra beviljade insatser hos brukare.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Fast omsorgskontakt

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Dokumentation

Dokumentation ska ske i enlighet med Socialtjänstlagens bestämmelser och Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:5). Dokumentationen ska

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

utföras med respekt för den enskildes integritet. Den enskilde ska hållas underrättad om de anteckningar och andra dokument som förs.

Syftet med dokumentationen är att:

göra insatserna tydliga för den enskilde och dennes företrädare vara ett arbetsredskap för personalen möjliggöra uppföljning.

Genomförandeplan

Utföraren ska med utgångspunkt från beställningen upprätta en individuellt utformad genomförandeplan tillsammans med den enskilde om hur uppdraget kommer att genomföras. Om den enskilde önskar ska anhörig/närstående närvara. Genomförandeplanen ska revideras vid behov. Genomförandeplanen ska regelbundet följas upp och utvärderas tillsammans med den brukaren, minst var sjätte månad.

Löpande social dokumentation

Åtgärder som vidtas vid handläggning av ett ärende eller vid genomförande eller uppföljning av en insats ska fortlöpande och utan oskäligt dröjsmål dokumenteras i journalen.

Detsamma gäller faktiska omständigheter och händelser av betydelse för handläggningen av ett ärende, för genomförandet eller uppföljningen av en insats.

Hälso- och sjukvård

Delegerade och andra överlåtna hälso- och sjukvårdsåtgärder ska dokumenteras enligt kommunens gällande rutiner. Dokumentation ska ske i verksamhetssystemet och/eller på signeringslista beroende på händelse och åtgärd.

Samtycke om informationsutbyte

Socialekreteraren ansvarar för att inhämta samtycke från den enskilde om informationsutbyte mellan beställare och utförare avseende:

information som behövs för att insatserna ska kunna utföras

uppföljning för att säkra utförandet av insatser och att dokumentation sker enligt gällande bestämmelser.

Socialekreteraren skickar i samband med beställning en kopia av samtycket till utföraren.

Utlämnade av dokumentation till annan än beställaren

För utlämnande av dokumentation till annan än beställaren - exempelvis närstående, underleverantör, annan vårdgivare – krävs samtycke från den enskilde. Det är utföraren som inhämtar samtycket.

Förvaring av dokumentation under pågående insats

All dokumentation som rör den enskilde ska förvaras på ett betryggande sätt för att förhindra obehörig åtkomst, förstörelse, skada och tillgrepp.

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Förvaring av dokumentation efter avslutad insats

Vid avslutad insats ska dokumentationen, inom en månad, överlämnas till Socialnämnden i Habo kommun.

Dokumentation av utförd tid

För att den enskildes hemtjänstavgift och utförarens ersättning ska bli rätt ska utföraren rapportera utförd tid och vilka insatser som ingår i Phoniro Care.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Dokumentation

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Förändring av behov

Om brukarens behov förändras i sådan grad att beslutet kan behöva omprövas ska utföraren omgående kontakta ansvarig socialsekreterare. Förändringen av den enskildes behov ska framgå av utförarens dokumentation.

Om Utföraren ansvarar för hälso- och sjukvårdsinsatser och den enskildes hälsotillstånd förändras ska kontakt tas med legitimerad personal i kommunal primärvård enligt kommunens rutin.

Det ingår också i utförarens uppdrag att omgående meddela socialsekreteraren om en brukare är inlagd på sjukhus eller om denne har avlidit.

Utföraren ska ha en skriftlig rutin för förändring av behov.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Rapportera förändrade behov

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Matdistribution

Matlådor som levereras till brukare produceras av och hämtas från Habo kost i Habo tätort. Utföraren ansvarar för att beställning och avbeställning görs samt att underlag för debitering av matportioner rapporteras till kommunen. Utföraren ansvarar för att rutinerna vid transporter inte påverkar kvaliteten på den levererade maten.

Kommunens system för kosthantering ska användas för beställning av matportioner.

Kontrollpunkter

Uppföljning

Rehabilitering, aktiviteter och förebyggande insatser

Utföraren ska ha ett rehabiliterande och förebyggande arbetssätt. Den enskilde ska uppmuntras till aktivitet, stöttas och motiveras till att göra det som han/hon kan göra

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

själv samt i så stor utsträckning som möjligt vara delaktig i sina vardagssysslor. Syftet är att bibehålla eller förbättra den enskildes funktionsförmåga och aktivitetsförmåga samt ge förutsättningar för en meningsfull vardag.

Kontrollpunkter

Uppföljning

Hälso- och sjukvård

Kommunen ansvarar för hälso- och sjukvård i hemmet för de som är inskrivna i hemsjukvård.

Då det kan göras med bibehållen kvalitet och säkerhet kan vissa hälso- och sjukvårdsuppgifter delegeras från legitimerad personal och utföras av hemtjänstpersonal.

Utförarens personal kan ansvara för att utföra hälso- och sjukvårdsuppgifter först då detta ansvar har överlåtit av den kommunala hemsjukvården.

Utföraren ansvarar för att det finns personal med kompetens att utföra en hälso- och sjukvårdsuppgift enligt vårdplan/rehabiliteringsplan då hälso- och sjukvårdsuppgiften har överlåtit från den kommunala hälso- och sjukvården.

Egenvård

Om den enskilde själv tar ansvar men behöver praktisk hjälp med sina läkemedel kan hemtjänstpersonal hjälpa till med att t.ex. öppna läkemedelsförpackningar. Insatserna betraktas då som egenvård och kan ingå i beslutet om insatser. Det är ansvarig legitimerad yrkesutövare som bedömer om en hälso- och sjukvårdsuppgift kan utföras som egenvård, efter samråd med den enskilde. För dessa uppgifter kan insats beviljas av socialsekreterare i form av egenvård. Planering av egenvård ska vara dokumenterad av legitimerad yrkesutövare efter samtycke med den enskilde. I dokumentet ska det bl.a. framgå vilka åtgärder som bedömts som egenvård, om personen själv eller med hjälp av någon ska utföra den, vilka åtgärder som ska utföras och vem som ska kontaktas om något händer eller om frågor uppstår i samband med egenvården.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Samverkan med hälso- och sjukvården

Utföraren ska följa kommunens rutin för delegering

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Basala hygienrutiner

Utföraren ansvarar för att personalen har kunskap om basala hygienrutiner och smittskydd. För att förebygga smittspridning ska tillämpliga rutiner, som utarbetas av

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Region Jönköpings län, följas. Dokument kan laddas ner från på Smittskydd och vårdhygien-Folkhälsa och sjukvård.

I övrigt hänvisas till Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien inom hälso- och sjukvården m.m. (SOSFS 2015:10) som ska följas.

Utöver detta ska det också finnas skyddskläder, handskar, handsprit m.m.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Basal hygienrutiner

Kontrollpunkter

Ansökan

Uppföljning

Uppmärksamma hot och våld

Utföraren ska vara uppmärksam på om brukaren kan vara utsatt för hot och/eller våld. Personalen ska ha kunskap om bemötande och förhållningssätt för dessa situationer samt kännedom om vilket stöd och skydd som finns.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system Uppmärksamma hot och våld

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Nyckelhantering

Habo kommun har i huvudsak nyckelfri hemtjänst. Det innebär att digitala nycklar används till brukares bostadsdörrar och i förekommande fall även till portentréer. Alla utförare ska använda detta system. Beställaren installerar och bekostar de digitala låsen hos brukaren. Eventuella kostnader som drabbar den enskilde på grund av låsbyte, förorsakat av försumlighet hos utförarens personal bärs av utföraren.

I de fall fysiska nycklar måste användas hos en enskild brukare ska utföraren ha säkra rutiner för hantering av brukarens nycklar. Det ska finnas skriftliga rutiner för utlämning och återlämning med signering. Nycklarna ska förvaras i ett säkert och låst skåp.

Kontrollpunkter

Ansökan

Uppföljning

Hantering av privata medel

Brukaren eller dennes företrädare ska normalt sköta hanteringen av privata medel. Endast i undantagsfall ska mindre summor av den brukarens privata medel handhas av utföraren.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Hantering av privata medel

Kontrollpunkter

Ansökan

Uppföljning

Muta, förskingring, gåva och testamente

Enligt 10 kap 5 § Brottsbalken kan arbetstagare eller den som utövar uppdrag dömas för tagande av muta om denne tar emot gåva, löfte om gåva eller begär en otillbörlig förmån för att utföra sitt arbete.

Detta gäller också efter det att anställningen har upphört, t.ex. mottagande av förmån genom testamente.

Det ställs särskilt höga krav inom omsorgsområdet, där utrymmet för att ta emot gåvor är mycket litet, men undantagsvis kan det accepteras gåvor så som enklare blomma, kakor eller choklad. Utföraren ansvarar för att all personal är informerad om förbud att ta emot gåvor eller förmån.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Muta, gåva och testamente

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

När den enskilde inte öppnar dörren

Utföraren ska ha en rutin för när brukaren inte öppnar dörren vid överenskommen tid.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

När den enskilde inte öppnar dörren

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

När den enskilde inte är hemma på överenskommen tid

Utföraren ska ha en skriftlig rutin för hur utförare ska agera om den enskilde inte är hemma på överenskommen tid.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Agera när den enskilde inte är hemma

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

När den enskilde är svårt sjuk

Utföraren ska ha en skriftlig rutin för hur utföraren ska agera om personalen i samband med en insats finner den enskilde svårt sjuk.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Agera när den enskilde är svårt sjuk

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Omvårdnad i livets slutskede

Den enskilde ska ha möjlighet att bo kvar hemma i livets slutskede med god omvårdnad och ett värdigt omhändertagande. Hänsyn ska tas till etnisk tillhörighet och trosuppfattning.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Omvårdnad i livets slutskede

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Vid dödsfall

Utföraren ska ha en skriftlig rutin för hur utföraren ska agera om personalen i samband med en insats finner den enskilde avliden.

Utföraren ska ha skriftlig rutin/plan/system

Dödsfall

Kontrollpunkter Ansökan Uppföljning

Tillkommande kontraktsvillkor

Inledning

För detta uppdrag finns särskilda kontraktsvillkor. Särskilda kontraktsvillkor behöver inte vara uppfyllda när ansökan skickas in utan ska uppfyllas i samband med kontraktstart eller under kontraktstiden.

Arbetsmiljöansvar

Utföraren ska bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Samordningsansvaret regleras av arbetsmiljölagen. Överenskommelse om samordningsansvar ska träffas när två eller flera arbetsgivare samtidigt bedriver verksamhet på ett gemensamt arbetsställe. Detsamma gäller vid anlåtande av underentreprenör. Oberoende av detta har varje arbetsgivare arbetsmiljöansvar för sina egna anställda.

Kontrollpunkter

Uppföljning

Arbetsgivaransvar

Utföraren ska anställa och ansvara för arbetstagare i egenskap av arbetsgivare och därvid beakta vid var tid gällande lagar och avtal. Utföraren svarar för löner, arbetsgivaravgifter och andra avtalsenliga och lagstadgade kostnader för sig och sina arbetstagare.

Utföraren ska inte vidta åtgärd som kan väntas medföra åsidosättande av lagar eller kollektivavtal eller annars strida mot vad som är allmänt godtaget inom utförarens verksamhetsområde. Om utföraren anlitar underleverantör ska utföraren avkräva motsvarande utfästelse av denne.

Arbetsplatsträffar ska genomföras minst sju gånger under året. På arbetsplatsträffarna tas frågor upp som rör verksamheten, dess utveckling och arbetsmiljön. Syftet är att ge medarbetarna möjlighet att vara med och föra dialog och påverka innehållet på mötena. Dagordning ska skickas ut i god tid innan mötet och minnesanteckningar förs och läggs tillgängliga för alla medarbetare. Vid uppföljning av avtal ska utförarens anteckningar från arbetsplatsträffar uppvisas.

Kontrollpunkter

Uppföljning

Meddelarfrihet

Utförarna är skyldiga att följa lagen om meddelarskydd i vissa enskilda verksamheter samt lag (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om missförhållanden.

Kontrollpunkter

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Uppföljning

Heltidsresan

Utförare av hemtjänst ska;

- nyanställa medarbetare på heltid och medarbetarna ska arbeta heltid
- erbjuda deltidsanställda en heltidsanställning och deltidsanställda ska motiveras att arbeta heltid
- heltidsanställda som arbetar deltid ska arbeta heltid.

Delta i utbildningar

Anställda ska genomföra utbildning i brand- och i hjärt-lungräddning vid anställning och därefter vart tredje år. Dessa utbildningar och arbetstiden de genomförs på bekostas av utföraren.

Civil beredskap

En rad lagar och förordningar reglerar beställarens uppgifter i samband med svåra och oväntade påfrestningar i samhället. För utföraren gäller ansvarsprincipen, det vill säga att den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer också har motsvarande ansvar vid störningar i samhället. Utföraren ska upprätta planer samt utbilda, informera och öva sin personal, bland annat tillsammans med räddningstjänsten, i syfte att ha en handlingsberedskap för exempelvis brand, svåra olyckor, sabotage, elavbrott, utebliven vattenförsörjning eller annan kris. Det kan avse såväl händelser och kriser i fredstid som höjd beredskap vid kriser och krigsfara, respektive händelser i den egna verksamheten.

Allmänhetens insyn

På begäran av Habo kommun ska utföraren tillhandahålla uppgifter som gör det möjligt för kommunen att ge allmänheten insyn i hur uppdraget utförs i enlighet med 10 kap. 8-9 § kommunallagen (2017:725).

Hållbarhetsarbete

Utförare av hemtjänst ska följa Habo kommuns styrande dokument vid val av fordon; bilpolicy, program för hållbar miljö, vägledning cirkulära inköp. Dessa ska tillämpas på samma sätt som i socialförvaltningen i Habo kommun

Fordon och drivmedel

Endast elfordon och hybridfordon används.

Inköp och hantering av arbetskläder

Vid inköp

- Kläderna ska vara märkta med OEKO-TEX

- Kläder för inomhusbruk ska inte märkas med logotyp. Detta för att öka möjligheten till återbruk. Medarbetare ska istället identifiera sig med tjänstelegitimation och namnbricka.

- Enhetliga färger för att effektivisera tvättning.

- Få modeller/varianter ska användas

- Skapa rutiner för provning för att minska resandet till leverantörer

För anställda

- I samband med att kläder lämnas ut ska tvättråd och skötselråd bifogas för längre hållbarhet

- För visstidsanställda gäller att återbrukade kläder i första hand ska användas.

- Vid avslutad anställning ska arbetskläder lämnas in till närmsta chef

Återbruk och återanvändning

1. Kläder ska i första hand repareras tex byta blixtlås innan nya köps

2. Återlämna kläderna till leverantören

3. I sista hand ska kläder som inte kan nyttjas lämnas på återvinningsstation

Styrande dokument: program för hållbar miljö, vägledning cirkulära inköp

Kemikalier

Utförare av hemtjänst ska följa Habo kommunens styrande dokument gällande kemikalier. Socialförvaltningen använder endast produkter som uppfyller ställda miljökrav inom produktslaget med EU-blomma, Svanen och Bra miljöval.

Systematiskt miljöarbete

Utföraren ska redovisa rutiner för ett systematiskt miljöarbete vid genomförandet av uppdraget som säkerställer att leverantör har den yrkesmässiga och tekniska kapaciteten som minst innehåller följande:

- en miljöpolicy som är antagen av ledningen och kommunicerad till personalen samt att personalen förstår dess innebörd

- rutiner för att identifiera betydande miljöaspekter i den verksamhet som omfattas av uppdraget

- rutiner för att löpande följa upp satta mål kopplat till de betydande miljöaspekterna

- rutiner som säkerställer efterlevnad av relevant miljölagstiftning samt rutin för återkommande uppdatering av systematiskt miljöarbete

- rutiner för kontinuerlig utbildning av personalen i miljöfrågor med anknytning till uppdraget

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

- rutiner för hur avvikelser hanteras samt rutiner för förbättring av Leverantörens miljöprestanda kopplat till uppdraget

- att det finns en namngiven kontaktperson för miljöfrågor gentemot Beställaren

Förslag till verifikat:

- certifikat enligt ISO 14 001, EMAS, FR2000 eller miljöledningsstandarder som bygger på relevanta europeiska eller internationella standarder

- miljödiplom enligt standarden för Svensk Miljöbas

- likvärdiga intyg från andra organ etablerade inom EES

eget dokumenterat system som minst omfattar kraven ovan

Styrande dokument: standard text i upphandlingsunderlag

Kommersiella villkor

a. Kommersiella föreskrifter

i. Avtalstid

Avtalstiden börjar gälla från och med att parterna undertecknat avtalet, dock tidigast ÅÅÅÅMMDD. Avtalet löper tillsvidare med en uppsägningstid av 90 dagar för leverantörerna och 90 dagar för kommunen.

Uppsägningen ska vara skriftlig. Förändring av omfattning i avtal kan ske under avtalstid om parterna är överens.

ii. Handlingars inbördes rangordning

Ändringar och tillägg i avtalet ska vara skriftliga för att vara giltiga. Handlingarna kompletterar varandra. Förekommer mot varandra stridande uppgifter i handlingarna gäller de sinsemellan i följande ordning.

1. Skriftliga ändringar och tillägg som överenskommits mellan parterna.

2. Avtal med bilagor.

3. Förfrågningsunderlag daterat ÅÅÅÅMMDD

iii. Ersättning och prisjustering

När socialsekreteraren fattat ett beslut görs en bedömning av vilken tid insatserna totalt beräknas ta att utföra. Denna tid utgör maxgränsen för den tid som utföraren kan få ersättning för. Beräkningen av tiden görs dels utifrån insatsernas art men även utifrån den enskilde, bostaden och närmiljön. Samma insats kan ge olika tidsbedömningar för olika individer. Utföraren kan inte utöka hjälpen till den enskilde och kräva ersättning för den utökade tiden utan att myndighetsenheten vård och omsorg har godkänt förändringen.

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Ersättningen till utförarna baseras på en schablonmässigt framräknad timkostnad. I timkostnaden ingår samtliga kostnader för tjänsternas utförande såsom personalkostnader, kostnader för kringtid, resor, administration, lokaler, transporter, material m.m. Detta innebär att ingen annan ersättning utgår än vad som genereras av de redovisade utförda timmarna.

Kommunen kommer årligen att fastställa ersättning till utförarna i samband med upprättande av budget för det aktuella året. Utförarna ska senast innan den 15 december ha kunskap om den gällande ersättningen för nästkommande år. Se bilaga 6 samt 7.

Moms

Hemtjänst som ges i enlighet med socialtjänstlagen är undantagen från skatteplikt, eftersom det är att betrakta som social omsorg enligt 3 kap 4 § i momslagen. Utförarna ska således fakturera kommunen exklusive moms.

Externa utförares kostnader för moms ingår i timersättningen.

iv. Tidmätning

Habo kommun använder Phoniro för tidmätning inom hemtjänsten. Phoniro installeras på Androidmobil och som ska användas av samtliga leverantörer. Kommunen står för programmet. Utföraren står för mobiltelefonerna. Tidmätningen i Phoniro kommer att vara underlag för utbetalning av ersättning till utföraren.

v. Betalningsvillkor

Utföraren ersätts i efterskott för utförd tid senast inom 15 dagar efter korrekt mottagen faktura, avseende månaden innan. T.ex. innebär detta att utföraren erhåller ersättning för januari månads utförda tid i februari.

För att kommunen ska betala ut ersättning ska följande villkor vara uppfyllda:

- Faktura ska vara kommunen tillhanda tidigast första vardagen efter månadsskifte.
- Eventuella rättelser och manuella ändringar av underlaget ska vara signerat av utföraren vid varje insats. Om kunden inte är kapabel att själv bekräfta/signera utförd tid, ska socialsekreteraren kontaktas.
- Blanketterna för redovisning av tid ska vara korrekt och fullständigt ifyllda.
- Redovisning av tid görs alltid per kalendermånad. Tiden anges i hundradelar, det vill säga 30 min anges som 0,5 h och 1 timme anges som 1,0 h.
- Utförd tid redovisas i kolumn för respektive insats. Såväl beräknad som utförd tid ska vara ifyllt i respektive kolumn.
- Det är alltid faktisk tid som ska redovisas och avrundning får inte ske.

- Beviljad tid som inte utförts får inte redovisas med undantag för omställningstid.
- Ersättning utges inte för den tid som överstiger den beräknade tiden.
- Leverantören får inte kräva eller acceptera betalning utöver checkvärdet för de tjänster som betalningen avser.

Vid oplanerad frånvaro, exempelvis om den enskilde är inlagd på sjukhus, korttidsvistelse och vid dödsfall gäller att ersättning utgår i 3 dagar från det frånvaron påbörjats. Ersättningen utgår då som beviljad tid.

vi. Faktureringsvillkor

1. Faktura

Fakturor ska uppfylla följande vad gäller innehåll:

- Fakturadatum
- Unikt fakturanummer
- Köparens namn och Habo kommuns fakturaadress
- Referens
- Ert namn och er adress
- Ert organisationsnummer
- Ert momsregistreringsnummer
- Uppgift att ni har F-skattebevis
- Vad tjänsten avser
- När tjänsten levererades
- Förfallodatum
- Bank- och/eller plusgiro
- Belopp (nettobelopp, momsbelopp samt bruttobelopp)
- Momssats

Samtliga delfakturor ska, om inte annat överenskommits, ha samma betalningsmottagare. På fakturorna ska finnas en specifikation av de leveranser faktura avser.

Expeditions-, faktura- och påminnelseavgifter eller andra avgifter godtas ej.

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

2. Elektronisk faktura

Alla fakturor till Habo kommun ska skickas elektroniskt. Habo kommun kan ta emot PEPOL-fakturor. Skickar du ett fåtal fakturor per år till oss, kan Habo kommun erbjuda en kostnadsfri lösning genom att fakturor registreras i fakturaportalen. Du loggar in på nedanstående länk för att registrera dina fakturor. Första gången skapar du ett konto.

Skicka e-faktura till Habo kommun | Qvalia SE

Om du som leverantör har en integrerad lösning för att skapa elektroniska fakturor så finns det möjlighet att lägga till Habo kommun, organisationsnummer 212000-1611, Peppol-ID: 0007:2120001611

Kontakta Qvalia på tfn: 08-120 108 50 eller hemsida: <https://www.qvalia.se>

3. Faktureringsadress

Faktura ska sändas till:

Habo kommun Fakturor

Box 212

566 24 HABO

4. Referenskod

Faktura ska alltid märkas med en personlig referenskod som uppges av beställaren. Referenskoden är BIRJ1

Fakturan anses ej korrekt om referens saknas.

vii. Betalningsvillkor

Habo kommun tillämpar alltid, såvida inte särskild annan överenskommelse har träffats, betalningsvillkoret 30 dagar efter fakturadatum och betalar inga faktureringsavgifter eller liknande påslag på fakturan eller eventuella dröjsmålsräntor som överstiger räntelagens bestämmelser.

1. Dröjsmålsränta

Dröjsmålsränta enligt räntelagen. Dock gäller att räntedebitering som ej uppgår till minst 100 SEK per för sent betald faktura ej accepteras. Vid eventuell räntefakturering ska fakturanummer för ursprungsfakturan finnas med.

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

viii. Skadeståndsskyldighet

Leverantören ansvarar för skada på sak och person om skadan orsakats genom vållande hos leverantören eller av dennes personal. Leverantören är skyldig att hålla sig försäkrad för sådan skada och ska, om så kommunen begär, utan fördröjning uppvisa försäkringsbesked.

Försäkringsskyddet ska uppfylla följande minimikrav:

Ansvarsförsäkring

Ansvarsförsäkring med försäkringsbelopp minst 10 Mkr per skada och 20 Mkr per år.

Utvidgat skydd för omhändertagen egendom inklusive nyckelförlust

Försäkringsbelopp minst 2 Mkr per skada och 4 Mkr per år.

Förmögenhetsbrottsförsäkring

Förmögenhetsbrottsförsäkring med försäkringsbelopp om minst 1 Mkr per skada och 2 Mkr per år.

ix. Fel och brister

Om utföraren inte fullgör sitt åtagande enligt avtalet avseende leverans/ kvalitet av tjänsten och efter skriftlig begäran inte inom tio dagar vidtar rättelse får kommunen antingen avhjälpa bristen på utförarens bekostnad eller göra avdrag på ersättningen.

Avdrag på ersättningen kan utgå vid utebliven leverans/kvalitet av tjänsten. Beloppet baseras på ersättningen på avtalad tid.

1. Ersättning utgår inte.
2. Avdrag för ej genomförda timmar x 2 verkställs vid nästa faktureringsstillfälle.

x. Avgifter

Avgift för hemtjänst

Den enskildes avgift för hemtjänst följer av kommunfullmäktige fastställd taxa och faktureras av kommunen.

Avgift för tilläggstjänst

Avgifter för tilläggstjänster faktureras av utföraren och ställs direkt till den enskilde.

xi. Överlåtelse av avtal

Utföraren får inte överlåta detta avtal på annan.

xii. Godkännandets upphörande

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

Avsaknad av uppdrag

Om utföraren inte bedrivit någon verksamhet inom hemtjänsten på 12 månader avregistreras det erhållna godkännandet automatiskt. Om denne utförare önskar bedriva verksamhet i kommunen krävs därför att en ny ansökan om godkännande lämnas in och prövas.

Återkallelse av godkännande till följd av brister i verksamheten

Om kraven för godkännande inte följs återkallas godkännandet. Vid mindre brister kan varning utdelas. Om utföraren inte inom rimlig tid, som anges i varningen, har åtgärdat de i varningen angivna bristerna återkallas godkännandet. Utföraren kan söka om nytt godkännande när påtalad brist är undanröjd.

Begäran om utträde, uppsägning av avtal

Extern utförare kan begära utträde genom skriftlig uppsägning av avtalet. Vid uppsägning ska utföraren tillhandhålla befintliga åtaganden tills gällande avtal upphör, om parterna inte kommer överens om annat.

xiii. Hävning

Båda parter har rätt att med omedelbar verkan häva avtalet om:

- den andra parten i väsentligt avseende åsidosätter sina skyldigheter enligt avtalet
- den andra parten åsidosätter sina skyldigheter enligt avtalet och inte inom 30 dagar vidtar rättelse efter skriftlig begäran från den första parten.

Kommunen har rätt att med omedelbar verkan häva avtalet om leverantören uppfyller en eller flera av punkterna enligt kapitel 7 § 1 LOV (se kap. 5.7 Uteslutningsprövning).

Hävning ska alltid ske skriftligen och utan oskäligt uppehåll efter det att den omständighet som åberopas som uppsägningsgrund blivit känd för den uppsägande parten.

Vid hävning av avtal kan nytt godkännande av utföraren ske tidigast 3 (tre) år efter hävningen genomförts.

xiv. Ägarbyte eller byte av verksamhetsansvarig

Om utföraren byter ägare ska ny ansökan lämnas och godkännandet omprövas. Om verksamhetsansvarig ersätts av annan person ska detta meddelas kommunen. Ny verksamhetsansvarig ska godkännas av kommunen. Godkänns inte personen upphävs det tidigare godkännandet.

xv. Force majeure

För utföraren gäller ansvarsprincipen, det vill säga att den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer också har motsvarande ansvar vid störningar i

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

samhället. Utföraren ska upprätta planer samt utbilda, informera och öva sin personal, bland annat tillsammans med räddningstjänsten, i syfte att ha en handlingsberedskap för exempelvis brand, svåra olyckor, sabotage, elavbrott, utebliven vattenförsörjning eller annan kris. Det kan avse såväl händelser och kriser i fredstid som höjd beredskap vid kriser och krigsfara, respektive händelser i den egna verksamheten.

Arbetskonflikt som har sin grund i parts brott mot kollektivavtal får inte åberopas som befrielsegrund. Motparten ska omedelbart underrättas om det föreligger omständighet som kan föranleda tillämpning av denna bestämmelse.

Force majeure såsom krig, omfattande arbetskonflikt, blockad, eldsvåda, miljökatastrof, allvarlig smittspridning eller annan omständighet som parterna inte råder över och som förhindrar part att fullgöra sina avtalsenliga skyldigheter befriar sådan part från fullgörelse av berörd förpliktelse.

xvi. Tvist

Om tvist uppstår inom ramen för detta avtal ska den i första hand lösas av parterna. I andra hand ska tvist hänskjutas till svensk allmän domstol på kommunens hemort och avgöras enligt svensk rätt.

5. Personuppgiftsbiträdesavtal – läggs som bilaga

a. Definitioner

Detta avtal har motsvarande definitioner som återfinns i 3 § personuppgiftslagen (SFS 1998:204) PUL, vilket bland annat innebär att:

- med personuppgiftsansvarig avses den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter.
- med personuppgiftsbiträde avses den som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning.
- med behandling avses varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter, vare sig det sker på automatisk väg eller inte.
- med personuppgifter avses all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet.

Personuppgiftsansvarig nedan kallad PuA Personuppgiftsbiträde nedan kallad PuB

b. Innehåll och syfte

Detta avtal har till syfte att uppfylla personuppgiftslagens krav enligt 30 § andra stycket om att det ska finnas ett skriftligt avtal om personuppgiftsbitrådets behandling av personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning.

Mellan PuA och PuB finns ett avtal ("Huvudavtalet") angående de tjänster som PuB ska tillhandahålla PuA. Av Huvudavtalet framgår personuppgiftsbiträdets behandling av personuppgifter för PuAs räkning och vad PuB ansvarar för att utföra

c. Behandling av personuppgifter

PuB äger endast rätt att behandla av PuA lämnade personuppgifter i enlighet med PuAs instruktioner och enligt Huvudavtalet.

d. Säkerhet

Det åligger PuB att vidta tekniska och organisatoriska åtgärder för att skydda de personuppgifter som behandlas till en nivå som är lämplig med hänsyn till hur känsliga personuppgifterna är; de särskilda risker som finns; befintliga tekniska möjligheter samt kostnaderna för att genomföra åtgärderna.

Personuppgifterna ska skyddas mot varje slag av otillåten behandling som till exempel ändring, förstörelse eller otillåten tillgång och spridning. PuB ska vara beredd att följa Datainspektionens beslut om åtgärder för att uppfylla PuAs krav på säkerhet. PuB får inte lämna ut personuppgifter eller annan information om behandlingen av personuppgifter utan skriftlig instruktion från PuA.

PuA har rätt att kontrollera att PuB vidtar de säkerhetsåtgärder som anges ovan. PuB ska härvid ge skälig hjälp för sådan kontroll.

PuB och dess personal ska vid behandling av personuppgifter för vilka PuA är personuppgiftsansvarig iaktta sekretess, vilket innebär att uppgifter om fysisk eller juridisk person inte får röjas.

e. Ansvar

PuB ska ersätta PuA om PuA åsamkas skada som är att hänföra till PuBs behandling av personuppgifter i strid med instruktion från PuA eller Huvudavtalet.

Parts skadeståndsansvar enligt detta avtal är begränsat i omfattning och belopp av den ansvarsbegränsning som följer av Huvudavtalet.

f. Avtalstid

Detta personuppgiftsbiträdesavtal gäller så länge Huvudavtalet är gällande mellan parterna och upphör därmed när Huvudavtalet upphör såvida inte parterna kommer överens om annat.

Fotnot; Text som är överstruken med gult markerar revideringar.

g. Upphörande av behandling av personuppgifter

Vid upphörande av PuBs behandling av personuppgifter för PuAs räkning ska alla data återlämnas till PuA eller förstöras.

h. Ändringar i personuppgiftsbiträdesavtalet

1. Den personuppgiftsansvarige får ändra innehållet i Personuppgiftsbiträdesavtalet endast i den mån så erfordras för att tillgodose krav som följer av tillämplig uppgiftsskyddslagstiftning.

Ändring träder i kraft 30 dagar efter att meddelandet om ändring kommit personuppgiftsbiträdet tillhanda. Sådan ändring ska vara skriftliga och undertecknas av båda parter.

2. Personuppgiftsbiträdet har ingen självständig rätt att påkalla ändringar av detta Personuppgiftsbiträdesavtal.

3. För det fall att Leverans innehåll ändras på så sätt att nya funktioner tillkommer, vilka kan föranleda att nya typer av behandlingar av personuppgifter kan komma att utföras, ska den personuppgiftsansvarige underrättas om förändringarna.

i. Tvist

Tvist angående tolkning eller tillämpning av detta Personuppgiftsbiträdesavtal ska avgöras enligt Huvudavtalet bestämmelse om tvist.

Remiss av riktlinjer för bostadsförsörjning 2026-2029

Förslag till beslut

Socialnämnden har inga synpunkter på förslaget.

Beskrivning av ärendet

Riktlinjer för bostadsförsörjning Habo kommun 2026–2029 har tagits fram av plan- och exploateringsenheten på uppdrag av kommunstyrelsen.

I projektgruppen för framtagande av riktlinjerna har representanter från plan- och exploateringsenheten, tekniska förvaltningen, socialförvaltningen och Habo Bostäder deltagit.

Socialnämnden har möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Pernilla Ekstrand
Socialchef

Bifogad handling:

Remissversion av riktlinjer för bostadsförsörjning 2026-2029

Beslutet skickas till
ks@habokommun.se

+

RIKTLINJER FÖR BOSTADSFÖRSÖRJNING 2026-2029

Antagen av XX den DD månad ÅÅÅÅ § X
Dnr: KS23/33

Inledning.....	5
Syfte	5
Mål	5
Lagstiftning	5
Nationella visioner och mål.....	6
Regionala visioner och mål	8
Kommunens visioner och mål.....	8
Kommunens översiktsplan och målsättning för bostadsbyggande	9
Planprogram för Habo centrum.....	9
Möjligheter att styra bostadsbyggandet.....	9
Kommunens roll i den fysiska planeringen.....	10
Strategisk markförvaltning	10
Kommunens bostadsbolag.....	11
Dagens bostadssituation	11
Bostadsbyggandet.....	11
Definition av hustyper och upplåtelseform	12
Befintligt bostadsbestånd i Habo kommun	12
Hushållens sammansättning	15
Befolkningsutveckling fram till 2030	15
Befolkningsindelning i Habo kommun	17
Länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys 2025.....	18
Bedömning av bostadsbrist enligt 2000:1383	19
Habo kommuns mått enligt SKR:s kommungrupp	22
Habo kommuns analys	22
Habo kommuns behovsbedömning	25
Mål och åtgärder för bostadsförsörjnings-program 2026-2029	27
Sammanställning och planeringscykel	30

Medverkande

Riktlinjer för bostadsförsörjning Habo kommun 2026–2029 har tagits fram av plan- och exploateringsenheten på uppdrag av kommunstyrelsen.

Arbetet med att ta fram riktlinjer har föregått på olika nivåer. Projektägare och ansvarig för projektet är kommunstyrelsen. Projektledare är projektingenjör vid tekniska förvaltningen. Styrgruppen, vilken styr och förankrar projektgruppens arbete i kommunstyrelsen, består av kommunalråd, kommundirektör, teknisk chef samt plan- och exploateringschef/ bitr. teknisk chef. Projektgruppen tar fram riktlinjer för bostadsförsörjning och förankrar i respektive förvaltning/organisation och består av representant från tekniska förvaltningen, socialförvaltningen och Habo bostäder. Vid styrgruppsmöten har även representanter från Habo Bostäder och socialförvaltningen deltagit.

Projektorganisation	
Projektägare <i>ansvarig för projektet</i>	Kommunstyrelsen
Projektledare <i>driver arbetet med framtagande av riktlinjer för bostadsförsörjning 2025–2028</i>	Projekt- och miljöingenjör
Styrgrupp <i>styr och förankrar projektgruppens arbete, förankrar i kommunstyrelsen</i>	Kommunalråd Kommundirektör Teknisk chef Plan- och exploateringschef, bitr. teknisk chef
Projektgrupp <i>aktivt deltar och stöttar projektledaren i arbetet med framtagande av riktlinjer för bostadsförsörjning 2025–2028 och förankrar arbetet i respektive förvaltning/organisation</i>	Representanter från: Plan- och exploateringsenheten, tekniska förvaltningen Socialförvaltningen Habo Bostäder

Medverkande politiker:

Karin Hultberg (KD) Kommunalråd

Tomas Brusberg (S) Oppositionsråd

Susanne Wahlström (M) Kommunalråd

Medverkande från kommunalt bolag:

Christian Nilsen, bostadsbolagschef, Habo Bostäder AB

Ulrika Rosander, VD, Habo Energi-koncernen, Habo bostäder AB

Medverkande tjänstepersoner:

Svante Modén, Teknisk chef, Tekniska förvaltningen

Linda Tubbin, Plan- och exploateringschef, Tekniska förvaltningen

Sandra Lidberg, Kommundirektör

Sara Svenningsson, Utredare, Socialförvaltningen

Therese Mattisson, Projektingenjör, Tekniska förvaltningen

För illustrationer, foton, kartor och fotomontage svarar Habo kommun om inget annat anges.

Statistik: SCB och Habo kommun

Kartmaterial: Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Inledning

Habo kommun är en attraktiv och hållbar kommun med en tydlig vilja att utvecklas. Denna ambition innebär ett ansvar – både gentemot dagens invånare och dem som i framtiden väljer att bosätta sig här.

Genom bostadsförsörjningsprogrammet skapas goda förutsättningar att möta såväl dagens som framtidens bostadsbehov på ett långsiktigt och hållbart sätt. Programmet ska bidra till att alla invånare, oavsett livssituation, ges möjlighet att bo bra i Habo.

Med fokus på välplanerad bostadsförsörjning, samverkan och hållbar utveckling vill kommunen fortsätta stärka sin roll som en plats där människor trivs, känner trygghet och kan leva ett gott liv genom alla livets skeden.

Syfte

Programmet syftar till att främja en väl fungerande bostadsförsörjning genom att skapa variation och goda förutsättningar för att alla som bor i, eller vill flytta till, Habo kommun ska kunna erbjudas en bostad.

Mål

Riktlinjerna för bostadsförsörjningen tydliggör Habo kommuns ambitioner när det gäller utvecklingen och omfattningen av bostadsbyggandet. Det övergripande målet är att skapa variation och balans mellan tillgång och efterfrågan på hyresrätter, bostadsrätter, äganderätter och tomter för egen byggnation.

Bostadsförsörjningsprogrammet ska ta höjd för efterfrågan – både från kommunens invånare och från personer som vill flytta till Habo kommun. Programmet utgår från områden där detaljplaner redan har fastställts samt från

områden där planarbeten pågår. Det är anpassat till kommunens planeringsprocess och kan justeras utifrån förändrade behov och förutsättningar över tid.

Lagstiftning

Bostadsförsörjningslagen

Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) ska varje kommun planera för bostadsförsörjningen genom att anta riktlinjer minst en gång per mandatperiod. Vad lagen kräver

- Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska minst innehålla:
- Kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.
- Kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål.

Hur kommunen tagit hänsyn till nationella och regionala mål, planer och program.

Dessa uppgifter ska bygga på en analys av:

1. Den demografiska utvecklingen,
2. Marknadsförutsättningarna, och
3. Bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Analysen ska genomföras med stöd av ett underlag som Boverket förser kommunen med. Kommunen får använda ytterligare underlag som behövs för analysen. Lag (2022:385).

Ny lag skärper kraven på bostadsplanering

Från den 1 mars 2025 gäller Lag (2025:70), som ställer högre krav på kommunernas planering och uppföljning av bostadsförsörjningen.

För Habo kommun innebär det:

- En tydlig handlingsplan ska tas fram.

- Planen ska visa bostadsbehov, planerade åtgärder och samordning med grannkommuner.
- Regeringen kan kräva en ny plan om kraven inte uppfylls.
- Länsstyrelsen ger stöd i arbetet. Lagen innebär mer konkret planering och tydligare ansvar.

Andra kommunala lagar inom bostadsförsörjningen.

Nedan listas de lagar som reglerar kommunens ansvar och möjligheter inom bostadsförsörjningen.

- Allmännyttolagen
- Bosättningslagen
- Befogenhetslagen
- Förordningen om regionala bostadsmarknadsanalyser
- Kommunallagen
- Kommunens översiktsplan, detaljplaner och bygglov
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Lagen om riktlinjer för kommunala markanvisningar
- Plan- och bygglagen
- Socialtjänstlagen

Nationella visioner och mål

Sverige 2025 - Boverkets vision

Boverket har på regeringens uppdrag formulerat visionen som beskriver hur Sverige bör utvecklas och den baseras på hundra nationella mål för fysisk samhällsplanering. Boverket föreslår att huvudorter och mindre orter knyts samman med kollektivtrafik och cykelstråk, vilket gör det enklare och mer hållbart att resa mellan orterna utan bil. Detta skapar dynamiska arbets- och bostadsregioner, där

huvudorterna fungerar som ekonomiska och kulturella centra och bidrar till utvecklingen av mindre orter. Visionen lyfter fram vikten av samverkan mellan landsbygd, kommun och stat för att erbjuda attraktiva boenden, stödja distansarbete och främja besöksnäring på landsbygden. Den fokuserar också på klimatanpassat och energieffektivt byggande, med betoning på livskvalitet, hälsa och hållbart resursanvändande.

Agenda 2030

Agenda 2030 omfattar 17 globala hållbarhetsmål och 169 delmål för en hållbar utveckling. Målen integrerar tre viktiga perspektiv: social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Visionen är att dessa mål ska uppnås senast år 2030. Följande två delmål är specifikt relevanta för bostadsförsörjningen:

Mål 11.1 Säkra bostäder till överkomlig kostnad

Senast 2030 säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta upp slumområden.

Mål 11.7 Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

Senast 2030 tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

Sveriges nationella miljömål

För miljömålet *God bebyggd miljö* har regeringen fastställt tio preciseringar. De första omfattar bland annat hållbar bebyggelsestruktur, hållbar samhällsplanering samt utveckling av infrastruktur och kollektivtrafik, gång- och cykelvägar.

I Översiktsplan 2040 har Habo kommun konkretiserat arbetet med miljömålet *God bebyggd miljö* utifrån följande preciseringar:

- Hållbar bebyggelsestruktur
- Hållbar samhällsplanering
- Infrastruktur
- Kollektivtrafik, gång och cykel
- Natur och grönområden
- Kulturvärden i bebyggd miljö
- Hushållning med energi och naturresurser
- Hållbar avfallshantering

Barnkonventionen

Kommunen arbetar för goda boendemiljöer för barn genom ett varierat bostadsutbud i storlek, typ och upplåtelseform, då barns livsmiljö påverkas starkt av bostadssituationen.

Konventionen för personer med funktionsnedsättning

Målet är full delaktighet och ett samhälle utan hinder. Nybyggnation ska uppfylla Boverkets krav på tillgänglighet, och bostadsanpassningsbidrag finns för det befintliga beståndet. Tillgänglighet, jämställdhet och inflytande är grundläggande, och kommunen samarbetar

med bostadsbolaget för att möta behov hos grupper med särskilda förutsättningar.

Nationellt mål för folkhälsa

Målet är god hälsa på lika villkor. Kommunen planerar för tillgängliga och trygga bostadsområden med god service och möjlighet till delaktighet, för en socialt hållbar och jämställd livsmiljö.

Nationellt mål för jämställdhetspolitiken

Kvinnor och män ska ha samma makt över samhälle och liv. Habo skapar bostäder med olika upplåtelseformer, tar hänsyn till trygghet och tillgång till kollektivtrafik samt gång- och cykelvägar, och inkluderar allas synpunkter i planeringen.

Nationellt mål för integrationspolitiken

Alla ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett bakgrund. Habo samarbetar med fastighetsägare för att effektivt ta emot nyanlända och skapa trygga, attraktiva och hälsosamma bostadsområden.

Nationellt mål för samhällsbyggnad, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet

Alla ska ha en god, socialt hållbar livsmiljö som hushållar med naturresurser och energi, samtidigt som bostadsbyggande och ekonomisk utveckling främjas. Habo kommun prioriterar nybyggnation nära kollektivtrafik, gång- och cykelvägar och involverar invånarna i planeringen. Läget ger goda möjligheter till attraktiva bostäder nära fritidsaktiviteter och grönområden.

Nationella mål för boende och samhällsplanering

Sveriges riksdag beslutar om de nationella målen för bostads- och samhällsplanering. Målet är att alla människor i hela landet ska ha en god livsmiljö, med hållbar användning av naturresurser och energi samt goda förutsättningar för bostadsbyggande och ekonomisk utveckling.

Planeringen ska bidra till en väl fungerande bostadsmarknad där utbudet

möter behoven. Regionala mål för bostadsbyggande formuleras i den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

Regionala visioner och mål

RUS: Regional utvecklingsstrategi 2025-2035

Det regionala utvecklingsarbetet tar sin utgångspunkt i länets förutsättningar, dess styrkor, dess utmaningar och dess potential för att fortsatt vara ett län där människor vill bo, leva och verka och där invånarna har en god hälsa och ett bra liv. Den regionala utvecklingsstrategin ska fungera som en vägvisare för andra strategiska dokument på lokal och regional nivå. Det innebär att andra strategier kan hämta kraft och vägledning i den regionala utvecklingsstrategins övergripande formuleringar. Den regionala utvecklingsstrategin innehåller sex strategiska områden. Varje område har egna utvecklingsmål som strategin tar sikte på att uppnå till 2035. De sex områdena är:

- Attraktivitet
- Kompetens
- Innovation
- Infrastruktur
- Hälsa och välmående
- Trygghet och säkerhet

Kommunens visioner och mål

långsiktig utveckling. Visionen innebär att

"Den hållbara kommunen för hela livet" är Habo kommuns övergripande vision och utgångspunkt för all verksamhet och

Habo ska fortsätta växa och utvecklas på ett sätt som skapar goda livsmiljöer där människor mår bra, trivs och känner trygghet.

Habo ska vara en kommun där alla känner sig välkomna, inkluderade och delaktiga, oavsett ålder, bakgrund eller livssituation. Kommunen ska erbjuda trygga och attraktiva boendemiljöer för alla – genom hela livet.

Strategisk plan – Tillväxt, trygghet och folkhälsa

Habo kommun har tagit fram en strategisk plan med fokus på tillväxt, trygghet och folkhälsa. Planen ska bidra till att Habo fortsätter utvecklas som en attraktiv och hållbar kommun för hela livet. I planen fastställs tre grundförutsättningar god ekonomi, medarbetarkapital samt Agenda 2030 och klimat.

Tillväxt handlar om att skapa förutsättningar för människor och företag att vilja flytta till, bo och verka i Habo. Genom ett varierat bostadsutbud, ett starkt näringslivsklimat och en välutvecklad infrastruktur kan kommunen fortsätta växa på ett hållbart sätt.

Trygghet är en grundläggande förutsättning för trivsel och utveckling. Habo ska vara en kommun där människor

känner sig säkra – i skolan, på gatorna och i mötet med kommunen. Genom samarbete mellan kommun, näringsliv, föreningsliv och civilsamhälle kan vi skapa gemenskap och förebygga utanförskap.

Folkhälsa omfattar både fysisk och psykisk hälsa. En god folkhälsa bygger på delaktighet, goda levnadsvanor och meningsfulla fritidsmöjligheter. Vi arbetar hälsofrämjande och förebyggande för att alla invånare ska må bra, klara utbildning och arbete samt känna samhörighet.

Kommunens översiktsplan och målsättning för bostadsbyggande

Planeringen i Habo kommun utgår från Översiktsplan 2040, där mark har pekats ut för att långsiktigt säkerställa bostadsförsörjningen. För att möta kommunens framtida utveckling krävs en bostadsplanering som är både hållbar och strategiskt förankrad.

Bostadsförsörjningsprogrammet ska täcka både nuvarande och framtida behov och baseras på befintliga samt pågående detaljplaner.

Översiktsplanen anger mål och strategier för mark- och vattenanvändning med fokus på hållbar tillväxt. Sex mål vägleder utvecklingen:

- Starkt näringsliv
- Attraktiv livsmiljö
- Hållbar infrastruktur
- Rekreation för livskvalitet
- Resurseffektiv och klimatsmart kommun
- Levande landsbygd.

Planen pekar ut utbyggnadsområden i alla tätorter, med tyngdpunkt på Habo tätort, där bostadsbyggnation främst sker. Även i de övriga tätorterna pekas områden för bostadsbyggnation ut, även om det är i en

mycket mindre omfattning. I tätorterna finns det både färdiga och pågående detaljplaner som möjliggör byggnation av nya bostäder.

En förtätningsstrategi prioriterar byggnation centralt och nära kollektivtrafik för att främja hållbara resor. Ny bebyggelse ska bidra till variation i bostadstyper och upplåtelseformer samt komplettera befintligt bestånd. Kommunen ska säkerställa effektiv markanvändning och tillgång till gemensamma ytor som gator, grönområden, skolor och förskolor samt energiförsörjning.

Planprogram för Habo centrum

Habo kommun har tagit fram ett planprogram för Habo centrum. Syftet med programmet är att utreda möjligheter och presentera en målbild för hur centrum kan utvecklas till en attraktiv mötesplats. Planprogrammet beskriver förutsättningar för fler bostäder och en livskraftig handel, samtidigt som det visar hur tillgängligheten till centrum kan förbättras. Programmet lyfter även en långsiktigt hållbar utveckling, där Habo centrum blir en välkomnande och trygg plats för alla.

Möjligheter att styra bostadsbyggandet

Det är kommunens ansvar att planlägga mark- och vattenanvändningen inom sina geografiska gränser. Kommunen har möjlighet att påverka bostadsbyggandet inom den egna kommunen. Styrningen av användningen av mark och vatten är en

viktig del i kommunens möjlighet att påverka bostadsbyggandet, den kommunala allmännyttan en annan. Avsnittet redogör för kommunens olika möjligheter att påverka bostadssituationen.

Kommunens roll i den fysiska planeringen

I Sverige har kommunerna ett omfattande ansvar för planeringen av mark- och vattenområden. Den fysiska planeringen styrs av kommunen genom översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser, och det är endast kommunen som har befogenhet att ta fram och anta dessa planer.

Det innebär i praktiken att kommunen, genom sin planering, avgör vilka platser som är lämpliga för bostadsbyggande. Den fysiska planeringen kan skapa förutsättningar för en god livsmiljö genom att lyfta fram frågor som trygghet, jämställdhet och delaktighet, samt genom att säkerställa en god medborgardialog.

Det är viktigt att kommunen har planeringsberedskap, det vill säga att det finns planlagd mark för bostadsändamål, för att möjliggöra en långsiktig bostadsförsörjning i enlighet med kommunens mål.

Byggtakten påverkas dock av konjunkturen. Faktorer som produktionskostnader, marknadsefterfrågan och hushållens betalningsförmåga har stor betydelse för vilken upplåtelseform som väljs och i vilken ordning olika bebyggelseprojekt genomförs. Eftersom upplåtelseform inte kan regleras genom detaljplan krävs ett nära samarbete mellan kommunen och byggherrar.

Genom att bedriva en strategisk markförvaltning och ha tydliga mål och strategier för markförvärv och

markanvisning kan kommunen i högre grad påverka bostadsbyggandet.

Strategisk markförvaltning

En strategisk och långsiktig markförvaltning är avgörande för att kommunen ska kunna styra utvecklingen av bostäder, verksamheter och allmänna funktioner. Genom att i tid förvärva mark som motsvarar framtida behov stärks möjligheten att påverka när, hur och vad som byggs – samt att hålla bostadskostnaderna på en rimlig nivå.

När kommunen äger mark kan den också styra viktiga förutsättningar för byggnationen, såsom markanvändning, upplåtelseformer och val av byggherre. Ett tydligt och välplanerat markanvisningsförfarande gör det möjligt att konkretisera kommunens mål och ambitioner för ett område.

Habo kommun har i dag ett begränsat markinnehav och äger endast en liten del av den mark som pekats ut som lämplig för tätortsutveckling. För att främja byggande på privat mark krävs därför ett nära samarbete mellan kommunen och markägarna. I områden med flera fastighetsägare behöver gemensamma mål, arbetsformer och incitament tas fram för att driva utvecklingen framåt.

En välplanerad markförvaltning och nya samarbetsformer kan även stimulera fler aktörer att delta i stadsutvecklingen. Det bidrar till en större variation i arkitektur, bostadsutbud och utformning – och därmed till en mer levande och attraktiv bebyggelsemiljö.

Vid strategisk markförvaltning och stadsutveckling är det relevant att beakta aspekter som klimatrisker, behov av klimatanpassning, bevarande av ekosystemtjänster och skydd för biologisk mångfald.

Kommunens bostadsbolag

Habo kommun påverkar bostadsutbudet genom det kommunala bostadsbolaget Habo Bostäder AB. Bolagets uppdrag är att bidra till en balanserad och tillgänglig bostadsmarknad genom att erbjuda bostäder i olika storlekar och prisklasser – anpassade efter olika gruppers behov.

Med ett bestånd på cirka 600 lägenheter ska Habo Bostäder tillhandahålla bostäder och bostadskomplement av god kvalitet, i en trivsamt livsmiljö och till rimliga hyror. Bolaget ska även verka för att planering och byggande anpassas efter kommunens långsiktiga behov och efterfrågan.

Kommunen administrerar dessutom en tomtkö för all kommunägd och detaljplanelagd mark som är avsedd för bostadsbyggande. För att kunna köpa en tomt av Habo kommun behöver den som är intresserad vara registrerad i kommunens tomtkö.

Dagens bostadssituation

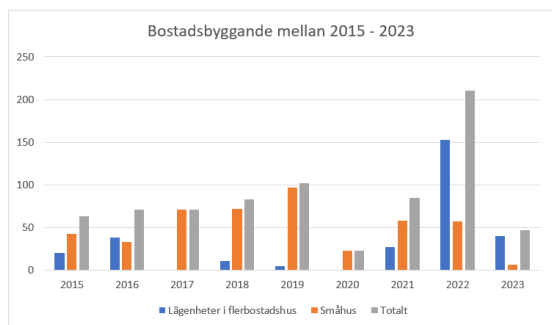
För att kunna planera för bostadsförsörjningen behöver kommunen har kunskap om dagens bostadsmarknad. Habo kommun präglas av sin småskaliga karaktär, där en stor del av invånarna äger sina hus. Samtidigt finns det även en hel del flerbostadshus som bidrar till en varierad boendemiljö och en jämlik utveckling på bostadsmarknaden. Den största delen av nybyggnationen sker i Habo tätort, vilket gör orten till kommunens tydliga centrum för bostadsutveckling. Kommunens bostadsstruktur visar på en stark tradition av småhusboende, men också ett växande behov av fler bostadsformer för att möta framtidens efterfrågan.

Bostadsbyggandet

Mellan 2015 och 2023 har bostadsbyggandet i Habo kommun

varierat. Under de första åren dominerade byggandet av småhus. År 2017 byggdes 71 småhus, vilket indikerar ett stort behov av villor för enskilda hushåll. Byggandet av flerbostadshus var däremot begränsat, med endast 20 lägenheter i flerbostadshus byggda 2015 och 38 lägenheter byggda 2016. Efter 2017 ökade byggandet av flerbostadshus något, men produktionen var fortfarande låg fram till 2020. Under 2020, på grund av Coronapandemins påverkan på byggsektorn, byggdes inga lägenheter i flerbostadshus, och byggandet av småhus minskade kraftigt från 97 småhus 2019 till endast 23 under 2020. Från och med 2021 började byggandet återhämta sig, särskilt när det gäller flerbostadshus. År 2022 byggdes 153 lägenheter i flerbostadshus, vilket var en markant ökning jämfört med de tidigare åren. Denna ökning tyder på att flerbostadshus nu prioriteras högre för att möta det växande behovet av bostäder. Byggandet av flerbostadshus fortsatte även under 2023, med 40 nya lägenheter, medan byggandet av småhus var betydligt lägre, med endast 7 byggda småhus.

Sammanfattningsvis har Habo kommun genomgått en förändring i sitt bostadsbyggande mellan 2015 och 2023. I början dominerade småhusbyggandet, men från 2021 har fokus skiftat mot byggande av flerbostadshus för att bättre möta det växande behovet av bostäder. Detta markerar en anpassning till den förändrade bostadsmarknaden och ett steg mot att säkerställa en långsiktig bostadsförsörjning för kommunens invånare.

Definition av hustyper och upplåtelseform

Definition av hustyper

Småhus

Småhus avser friliggande en- och tvåbostadshus samt par-, rad- och kedjehus (exklusive fritidshus).

Flerbostadshus

Flerbostadshus avser bostadsbyggnader innehållande tre eller flera lägenheter inklusive kökingshus.

Specialbostäder

Kategorierna innefattar specialbostäder avsedda för äldre eller funktionshindrade, studentbostäder och övriga specialbostäder.

Övriga hus

Övriga hus avser byggnader som inte är avsedda för bostadsändamål, till exempel byggnader avsedda för verksamhet eller samhällsfunktion.

Definition av upplåtelseformer

Upplåtelseform

Lägenheternas upplåtelseform utgår från ägarförhållandet och inte hur de boende förhåller sig över lägenheterna.

Hyresrätt

Småhus med hyresrätt avser lägenheter som ägs av andra ägare än fysiska personer, dödsbon eller bostadsrättsföreningar. Flerbostadshus och övriga hus med hyresrätt avser lägenheter som inte är ägarlägenheter och som ägs av andra ägare än bostadsrättsföreningar.

Bostadsrätt

Småhus, flerbostadshus och övriga hus med bostadsrätt avser lägenheter som ägs av bostadsrättsföreningar.

Äganderätt

Småhus med äganderätt avser lägenheter som ägs av fysiska personer eller dödsbon. Flerbostadshus och övriga hus med äganderätt avser ägarlägenheter.

Befintligt bostadsbestånd i Habo kommun

En analys av den nuvarande fördelningen av hustyper och upplåtelseformer i kommunens olika orter visar att småhus utgör den dominerande hustypen, medan äganderätt är den vanligaste upplåtelseformen. Nedan presenteras bostadsstrukturen i Habo kommuns tätorter.

Bostadsstruktur i tätorterna

Habo tätort: Småhus dominerar bostadsbeståndet och står för 63 %, medan flerbostadshus utgör 29 %. Specialbostäder står för 7 % och övriga hus för 1 %. När det gäller upplåtelseformer är äganderätt vanligast med 62 %, följt av hyresrätter på

24 % och bostadsrätter på 14 %.

Sammantaget finns en relativ balans mellan olika boendeanvändningar, men hyresrätterna utgör fortfarande en mindre del av bostadsmarknaden.

Furusjö: Småhus dominerar i Furusjö och står för 92 % av bostäderna, medan flerbostadshus utgör 7 % och övriga hus 1 %. Äganderätt är den vanligaste upplåtelseformen med 89 %, medan hyresrätter står för 11 %. Det finns inga bostadsrätter, vilket gör Furusjö till en ort med en tydlig småhuskaraktär och stark tradition av eget ägande.

Fagerhult: I Fagerhult dominerar småhus, som står för 92 % av bostäderna, medan flerbostadshus utgör 8 %. När det gäller upplåtelseformer är äganderätt vanligast med 63 %, och hyresrätter står för 37 %. Sammantaget har Fagerhult en bostadsmarknad med tydligt fokus på eget ägande, men också en relativt stor andel hyresrätter som bidrar till en viss variation i boendeformer.

Västerkärr: Här består hela bostadsbeståndet av småhus och äganderätt dominerar helt, med 100 %. Ingen hyresrätt eller flerbostadshus finns i Västerkärr.

Brandstorp: I Brandstorp dominerar småhus, som står för 82 % av bostäderna, medan flerbostadshus utgör 18 %. När det gäller upplåtelseformer är äganderätt vanligast med 61 %, följt av hyresrätter på 22 % och bostadsrätter på 21 %. Det ger Brandstorp en tydlig småhuskaraktär med fokus på eget ägande, samtidigt som det finns en blandning av olika boendeformer.

Baskarp: I Baskarp består 82 % av bostäderna av småhus och 18 % av flerbostadshus. Äganderätt är den vanligaste upplåtelseformen med 86 %, medan hyresrätter utgör 14 %. Detta ger

orten en tydlig småhuskaraktär med fokus på eget ägande.

Tårtdiagrammen nedan visar fördelningen av olika hustyper och upplåtelseformer i Habo tätort, vilket ger en tydlig och överskådlig bild av bostadsbeståndets sammansättning.

Bostadsstruktur på landsbygden

På landsbygden i Habo kommun är småhus den dominerande boendeformen, och hyresrätter är i princip obefintliga. Fokus ligger på långsiktigt ägande av bostäder, vilket ger stabilitet och trygghet för de boende. Fastigheter förvärvas ofta för att ägas och bevaras över tid, vilket innebär långsiktiga boendelösningar för många invånare.

Bostadsbeståndet i Habo kommun och Jönköpings län

I Habo kommun utgör småhus 73 % av bostadsbeståndet, medan flerbostadshus står för 21 % och specialbostäder för 5 %. Hyresrätter utgör 19 % av bostäderna, och äganderätten dominerar med 71 %. Detta speglar kommuninvånarnas vilja att äga sina bostäder och strävan efter långsiktig stabilitet.

I Jönköpings län består 46 % av bostadsbeståndet av äganderätter, vilket är den dominerande upplåtelseformen. Andelen äganderätter i länet är fortsatt högre än riksgenomsnittet, som 2023 låg på 37 %. Habo kommun har den högsta andelen äganderätter i länet, med 71 % av bostäderna.

Hyresrätter och allmännyttans roll i Habo kommun

Hyresrätter utgör en viktig del av bostadsmarknaden i Habo kommun, även om de står för en relativt liten andel av det totala beståndet. Totalt består bostadsbeståndet i kommunen av 975 hyresrätter, 503 bostadsrätter och 3 607 äganderätter. Hyresrätterna utgör därmed cirka 19 procent av bostäderna i kommunen, vilket är lägre än genomsnittet i både Jönköpings län (36 procent) och riket (39 procent).

Av hyresrätterna i Habo ägs 65 procent av det kommunala bostadsbolaget, vilket är den högsta andelen allmännyttigt ägda hyresrätter i länet. Allmännyttans bestånd består huvudsakligen av befintliga fastigheter, där förvaltningen fokuserar på underhåll och standardhöjande åtgärder. Nyproduktion från allmännyttan är för

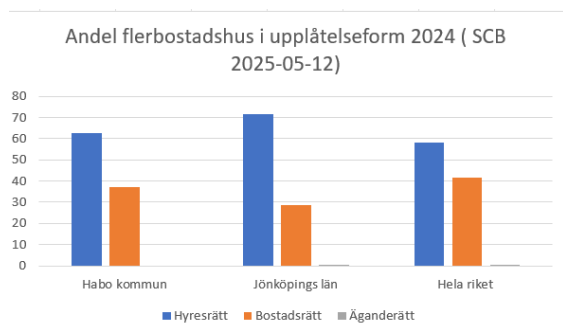
närvarande begränsad, troligen på grund av ekonomiska förutsättningar.

I Länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys för Jönköpings län 2025 framgår att andelen allmännyttiga hyresrätter minskar både lokalt och nationellt, samtidigt som privata aktörer står för en växande andel av nyproduktionen av hyresbostäder. Skillnaderna i andelen allmännyttiga hyresrätter varierar mellan kommunerna beroende på lokala förhållanden.

För att möta behovet hos grupper som inte har möjlighet eller önskan att äga sitt boende kan det vara relevant att se över möjligheterna att öka andelen hyresrätter i kommunen. Ett mer varierat utbud av upplåtelseformer kan bidra till en mer balanserad och tillgänglig bostadsmarknad.

Allmännyttan kan fortsatt spela en viktig roll i kommunens arbete med bostadsförsörjning, särskilt i insatser som syftar till att tillgodose behoven hos grupper med svagare ställning på bostadsmarknaden.

Andel flerbostadshus i upplåtelseform 2024 (SCB 2025-05-12)

Hushållens sammansättning

Ett hushåll utgörs av samtliga som är folkbokförda i samma bostad. För hela Sverige är den vanligaste hushållstorleken hushåll med en person och därefter två personer. I Habo kommun är den vanligaste hushållsstorleken två personer, följt av ensamhushåll och fyra personers hushåll. Trots att hushåll med två personer är flest till antalet, bor flest invånare i kommunen i fyra personers hushåll. Detta visar att hushållsstorleken inte alltid speglar hur många personer som faktiskt bor i kommunen.

	Antal hushåll	Andel av samtliga hushåll (%)	Antal personer	Andel av samtliga personer %
1 person	1353	25,90	1353	11,05
2 personer	1681	32,22	3362	21,98
3 personer	647	12,40	1 941	15,42
4 personer	1044	20,08	4 176	32,07
5 personer	385	7,38	1 925	14,30
6 personer	71	1,40	426	3,24
7 personer	35	0,62	262	1,94
Samtliga hushåll	5216	100	13456	100

Antal och andel hushåll samt personer efter husstorlek Habo kommun 2021-2024 (SCB)

	Hushåll		Personer	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Ensamstående utan barn	1353	25,3	1353	10,05
Ensamstående med barn 0–24 år	254	4,90	653	4,85
Ensamstående med barn 25+ år	30	0,57	61	0,45
Sammanboende utan barn	1477	28,31	2954	21,95

Sammanboende med barn 0–24 år	1884	38,23	7602	56,5
Sammanboende med barn 25+ år	60	1,15	190	1,41
Övriga hushåll utan barn	77	1,47	205	1,52
Övriga hushåll med barn 0–24 år	75	1,43	412	3,06
Övriga hushåll med barn 25+ år	4	0,07	15	0,13
Uppgift saknas	0	0	11	0,08
Totalt	5216	100	13456	100

Antal och andel hushåll samt personer 2021-2024 (SCB 2025)

När man ser till hushållens sammansättning är den vanligaste typen sammanboende med barn 0–24 år, vilket motsvarar en betydande del av både hushållen och befolkningen. Därefter kommer sammanboende utan barn och ensamstående utan barn. Mindre vanliga är hushåll med äldre barn eller andra former av hushåll.

Sammantaget visar statistiken att Habo kommun har en varierad hushållsstruktur med både barnfamiljer, par utan barn och ensamhushåll. Den höga andelen barnfamiljer påverkar både bostadsbehov och kommunens planering av service och infrastruktur.

Befolkningsutveckling fram till 2030

Habo kommun har under det senaste decenniet haft en stabil befolkningstillväxt. Prognoserna visar att denna utveckling fortsätter, men i en något långsammare takt än under de senaste åren. Enligt kommunens egen prognos från augusti 2025 beräknas Habo ha cirka 15 000 invånare år 2030, medan Region Jönköpings prognos anger omkring 14 000 invånare samma år. Kommunens prognos

är därmed högre än regionens. Som ett samlat och övergripande antagande kan ett genomsnitt av de två prognoserna bedömas vara mer sannolikt, vilket innebär cirka 14 500 invånare år 2030.

Befolkningsökningen sker i flera åldersgrupper, men är särskilt tydlig bland yngre vuxna i arbetsför ålder samt bland äldre över 85 år. Även antalet små barn (0–4 år) väntas öka något, vilket innebär ett fortsatt behov av förskoleplatser. Däremot beräknas åldersgruppen 5–14 år minska något. Sammantaget medför dessa förändringar varierande behov av kommunal service och infrastruktur framöver.

För att möta framtidens demografiska utveckling krävs en långsiktig och hållbar planering. Kommunen behöver säkerställa att utbudet av bostäder, omsorg, utbildning och kommunikationer utvecklas i takt med befolkningens behov.

Fördelning mellan kvinnor och män

Enligt prognosen kommer antalet kvinnor i kommunen att öka från 6 689 till 7 813, medan antalet män förväntas stiga från 6 767 till 7 937. Den jämna fördelningen mellan könen ger goda förutsättningar för en jämställd planering av både samhällsservice och bostäder.

Störst tillväxt bland äldre åldersgrupper fram till 2030

Antalet äldre i kommunen väntas öka tydligt fram till år 2030:

Åldersgrupp	Antal 2024-12-31)	Prognos Antal 2030	Förändring i antal	Förändring i %
65-74 år	1208	1288	Ökar med 80 personer	Ökar med 6,62 %
75-84 år	988	1066	Ökar med 78 personer	Ökar 7,89 %
85-94 år	291	432	Ökar 141 personer	Ökar 48,4 %

95+ år	9	32	Ökar med 23 personer	Ökar 255,6 %
--------	---	----	----------------------	--------------

Den största ökningen sker bland de allra äldsta. Antalet personer över 85 år väntas öka kraftigt, särskilt i gruppen över 95 år.

Detta innebär både utmaningar och möjligheter för kommunen. Det behövs fler attraktiva och anpassade boenden samt boendemiljöer som stödjer ett aktivt och tryggt liv för äldre.

Största gruppen 2030: Yrkesverksam ålder

Den största ökningen fram till år 2030 sker bland vuxna i yrkesverksam ålder:

Åldersgrupp	Antal (2024-12-31)	Prognos Antal (2030-12-31)	Förändring i antal	Förändring i %
25-34 år	1397	1599	Ökar med 202 personer	Ökar med 14,46%
35-44 år	1960	2211	Ökar med 251 personer	Ökar med 12,81%
45-54 år	1712	1925	Ökar med 213 personer	Ökar med 12,44%
55-64 år	1338	1545	Ökar med 207 personer	Ökar med 5,47%

Ökningen är störst bland personer i åldern 25–34 år, vilket innebär ett större behov av både bostäder och arbetsmöjligheter.

För grupperna 35–54 år behövs stabila och varierade bostadsalternativ som passar olika livssituationer.

Bland 55–64-åringar ökar intresset för attraktiva och bekväma bostäder som kan bli aktuella inför pensionen.

Tillväxt bland barn och unga 2030

Antalet barn och unga i kommunen väntas öka fram till år 2030:

Åldersgrupp	Antal (2024-12-31)	Prognos Antal (Förändring i antal	Förändring i %
-------------	--------------------	-----------------	--------------------	----------------

		2030-12-31)		
0-4 år	873	914	Ökar med 41 personer	Ökar med 4,7 %
5-14 år	2222	2163	Minskar med 59 personer	Minskar 2,7 %
15-24 år	1448	1911	Ökar med 463 personer	Ökar med 32 %

Prognosen visar en liten men tydlig ökning av antalet barn i åldern 0–4 år, medan gruppen 5–14 år förväntas minska något. Däremot ökar antalet unga i åldern 15–24 år betydligt mer än övriga grupper i tabellen.

Denna utveckling innebär att kommunens behov av service och samhällsresurser kommer att förändras. En mindre men stabil ökning av små barn påverkar planeringen för förskoleplatser och tidiga pedagogiska insatser, medan minskningen i skolåldern kan innebära behov av att anpassa befintliga skolresurser. Den kraftiga tillväxten av unga vuxna innebär dessutom en ökad efterfrågan på små och prisvärda bostäder, såsom förstahandslägenheter, samt fler aktiviteter och mötesplatser för målgruppen.

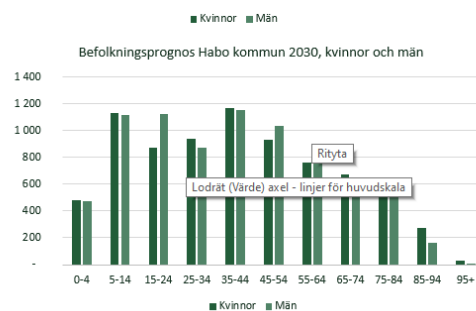
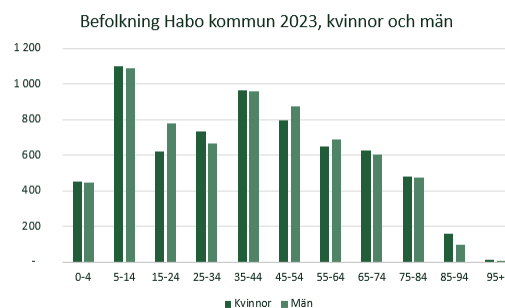
Sammanfattning

Befolkningsprognosen för Habo visar på fortsatt stabil tillväxt, även om takten väntas bli något långsammare än under de senaste åren. Den ökande andelen äldre skapar ett större behov av anpassade bostäder och trygga boendemiljöer, samtidigt som tillväxten bland barn och unga vuxna ökar efterfrågan på utbildning, fritidsaktiviteter och bostäder.

För att möta både dagens och framtidens behov krävs en balanserad och långsiktig planering. Kommunen behöver anpassa infrastruktur och samhällsservice för att säkerställa hög livskvalitet för alla invånare och samtidigt skapa en hållbar och attraktiv bostadsmarknad.

Fördelning mellan kvinnor och män

Diagrammen visar fördelningen mellan kvinnor och män för både 2023 och 2030, vilket tydligt illustrerar förändringarna i befolkningens sammansättning.

Befolkningsindelning i Habo kommun

I Habo kommun har totalt 13 488 invånare (30 juni 2025). Av dessa bor 9 547 personer i Habo tätort, vilket motsvarar cirka 71 procent av kommunens befolkning. Vidare bor 6 procent av invånarna i kommunens övriga tätorter, medan 22 procent bor på landsbygden.

Befolkningsindelning i kommunen (30 juni 2025)

Habo tätort: 9 547

Furusjö: 320

Fagerhult: 263

Västerkärr: 133

Brandtorp: 126

Baskarp: 92

Habo landsbygd: 1 654

Gustav Adolf landsbygd: 830

Brandtorp landsbygd: 526

Summa: 13 488

Region Jönköpings befolkningsprognos

Enligt Region Jönköpings befolkningsprognos förväntas antalet invånare i regionen uppgå till 18 700 personer år 2040. Prognosen baseras på en årlig befolkningsökning om cirka 300 personer.

Habo Kommuns befolkningsprognos

Habo kommun har, med utgångspunkt i antagna och pågående detaljplaner, tagit fram en egen befolkningsprognos. Enligt kommunens översiktsplan för 2040 beräknas befolkningen uppgå till cirka 18 500–20 000 invånare år 2040, under förutsättning att den årliga befolkningsökningen uppgår till omkring 300 personer. Det är viktigt att understryka att prognosen är långsiktig och sträcker sig över en period om cirka 15 år, vilket innebär att den är förenad med viss osäkerhet.

Jämförelse och sammanfattning

Habo kommuns befolkningsprognos visar en något högre uppskattning av befolkningsutvecklingen än Region Jönköpings prognos. Enligt Habo kommun beräknas befolkningen år 2040 uppgå till cirka 18 500–20 000 invånare, medan Region Jönköpings prognos pekar på cirka 18 700 invånare. Detta innebär en genomsnittlig årlig befolkningsökning om omkring 300 personer, vilket både Region Jönköping och Habo kommun har samma prognos för. Sammantaget visar prognoserna att befolkningsutvecklingen i Habo kommun sannolikt kommer att ligga inom detta intervall.

Bostadsbehov

De kommunala riktlinjerna för bostadsförsörjning avser att redogöra för det behov av bostäder som finns inom Habo kommun. Detta avsnitt redogör för det aktuella behovet av bostäder. I Habo kommun saknas tillräckligt med tillgängliga bostäder som varierar i standard, storlek och upplåtelseform. En bred variation av bostäder gynnar alla invånares bostadssituation. Det är viktigt att Habo kommun arbetar för ett bostadsbestånd som är tillgängligt för alla samhällsgrupper och som kan möta efterfrågan för att säkerställa en hållbar samhällsutveckling i Habo.

Länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys 2025

Länsstyrelsen genomför årligen en bostadsmarknadsanalys på uppdrag av regeringen, i enlighet med förordningen (2011:160) om regionala bostadsmarknadsanalyser. Analysen för 2025 visar att bostadsbyggandet minskade ytterligare under 2024, vilket förstärker den nedåtgående trenden som inleddes 2022.

I Habo kommun råder ett underskott på bostäder i Habo tätort, medan övriga delar av kommunen bedöms vara i balans. Det osäkra ekonomiska läget är den främsta orsaken till minskat byggande. Under de senaste fem åren har händelser i omvärlden bidragit till stor osäkerhet, bland annat covid-19 pandemin, Rysslands invasion av Ukraina, materialbrist, mindre stabil världspolitik samt hög inflation och pressat ränteläge – faktorer som även påverkar Habo.

Analysen visar att Jönköpings län, inklusive Habo kommun, står inför en åldrande befolkning. Fram till 2033 förväntas antalet äldre i Habo öka med över 60 %, vilket innebär ett stort behov av

fler attraktiva och ändamålsenliga boendelösningar för äldre. I länet upplever många äldre idag brist på tillgängliga och prisvärda bostadsalternativ.

Befolkningsutvecklingen i Jönköpings län har stabiliserats, med en nettoökning på 1 153 invånare under 2024. Habo kommun har haft den största procentuella befolkningsökningen i länet, med en tillväxt på 1,35 %. Samtidigt finns tecken på att tillväxttakten i kommunen har planat ut något. Detta innebär att utvecklingen i ökande grad av anpassning till förändrade behov när det gäller bostäder och samhällsservice.

I analysen framgår att Habo kommun har länets största andel allmännyttiga hyresrätter, med 65 %, men också den lägsta andelen hyresbostäder totalt, med endast 19 %. Detta skapar ett tydligt underskott på hyresbostäder. Dessutom finns det ett underskott av bostäder för ungdomar och för självbosatta nyanlända. Kommunen arbetar aktivt för att förebygga hemlöshet och arbetslöshet, vilket är positivt då inga avhysningar har genomförts under de senaste tre åren.

Habo har också den största nettoutpendlingen i länet, vilket innebär att många invånare söker arbete på andra orter. Detta påverkar både bostads- och arbetsmarknaden. Trots att arbetslösheten i länet generellt är något högre än rikssnittet, har Habo den lägsta arbetslösheten i länet, även om den har ökat något under det senaste året.

När det gäller utbildningsnivå är det generellt lägre i Jönköpings län än i riket i stort, särskilt när man ser till andelen av befolkningen som har en eftergymnasial utbildning på tre år eller mer. Utöver Jönköping utmärker sig även Habo kommun för en relativt hög andel högutbildade, särskilt bland kvinnor. Trots detta är den disponibla inkomsten i länet

generellt sett lägre än rikssnittet, även om Habo kommun har något högre inkomster än övriga kommuner i länet.

Inför 2026 planerar Habo kommun att påbörja byggnation av nya bostäder, inklusive hyresrätter, bostadsrätter och småhus. Exakta volymer är ännu osäkra på grund av höga byggkostnader och stramare finansieringsvillkor.

Bedömning av bostadsbrist enligt 2000:1383

Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar har uppdaterats, där den största skillnaden är att Boverket ska ta fram underlag som stöd för kommunerna i deras bedömning av bostadsbehov som inte tillgodoses på bostadsmarknaden. I Boverkets underlag har flera mått för bedömning av bostadsbrist tagits fram.

De mått som används är:

1. Ansträngd boendeekonomi
 2. Ansträngd boendeekonomi (KALP)
 3. Trångboddhet
 4. Trångbodda och ansträngd ekonomi
 5. Trångbodda och ansträngd ekonomi (KALP)
 6. Flyttar ofta (osäker boendesituation)
 7. Hemmaboende vuxna barn
 8. Återkommande problem
- Nedan följer en beskrivning av respektive mått och situationen i Habo kommun för åren 2020 och 2023.

Ansträngd boendeekonomi

Måttet visar om hushållets disponibla inkomst räcker till baskonsumtion, som inkluderar genomsnittshyra, riksnorm för personliga kostnader, hushållsel, barnomsorg, lokala resor (18+), fack- och A-kasseavgifter (20–64 år) samt hemförsäkring. Boendekostnaden beräknas utifrån trångboddhetsnorm 2 (max 2 personer per rum, exklusive

kök och vardagsrum) och SCB:s undersökning HIB.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll i Habo kommun	Andel hushåll (%) i Habo kommun	Ensamstående kvinnor med barn i Habo kommun (%)	Andel hushåll (%) i Jönköpings län (%)
2020	100	2,10	12,20	4,0
2023	72	1,40	11,20	3,4

Antalet hushåll med ansträngd boendekonomi i Habo kommun har minskat mellan 2020 och 2023. Denna positiva utveckling gäller även för ensamstående kvinnor med barn, även om gruppen fortsatt är överrepresenterad och därmed ekonomiskt sårbar. Jämfört med Jönköpings län ligger Habo kommun på en lägre nivå, vilket indikerar en mer gynnsam situation för hushållen i kommunen.

2. Ansträngd boendekonomi (KALP)

KALP-måttet bygger på hushållets disponibla inkomst jämfört med en baskonsumtion baserad på genomsnittshyror och ett "kvar att leva på" - belopp. Kalkylen utgår från en modell som bankerna använder för att bedöma betalningsförmåga vid bostadsköp. Kostnader justeras efter KPI, och boendekostnaden baseras på samma trångboddhetsnorm och hyresundersökning som ovan.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll i Habo kommun	Andel hushåll i Habo kommun	Ensamstående kvinnor med barn i Habo kommun (%)	Andelen hushåll i Jönköpings län (%)
2020	801	16,7	34,7	25,2
2023	706	13,7	33,3	23,6

Andelen hushåll med ansträngd ekonomi KALP har minskat mellan 2020 och 2023. Ensamstående kvinnor med barn utgör fortsatt en betydande andel, vilket

understryker behovet av riktade insatser. Jämfört med Jönköpings län är andelen hushåll med ansträngd boendekonomi enligt KALP lägre i Habo, vilket visar på en något mer stabil situation i kommunen.

3. Trångboddhet

Trångboddhet bedöms enligt följande: ensamstående utan barn räknas ej som trångbodda, varje hushåll ska ha minst ett sovrum utöver kök/vardagsrum, två barn under 12 år kan dela rum, och vuxna som inte är sammanboende delar inte sovrum. Om rumsuppgift saknas används boendeyta <20 kvm per person som kriterium.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll	Andel hushåll (%)	Andelen hushåll i Jönköpings län (%)
2020	222	4,6	7,2
2023	222	4,3	7,1

Trångboddheten i Habo kommun har legat på en stabil nivå mellan 2020 och 2023. Jämfört med Jönköpings län är andelen trångbodda hushåll genomgående lägre i Habo, vilket indikerar bättre bostadsutrymme i kommunen än i länet som helhet.

4 Trångbodda och ansträngd boendekonomi

Mått på om hushållet både är trångbott enligt det tredje måttet och har en ansträngd boendekonomi enligt det första måttet.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll	Andel hushåll (%)	Andelen hushåll i Jönköpings län (%)
2020	14	0,2	1,0
2023	11	0,3	0,8

Andelen hushåll i Habo som både är trångbodda och har en ansträngd ekonomi är

mycket låg och har minskat något mellan 2020 och 2023. Jämfört med Jönköpings län är andelen markant lägre i Habo, vilket tyder på att den kombinerade utsattheten är ovanligare i kommunen.

5 Trångbodda hushåll och ansträngd boendeekonomi (KALP)

Måttet indikerar osäker boendesituation och baseras på om någon i hushållet flyttat minst en gång per år under de senaste tre åren.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll	Andel hushåll (%)	Andelen hushåll i Jönköpings län (%)
2020	59	1,2	2,9
2023	55	1,1	2,7

Andelen hushåll i Habo som är både trångbodda och har ansträngd ekonomi enligt KALP är låg och har varit relativt stabil mellan 2020 och 2023. Jämfört med Jönköpings län ligger Habo kommun på en lägre nivå, vilket indikerar en mer stabil boendesituation.

6 Flyttar ofta (osäker boendesituation)

Måttet indikerar osäker boendesituation och baseras på om någon i hushållet flyttat minst en gång per år under de senaste tre åren.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll	Andel hushåll (%)	Andelen hushåll i Jönköpings län (%)
2020	46	0,9	1,8
2023	39	0,8	1,7

Antalet hushåll med osäker boendesituation i Habo är mycket lågt och har varit stabilt över tid. Jämfört med Jönköpings län är andelen hushåll som flyttar ofta ungefär hälften så stor i Habo, vilket pekar på en högre stabilitet i kommunen.

7 Hemmaboende vuxna barn

Det sjunde måttet är huruvida det finns hemmaboende vuxna barn, (25 år eller äldre), i hushållet.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll med hemmaboende vuxna barn	Andel hushåll med hemmaboende vuxna barn (%)	Andelen hushåll i Jönköpings län (%)
2020	123	2,6	3,0
2023	120	2,3	2,9

Andelen hushåll med hemmaboende vuxna barn är låg och har varit stabil i Habo mellan 2020 och 2023. Jämfört med Jönköpings län är andelen något lägre i Habo, vilket antyder att unga vuxna i större utsträckning flyttar hemifrån i kommunen.

8 Återkommande problem

Det åttonde måttet är ett mått på om de problem som hushållen har är mer eller mindre långvariga. För att räknas som att ha återkommande problem behöver hushållet uppfylla minst ett av måtten 1–7 två år i rad.

Habo kommun och jämförelse med Jönköpings län (Boverkets underlag):

År	Antal hushåll med återkommande problem	Andel hushåll med återkommande problem (%)	Andelen hushåll i Jönköpings län (%)
2020	256	4,5	8,5
2023	232	5,3	7,6

Antalet hushåll med långvariga problem har minskat något i Habo, men ligger fortsatt strax över 5 %. Jämfört med Jönköpings län är andelen dock betydligt lägre, vilket visar att långvariga problem är mindre vanliga i Habo än i länet i stort.

Sammanfattning

Boverkets underlag visar att bostadsbristen i Habo kommun är relativt låg jämfört med Jönköpings län. Andelen hushåll med ansträngd boendeekonomi har minskat

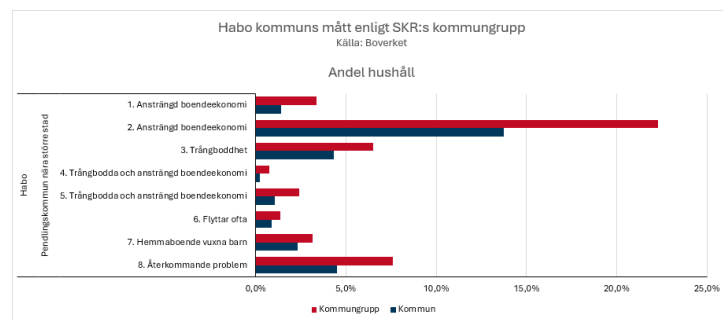
över tid, särskilt enligt det första måttet, och ligger under länsnivån. Ensamstående kvinnor med barn är dock fortsatt en ekonomiskt sårbar grupp.

Trångboddheten är stabil och betydligt lägre än i länet, vilket indikerar att boendeytan generellt sett är bättre i Habo. Även osäker boendesituation, mätt som frekventa flyttar, förekommer mer sällan i kommunen än i länet. Andelen hushåll med hemmaboende vuxna barn är låg och stabil, vilket tyder på en högre grad av självständigt boende bland unga vuxna.

Hushåll med återkommande problem ligger något över 5 %, men även här är andelen betydligt lägre än i Jönköpings län. Sammantaget pekar statistiken på att bostadssituationen i Habo kommun är mer stabil och mindre utsatt än i länet som helhet, även om vissa grupper fortsatt kräver särskild uppmärksamhet.

Habo kommuns mått enligt SKR:s kommungrupp

Sveriges kommuner och regioner (SKR) delar in Sveriges kommuner i nio kommungrupper. Utifrån denna regionala indelning ingår Habo kommun inom SKR:s definition på pendlingskommun nära större stad. Enligt definitionen ingår 52 kommuner i denna kommungrupp. I diagrammet nedan finns en sammanställning över Habo kommunens statistik (blå stapel) gentemot motsvarande kommuner inom samma kommungrupp. Där kan man se att Habo kommun ligger under genomsnittet på samtliga mått.

Habo kommuns analys

Läget på bostadsmarknaden påverkar människors möjligheter att få en bostad och när bostadsmarknaden inte är i balans slår det hårdast mod dem som har svagast ställning på bostadsmarknaden. För att nå en balans i kommunens bostadsbestånd finns ett behov av större antal hyresrätter i flerbostadshus i olika storlekar. Det finns även behov av bostadsrätter, både i småhus och i flerbostadshus.

Behov hos äldre personer

Begreppet äldre avser personer som har fyllt 65 år – en grupp som i dag generellt är friskare, mer aktiv och lever längre än tidigare generationer.

En åldrande befolkning ställer nya krav på samhällsplaneringen. Behovet av hållbara och tillgängliga boenden med närhet till service, gemenskap och sociala mötesplatser ökar – oavsett boendeform. För målgruppen, som omfattar både yngre pensionärer och äldre med större omsorgsbehov, krävs flexibla lösningar och möjligheter att blanda olika åldersgrupper. Detta bidrar till ökad gemenskap och minskar risken för ofrivillig ensamhet, isolering och sämre psykisk hälsa.

Kommunen har också en viktig roll i att informera äldre om de olika boendalternativ som finns, samt att ge stöd i att förstå de ekonomiska och praktiska aspekterna av att anpassa eller byta bostad. När äldre väljer att flytta till mer ändamålsenliga boenden frigörs småhus som i sin tur kan tas i bruk av

barnfamiljer – något som stärker bostadsmarknaden i hela kommunen.

Behovet av omsorg och bostadsanpassningar ökar framför allt efter 85 års ålder. Inom äldreomsorgen är grundprincipen att den enskilde, så långt det är möjligt, ska kunna bo kvar hemma och få det stöd och den omsorg som behövs i den egna bostaden.

Särskilt boende för äldre

Särskilt boende för äldre beviljas enligt socialtjänstlagen när behovet av vård och omsorg är så omfattande att det inte längre kan tillgodoses i det egna hemmet. I Habo kommun verkställs besluten på Kärrsgårdens särskilda boende, som rymmer totalt 91 lägenheter inklusive korttids- och växelvårdsplatser.

Utifrån befolkningsprognosen står det klart att kommunen inom de närmaste åren kommer att behöva fler platser än vad Kärrsgården idag kan erbjuda. Därför behöver planeringen påbörjas för var framtida särskilda boenden för äldre ska lokaliseras.

Eftersom beslut om särskilt boende grundas på individuella behov går det inte att exakt fastställa hur många personer över 85 år som kommer att vara i behov av denna vårdform. Målsättningen är att, genom olika stödinsatser och ett förebyggande arbetssätt, ge så många som möjligt möjlighet att bo kvar i sitt ordinära boende så länge de kan. Samtidigt är det tydligt att andelen äldre med omfattande omsorgsbehov – särskilt bland personer över 85 år ökar.

Det finns även ett växande behov av särskilt boende för yngre personer med demenssjukdomar eller andra somatiska besvär. Dessa personer har ofta en annan fysisk kapacitet och behov av en miljö som möjliggör mer aktivitet samtidigt som de får det personliga stöd de behöver. Andelen yngre med kognitiv svikt ökar i

hela landet, och sådana behov finns redan idag inom Habo kommun.

Det är därför viktigt att framtida särskilda boenden planeras och utformas för att även tillgodose dessa grupperns behov från början.

Enkät – boende 55+

Som en del av Habo kommuns bostadsförsörjningsprogram genomfördes en enkät riktad till invånare 55 år och äldre. Syftet var att kartlägga nuvarande boendesituation, framtida boendebehov samt vilka faktorer som påverkar beslut om flytt. Totalt deltog 334 personer i undersökningen.

Majoriteten av respondenterna bor i Habo tätort (73 %), är i åldern 65–74 år och lever tillsammans med partner. Drygt hälften planerar att flytta inom tio år, främst till mer tillgängliga och anpassade boendeformer. De mest efterfrågade alternativen är lägenhet i hyresrätt samt trygghets- eller seniorboende.

Viktiga bostadskvaliteter är balkong eller uteplats, egen tvättmaskin, närhet till service och hiss. De flesta vill bo centralt i Habo tätort i bostäder om tre rum och kök, med en betalningsvilja på cirka 7 000–10 000 kronor per månad.

Resultaten pekar på ett ökat behov av centralt belägna, tillgängliga och prisvärda bostäder för äldre. En ökad andel hyresrätter och trygghetsboenden kan bidra till att fler äldre kan bo kvar i kommunen och samtidigt frigöra småhus för yngre hushåll, vilket stärker bostadsmarknadens rörlighet

Fördjupad enkät - boende 55+

Denna fördjupade enkätundersökning är en fördjupning av *Enkät – boende 55+* och syftar till att ge en mer detaljerad bild av invånarnas behov och önskemål kring boende, trygghetsboende, sociala aktiviteter, ekonomi och närmiljö. Det

fördjupade underlaget ger kommunen bättre förutsättningar för långsiktig och behovsanpassad bostadsplanering.

Undersökningen visar att majoriteten av respondenterna bor i villa (77 %) och i Habo tätort (72 %). De flesta är mellan 60 och 79 år. Nästan hälften vill bo kvar som idag, men många kan på sikt tänka sig att flytta, främst till trygghetsboende eller lägenhet.

De viktigaste skälen till flytt är minskat ansvar för underhåll och skötsel, lägre boendekostnader samt behov av social gemenskap. Flyttintresset är i stor utsträckning långsiktigt, ofta med en tidshorisont på mer än sju år.

Vid val av trygghetsboende är trygghet, tillgänglighet och en lättskött bostad avgörande faktorer. En betydande andel uppger att avsaknad av trygghetsboende i kommunen kan leda till flytt till annan kommun.

Betalningsviljan är störst för mindre bostäder. Respondenterna efterfrågar särskilt sociala aktiviteter, möjligheter till motion samt närhet till grönområden, service och promenadstråk. Sammantaget visar resultaten att målgruppen värdesätter självständighet i kombination med frivillig gemenskap och föredrar bostadsområden med blandade åldrar.

Behov för ungdomar och unga vuxna

Unga vuxna har generellt svårare att etablera sig på bostadsmarknaden, ofta på grund av begränsad ekonomi och konkurrens om mindre och prisvärda bostäder. I Habo kommun saknas idag ett tillräckligt utbud av bostäder som är anpassade till denna grupps behov. För att ungdomar och unga vuxna ska kunna bo kvar i kommunen behövs en större variation av bostäder när det gäller storlek, standard och upplåtelseform. Det handlar framför allt om mindre och mer

kostnadseffektiva bostäder som är möjliga att efterfråga med inkomster från studier, deltidsarbete eller första anställningar. Bedömningen är att dagens bostadsutbud inte tillgodoser behoven för ungdomar och unga vuxna, vilket riskerar att bidra till utflyttning och svårigheter att rekrytera arbetskraft på sikt.

Behov för studenter

I kommunen finns det inga bostäder som riktar sig specifikt till studenter. Efterfrågan av studentbostäder i kommunen bedöms vara mycket låg. Behovet av bostäder för studenter bedöms därför tillgodosett.

Behov för personer med funktionsnedsättning

För personer med funktionsnedsättning finns i dag bostäder med särskild service i form av två gruppboendestäder och en servicebostad. Kommunen behöver planera för en ny servicebostad med 10–12 lägenheter och gemensamma utrymmen. Kommunen behöver även planera för en ny gruppboendestad, men detta är ett långsiktigt behov som förväntas öka i takt med kommunens tillväxt. Eftersom dessa boendeformer ofta utgör livslånga lösningar krävs både framförhållning och flexibilitet i planeringen.

Personer med funktionsnedsättning kan också ansöka om bostadsanpassningsbidrag för att möjliggöra ett självständigt boende.

Behov för nyanlända

För att nyanlända ska kunna integreras och bli självförsörjande behöver kommunen ha möjlighet att anvisa bostäder med god och ändamålsenlig standard samt låg boendekostnad. Om kommunen kan erbjuda nyanlända bostäder med lägre kostnader ökar möjligheten för individen att snabbt bli självständig.

I annat fall finns en risk att nyanlända blir långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd, vilket försvårar vägen mot självständighet. I dagsläget bedöms nyanländas behov av bostäder inte vara tillgodosedda. Det saknas tillräcklig variation i bostadsbeståndet för att matcha den ekonomiska förmåga som nyanlända vanligtvis har under de första åren i Sverige.

Behov för hemlösa

Personer i hemlöshet utgör en mycket liten men viktig del av kommunens sociala utmaningar. För denna grupp krävs ett nära samarbete mellan kommunen och det allmännyttiga bostadsbolaget. Stödinsatser kan behövas för att individer ska etablera och behålla ett stabilt boende. Trots detta finns i nuläget inget formellt uppdrag till bostadsbolaget att ta ett socialt ansvar inom bostadsförsörjningen, samtidigt som utbudet av bostäder med varierande standard och upplåtelseform är begränsat.

Skyddat boende

Skyddat boende erbjuds till personer i akuta och ibland livshotande situationer och kan även ingå i ett längre stöd- och behandlingsarbete. Habo kommun deltar i ett regionalt samarbete i Jönköpings län, där huvudprincipen är att våldsutsatta inte placeras i sin hemkommun.

När skyddsbehovet upphör finns en överenskommelse med det allmännyttiga bostadsbolaget om förtur till bostad. För personer med pågående skyddsbehov finns en läns gemensam bostadsöverenskommelse. Vid inflyttning till kommunen kan dock bristen på prisvärda bostäder innebära att behov av ekonomiskt bistånd uppstår.

Habo kommuns behovsbedömning

För att kartlägga bostadsbehoven i Habo kommun har socialförvaltningen, Habo Bostäder AB och tekniska förvaltningen genomfört en gemensam analys. Underlaget bygger på socialförvaltningens bedömningar, Habo Bostäders bostadskö och omflyttningar, Boverkets bostadsmarknadsenkät samt aktuell demografisk och socioekonomisk statistik. Även flyttmönster, Länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys och den regionala utvecklingsstrategin (RUS) har legat till grund för arbetet.

Analysen visar att Habo har en stabil bostadsmarknad. Bostadsbristen är låg jämfört med övriga Jönköpings län, och andelen hushåll med ansträngd ekonomi har minskat. Trångboddheten är lägre än länsnittet, och de flesta hushåll har en trygg och självständig boendesituation. Samtidigt finns grupper som har större behov av stöd, särskilt ensamstående kvinnor med barn.

Trots den övergripande stabiliteten råder bostadsbrist i Habo tätort. Efterfrågan på bostäder ökar och kommunen behöver ett mer varierat bostadsbestånd som möter olika livssituationer – från unga vuxna och barnfamiljer till äldre. Nya bostäder bör lokaliseras i centrala och tillgängliga områden med närhet till service, kollektivtrafik och grönområden för att främja attraktiva och hållbara livsmiljöer.

En av de största utmaningarna är bristen på mindre och prisvärda hyresrätter. Fler lägenheter behövs för ungdomar, nyanlända och hushåll med lägre inkomster. Kommunen bör därför prioritera hyresrätter och uppmuntra privata aktörer att bidra till byggandet. Genom markanvisningar kan kommunen

påverka bostadstyper och upplåtelseformer. Eftersom Habo Bostäder enligt ägardirektivet för 2025 inte planerar nyproduktion av hyresrätter krävs en fortsatt dialog mellan kommunen, bolaget och politiken för att säkra långsiktiga lösningar.

Den demografiska utvecklingen ställer ökade krav på bostadsplaneringen. En växande äldre befolkning, särskilt bland personer över 85 år, innebär behov av tillgängliga och trygga bostäder nära service och sociala mötesplatser. Enkäten som riktats till personer över 55 år visar tydlig efterfrågan på hyresrätter samt trygghetsboende. Genom att skapa fler sådana boenden kan kommunen underlätta flyttkedjor som frigör småhus för barnfamiljer och därmed öka rörligheten på bostadsmarknaden.

Äldre personer har också behov av information och stöd kring olika boendeanvändningsalternativ, ekonomi och bostadsanpassningar. När äldre väljer att flytta till mer ändamålsenliga bostäder bidrar det både till bättre livskvalitet för individen och till en effektivare användning av kommunens bostadsbestånd.

Behovet av särskilda boenden är i dagsläget tillgodosett, men befolkningsprognoserna visar att fler platser kommer att krävas inom några år. Kärrsgårdens särskilda boende rymmer idag 91 lägenheter, inklusive korttids- och växelvårdsplatser. Planeringen för framtida särskilda boenden bör påbörjas redan nu, både för äldre med omfattande omsorgsbehov och för yngre personer med demenssjukdomar eller andra somatiska besvär.

För personer med funktionsnedsättning finns i dag bostäder med särskild service i form av två gruppboendestäder och en

servicebostad. Kommunen behöver planera för en ny servicebostad med 10–12 lägenheter och gemensamma utrymmen. Kommunen behöver även planera för en ny gruppboendestad, men detta är ett långsiktigt behov som förväntas öka i takt med kommunens tillväxt.

Eftersom dessa boendeformer ofta utgör livslånga lösningar krävs både framförhållning och flexibilitet i planeringen.

För nyanlända är bostadsfrågan central för etablering och självförsörjning. Tillgången till prisvärda bostäder är begränsad, vilket försvårar integrationen och ökar risken för långvarigt biståndsberoende. Kommunen bör därför i nära samarbete med Habo Bostäder skapa fler lägenheter med rimliga hyror och god standard.

Hemlöshet förekommer i en mycket liten omfattning, men kräver samverkan mellan kommunen och bostadsbolaget. För att förebygga och motverka hemlöshet behövs både socialt ansvarstagande i bostadsförsörjningen och individuellt stöd för att hjälpa personer att etablera och behålla ett boende.

Skyddat boende tillhandahålls för personer i akuta, ofta livshotande situationer. Habo deltar i ett regionalt samarbete inom Jönköpings län för att ge skydd och stöd till våldsutsatta. När skyddsbehovet upphör sker samarbete med Habo Bostäder för att underlätta tillgången till en permanent bostad. Bristen på prisvärda lägenheter kan dock medföra att vissa personer behöver ekonomiskt bistånd vid inflyttning.

För att uppnå balans och långsiktig hållbarhet på bostadsmarknaden behöver Habo kommun fortsätta utveckla ett varierat bostadsbestånd som svarar mot olika livssituationer och ekonomiska förutsättningar. Ett ökat fokus på

hyresrätter, tillgängliga bostäder för äldre, anpassade boenden för personer med funktionsnedsättning samt prisvärda alternativ för unga och nyanlända är avgörande. Genom en sådan inriktning kan kommunen stärka bostadsförsörjningen, främja social hållbarhet och bidra till en inkluderande och livskraftig samhällsutveckling.

Mål och åtgärder för bostadsförsörjningsprogram 2026-2029

Habo kommun växer och behoven på bostadsmarknaden förändras i takt med utvecklingen. För att kunna möta dessa behov krävs ett långsiktigt, strategiskt och väl samordnat arbete med bostadsplaneringen.

Syftet med följande mål och åtgärder är att säkerställa en hållbar och varierad bostadsförsörjning som svarar mot invånarnas behov och samtidigt stödjer kommunens fortsatta tillväxt. Arbetet utgår från kommunens behovsanalys, befolkningsprognoser och Boverkets riktlinjer.

De tre målen nedan utgör grunden för bostadsförsörjningsarbetet för perioden 2026–2029:

Översikt över målen

1. Skapa förutsättningar för ett varierat bostadsbestånd
2. Möjliggöra attraktivt boende genom hela livet
3. Stärka samverkan och planering för långsiktig bostadsförsörjning

Mål 1: Skapa förutsättningar för ett varierat bostadsbestånd

Habo kommun ska erbjuda ett brett utbud av bostäder som motsvarar olika behov, livssituationer och ekonomiska förutsättningar. skapa flyttkedjor och öka rörligheten på bostadsmarknaden

Åtgärder:

- I detaljplaner styra bostadsinriktningen (småhus, grupphus och flerbostadshus) för att skapa variation i bostadsbeståndet.
Ansvar: Tekniska förvaltningen
- Använda kommunal mark strategiskt genom markanvisningar och uppmuntra privata exploatörer genom exploateringsavtal för att främja variation i bostadsutbudet och skapa en balans av bostadstyper.
Ansvar: Tekniska förvaltningen
- Eftersträva en genomsnittlig bebyggelsetäthet på minst 12 bostäder per hektar, med hänsyn till platsens karaktär och grönstruktur. Markåtgång för bostäder (antal bostäder per hektar) inkluderar även allmän plats såsom gator, gång- och cykelbanor, grönområden, förskola och skola.
Ansvar: Tekniska förvaltningen
- Prioritera bostadsbyggande i centrala områden med god tillgång till kollektivtrafik, service och grönområden för att stärka hållbarhet, livskvalitet och möjliggöra sociala mötesplatser.
Ansvar: Tekniska förvaltningen och Habo bostäder
- Stödja initiativ och projekt som bidrar till blandade bostadsområden och ökad social integration.

Ansvar: Tekniska förvaltningen i samverkan med Socialförvaltningen och Habo Bostäder.

Mål 2: Möjliggöra attraktivt boende genom hela livet

Genom att erbjuda en variation av bostäder möjliggörs att invånare kan bo kvar i kommunen, även om livssituationen förändras. Kommunen ska verka för att fler invånare får möjlighet till bostäder med hållbara kostnadsnivåer och ändamålsenlig standard.

Åtgärder:

- Planera och bygga ett nytt särskilt boende för äldre.
Ansvar: Tekniska förvaltningen i samverkan med Socialförvaltningen.
- Planera för att tillgodose bostäder med särskild service enligt LSS, en ny gruppboende och en ny serviceboende.
Ansvar: Tekniska förvaltningen i samverkan med Socialförvaltningen
- Verka för att tillskapa trygghetsboende i Habo tätort.
Ansvar: Tekniska förvaltningen och Habo Bostäder
- Utredda möjligheten att omvandla bostadshuset Liljekonvaljen till trygghetsboende.
Ansvar: Habo Bostäder i samverkan med Socialförvaltningen
- Möjliggöra byggnation av bostäder med hållbara kostnadsnivåer genom dialog med privata aktörer och att använda olika verktyg som t.ex. att

ställa tydliga krav och villkor i markanvisningar och avtal för att hålla nere hyresnivån.

Ansvar: Tekniska förvaltningen och Habo bostäder

- Habo Bostäder ska verka för att tillskapa fler lägenheter, genom nybyggnation eller ombyggnation.
Ansvar: Habo Bostäder

- Erbjud information till äldre hushåll om boendialternativ och ekonomiskt stöd, till exempel genom årliga informationsmöten vid Träffpunkten.
Ansvar: Socialförvaltningen

Mål 3: Stärka samverkan och planering för långsiktig bostadsförsörjning

Kommunen ska ha ett samordnat och långsiktigt arbetssätt för planering, byggande och uppföljning av bostadsförsörjningen.

Åtgärder:

- Stärka samverkan mellan tekniska förvaltningen, Habo bostäder, socialförvaltningen och privata byggaktörer för erfarenhetsutbyte och uppföljning.
Ansvar: Tekniska förvaltningen, Socialförvaltningen och Habo Bostäder
- Samarbeta för att tillgodose bostadsbehovet för nyanlända, personer i socialt utsatta situationer eller som har behov av skyddat boende.

Ansvar: Socialförvaltningen och Habo Bostäder

- Arbeta förebyggande mot vräkningar genom rådgivning och samverkan mellan socialtjänst och Habo Bostäder.

Ansvar: Socialförvaltningen och Habo Bostäder

- Årligen följa upp bostadsbyggandet genom att redovisa antal nybyggda bostäder och upplåtelseform.
Ansvar: Tekniska förvaltningen

Sammanställning och planeringscykel

Habo kommun har en mycket god planberedskap, vilket innebär att bostadsbyggnationen i huvudsak förväntas ske inom redan detaljplanlagda områden. Det är främst inom Habo tätort som bostadsutveckling sker och kommer att ske, samt en viss utveckling i Furusjö. I övriga tätorter samt på landsbygden bedöms bostadsutvecklingen ske mer sporadiskt och främst inom redan planlagda områden.

En stor andel av den planlagda marken är privatägd, vilket medför att kommunen har begränsad rådighet över när och i vilken takt bostadsbyggnationen genomförs. Detta innebär att tidpunkten för byggstart i många fall är svår att förutse.

I sammanställningen redovisas områden som är planlagda för bostadsbyggnation eller som för närvarande är under planläggning. Vidare anges antal planerade bostäder, boendeform samt byggaktör. Byggaktörerna utgörs av kommunen, Habo Bostäder AB samt privata fastighetsägare.

Bostadsförsörjningsprogrammet tar inte hänsyn till eventuella överklagandetider eller andra tidsfördröjande faktorer, såsom konjunkturförändringar. Generellt är tillförlitligheten i att kunna uppskatta antal färdigställda bostäder störst under de närmsta åren. På längre sikt ökar osäkerheten, och bedömningen blir i högre grad beroende av konjunkturutveckling, planprocesser samt markägares vilja att exploatera. Programmet ska därför främst betraktas som ett strategiskt planeringsunderlag.

Inom gällande detaljplaner för Habo tätort finns utrymme för cirka 1 300 bostäder i varierande boendeformer. Av dessa beräknas cirka 74 procent utgöras av bostäder i flerbostadshus, motsvarande 954 bostäder. Av dessa uppskattas merparten av bostäderna upplåtas som bostadsrätter. Vidare beräknas cirka 20 procent utgöras av bostäder i gruppbyggda hus, motsvarande 253 bostäder, vilka huvudsakligen bedöms upplåtas som bostadsrätter. Småhus utgör cirka 6 procent av den planerade byggnationen, motsvarande 77 bostäder med äganderätt.

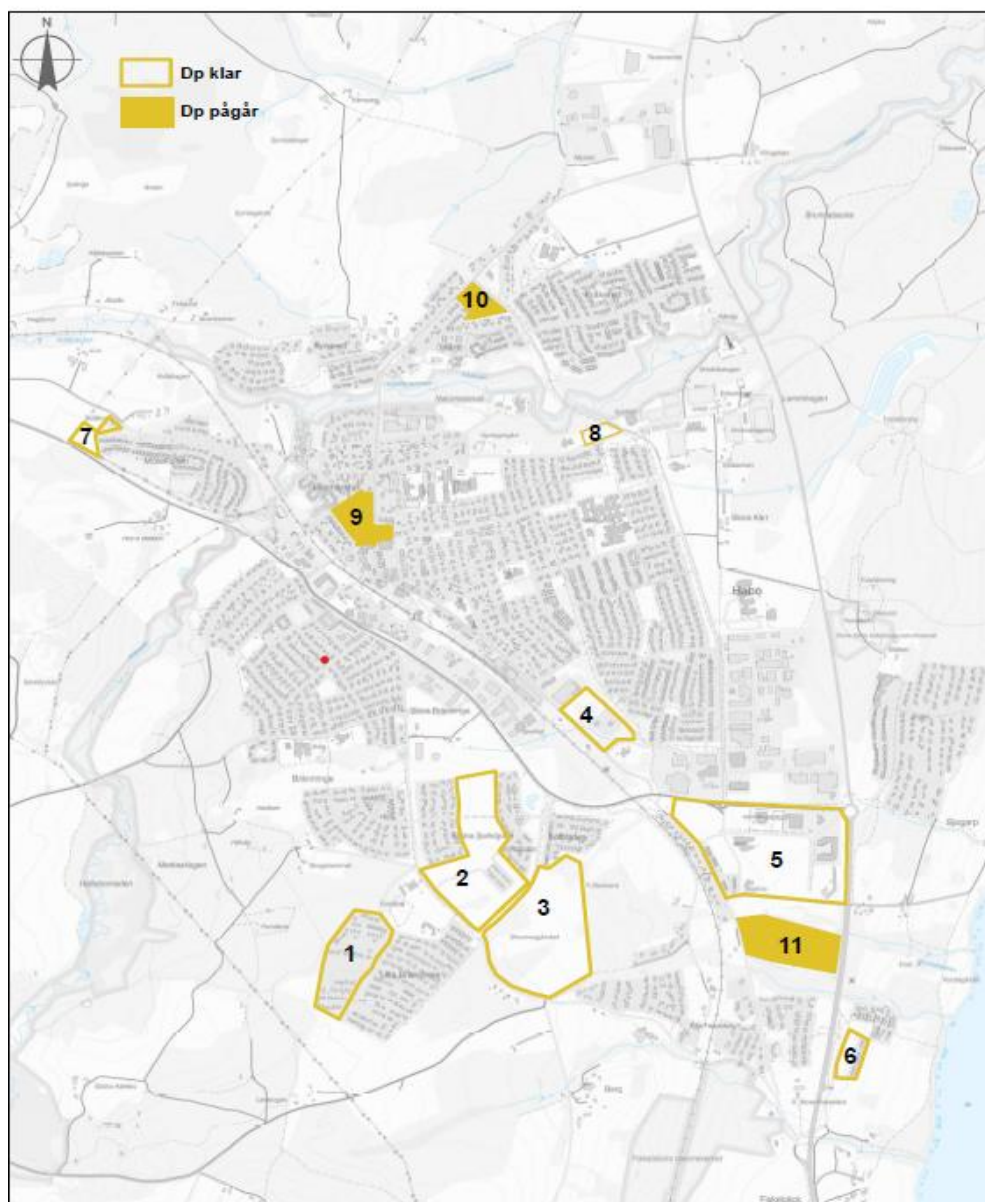
Sammanställningen visar att den planerade byggnationen omfattar en variation av hustyper och upplåtelseformer som kompletterar det befintliga bostadsutbudet och skapar förutsättningar för flyttkedjor. Upplåtelseformerna är dock svåra att bedöma för bostäder som uppförs på privat mark, där osäkerheten generellt är större. Det är svårbedömt att uppskatta hur många och också vilken typ av bostäder som kommer att byggas inom perioden för bostadsförsörjningsprogrammet. Detta då de flesta bostadsområdena är privatägda och att kommunen därmed inte har rådighet över när bostadsbyggnation beräknas kunna starta.

För att tillgodose Socialförvaltningens behov av bostäder för olika grupper sker bostadsförsörjningen både genom nybyggnation samt genom ombyggnation och anpassning av befintliga lokaler och bostäder. Det är svårt att med precision förutse framtida behov, eftersom dessa påverkas av osäkerhet kring inflyttning och andra faktorer som inte alltid går att förutse eller påverka. Genom god planberedskap samt en väl fungerande dialog och samverkan inom kommunen bedöms behoven kunna tillgodoses successivt i takt med att de uppstår.

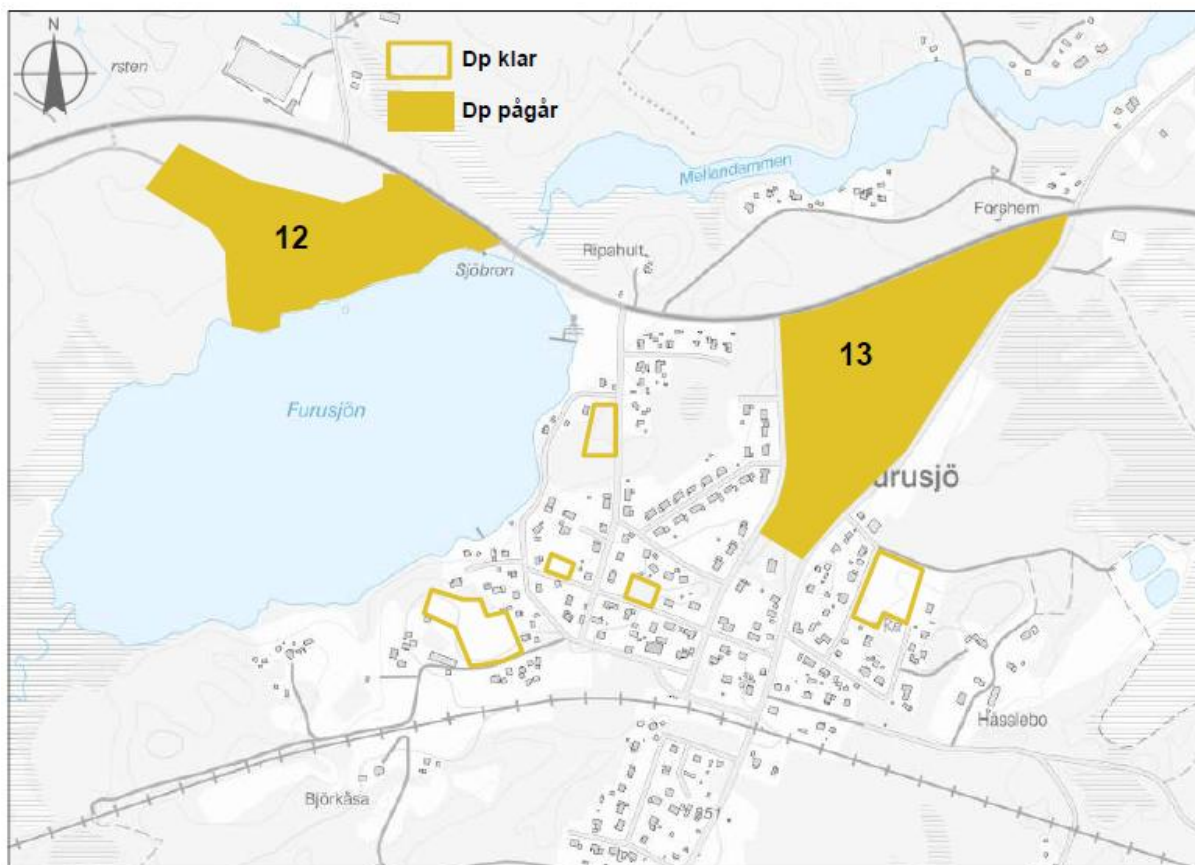
Utveckling i Habo tätort och i Furusjö tätort

Tabellen nedan visar detaljplanelagda bostadsområden samt områden med pågående detaljplanearbete i Habo tätort och Furusjö, inklusive uppskattat antal bostäder och markägoförhållanden. Kartorna kompletterar med områdesnummer.

Kartnr.	Område	DP	Antal	Boendeform	Upplåtelseform	Byggaktör
1	Lilla Bränninge	Ja	30	Grupphus	Bostadsrätt	Privat
2	V. Solhöjden	Ja	34	Grupphus	Bostadsrätt	Privat
2	V. Solhöjden	Ja	20	Grupphus	Ej klart	Kommun
2	V. Solhöjden	Ja	12	Småhus	Äganderätt	Privat
2	V. Solhöjden	Ja	41	Småhus	Äganderätt	Kommun
3	Stormagärdet	Ja	90	Grupphus	Ej klart	Privat
3	Stormagärdet	Ja	150	Flerbostadshus	Ej klart	Privat
3	Stormagärdet	Ja	24	Småhus	Äganderätt	Privat
4	Vitsippskogen	Ja	74	Flerbostadshus	Bostadsrätt	Privat
5	Kärnekulla	Ja	700	Flerbostadshus	Ej klart	Privat
5	Kärnekulla	Ja	40	Grupphus	Ej klart	Privat
6	Väst Göte	Ja	23	Grupphus	Bostadsrätt	Privat
7	Kvill/Mölekullen	Ja	16	Grupphus	Bostadsrätt	Privat
8	Munkvägen	Ja	30	Flerbostadshus	Bostadsrätt	Privat
Summa			1284			
9	Habo centrum	Pågår	80	Flerbostadshus	Bostadsrätt	Privat
10	Del av Kyrkeryd 6:2	Pågår	20	Flerbostadshus	Bostadsrätt	Privat
11	Kärnekulla del 2	Pågår	120	Flerbostadshus	Ej klart	Privat
11	Kärnekulla del 2	Pågår	52	Grupphus	Ej klart	Privat
11	Kärnekulla del 2	Pågår	16	Småhus	Äganderätt	Privat
12	Furusjö, Åspered	Pågår	14	Småhus	Äganderätt	Privat
13	Furusjö, Getaryggen	Pågår	20	Småhus	Äganderätt	Kommun
Summa			322			

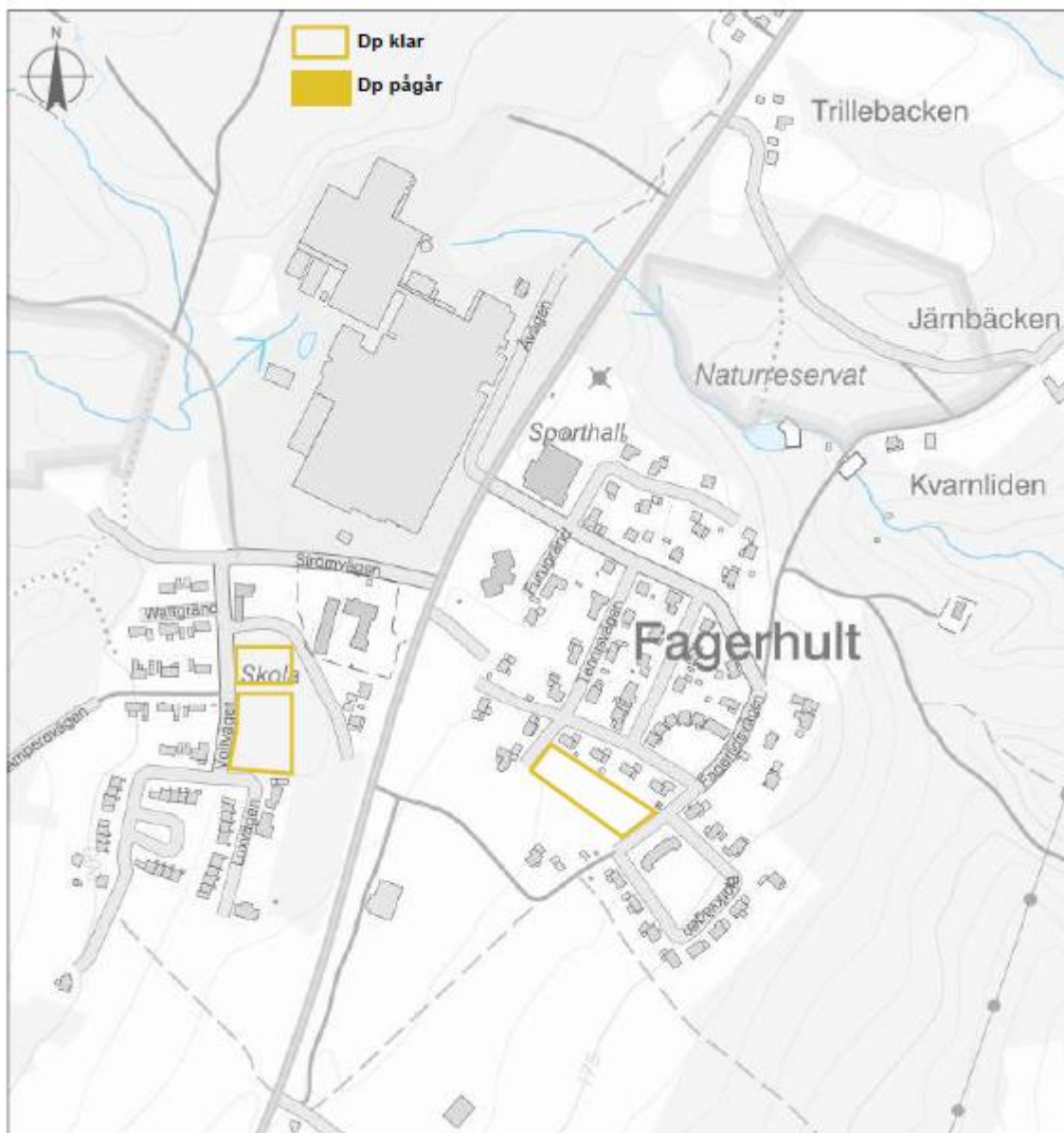
Karta: Detaljplanöversikt för Habo tätort

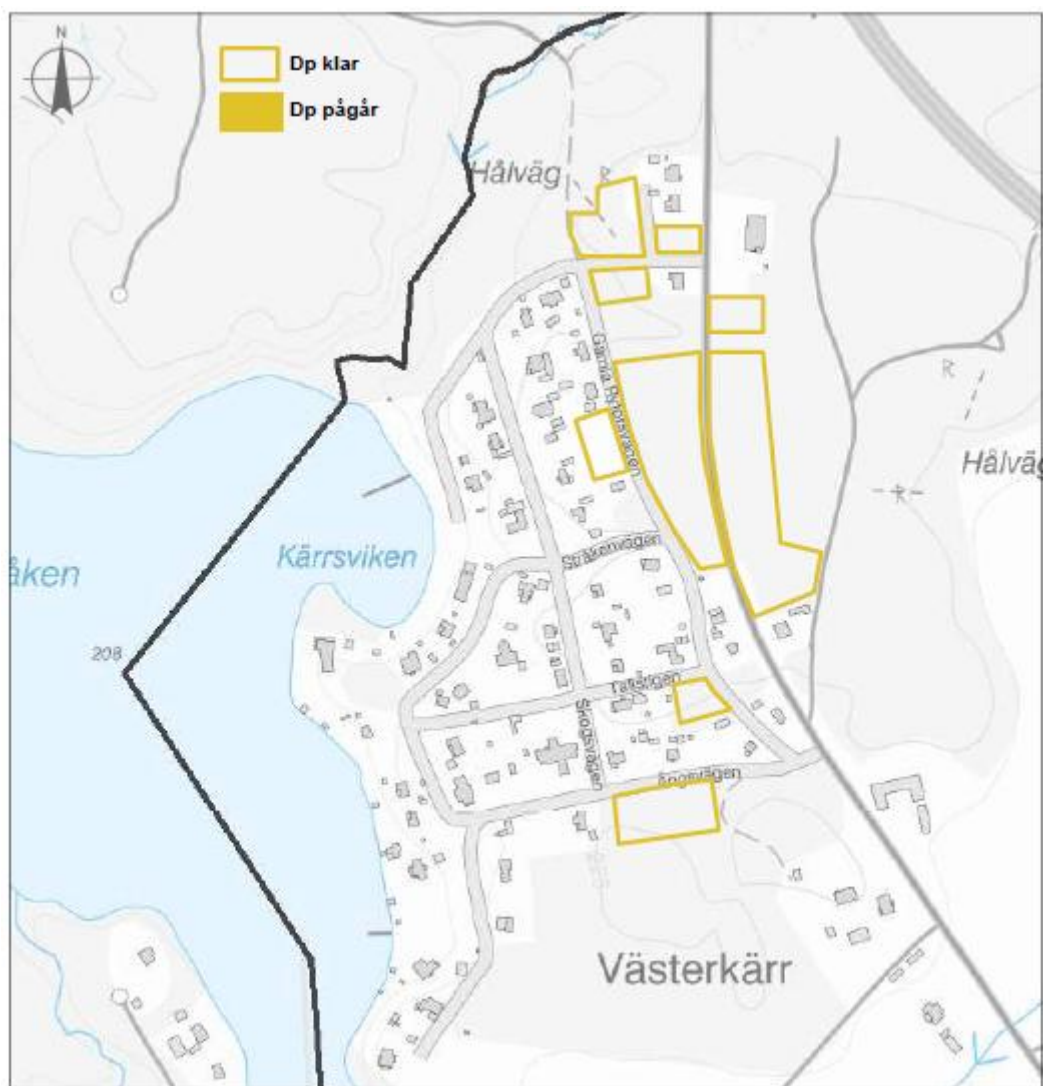
Karta: Detaljplanöversikt för Furusjö tätort

Fagerhult, Västerkärr, Brandstorp och Baskarp

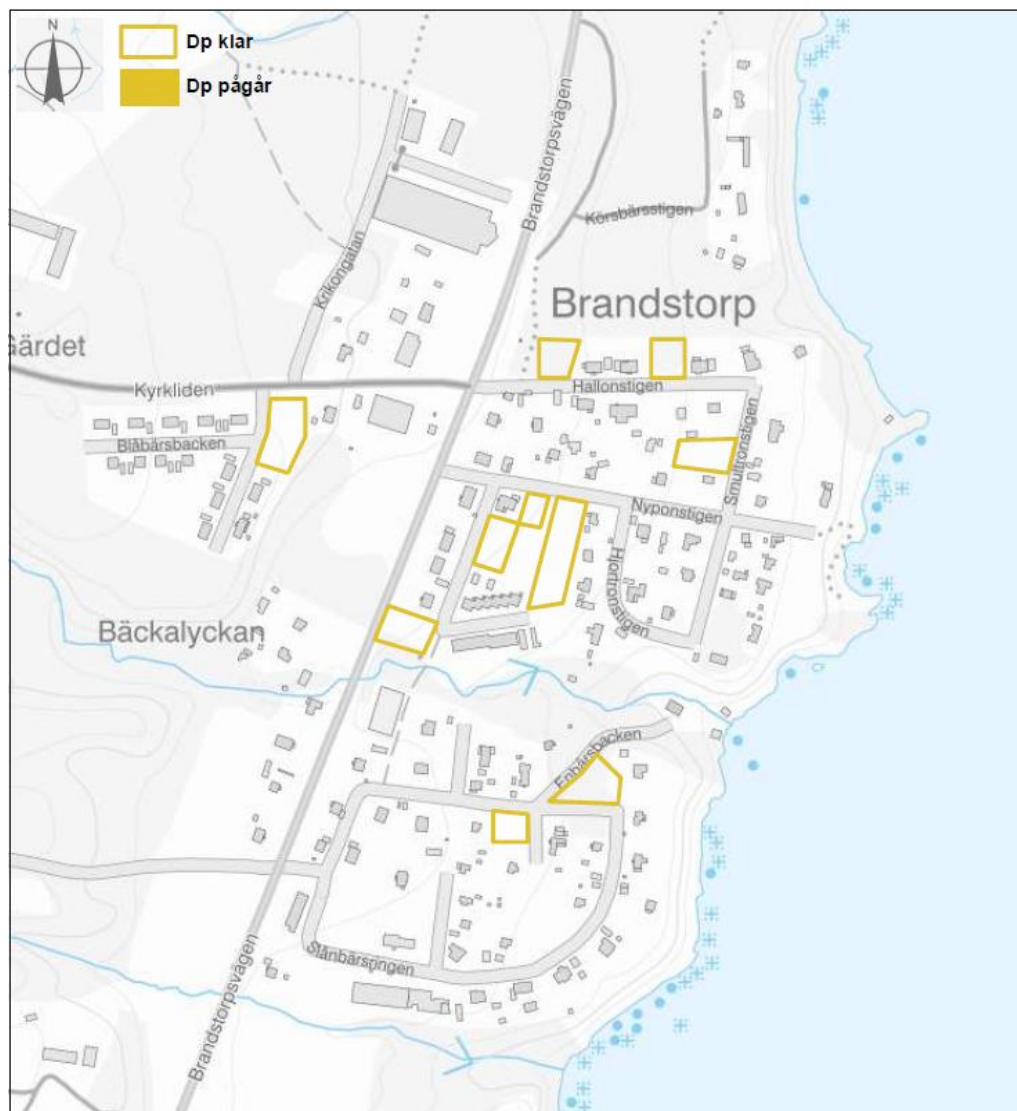
Kartorna nedan redovisar de områden som i dag omfattas av gällande detaljplaner för bostadsändamål. För närvarande finns inga beslut om att inleda nya detaljplanearbeten för att möjliggöra ytterligare bostadsområden. Efterfrågan på bostäder bedöms vara låg och de planlagda bostadsområdena bedöms tillgodose det nuvarande behovet.

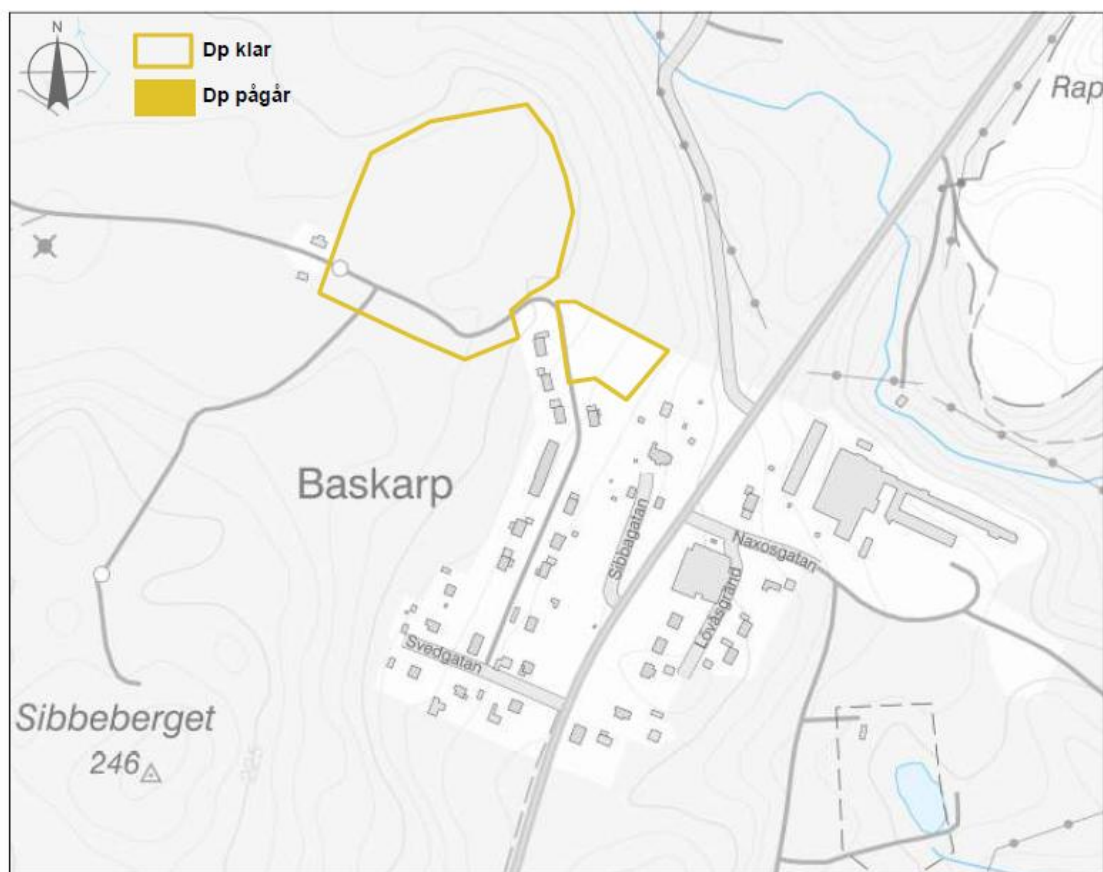
Karta: Detaljplanöversikt för Fagerhult tätort.

Karta: Detaljplanöversikt Västerkär.

Karta: Detaljplanöversikt för Brandstorp tätort

Karta: Detaljplanöversikt för Baskarp tätort.

Ansökan om föreningsbidrag 2026

Förslag till beslut

BRIS region väst beviljas 20 000 kronor i föreningsbidrag.

Beskrivning av ärendet

Socialnämndens föreningsbidrag utgår till föreningar som bedriver verksamhet inom nämndens verksamhetsområde. Ansökan om föreningsbidrag ska vara socialnämnden i Habo kommun tillhanda senast den 31 mars för föreningsbidrag som avser samma kalenderår.

Ansökning om föreningsbidrag har för 2026 inkommit från BRIS – barnens rätt i samhället som söker bidrag med 36 000 kronor.

Socialnämnden har en budget för föreningsbidrag på 40 000 kronor för 2026.

Socialnämnden har de senaste sex åren efter ansökan från Brottsofferjouren i Jönköpings län lämnat föreningsbidrag med 20 000 kronor per år. Den 24 september 2025 beslutade socialnämnden att ingå avtal med Brottsofferjouren i Jönköpings län gällande stöd till brottsoffer. Socialnämnden betalar enligt avtalet 2 kronor per kommuninvånare och år till Brottsofferjouren.

Förvaltningen föreslår därför att 20 000 kronor av budgeten för föreningsbidrag används till att finansiera del av den summan som socialnämnden enligt avtal betalar till Brottsofferjouren och att BRIS region väst beviljas 20 000 kronor i föreningsbidrag för 2026.

Sara Svenningsson
Utredare

Bifogade handlingar:
Ansökningsbrev från BRIS

Dokumenttyp
Tjänsteskrivelse

Datum
2026-04-08

Diarienummer
SN26/18

Sida
2 (2)

Beslutet skickas till
BRIS region väst
Controller

Habo kommun

2026-01-20

ANSÖKAN OM BIDRAG FRÅN BRIS

Bris region Väst ansöker om 36 000kr i bidrag för verksamhetsår 2026

Barnrättsorganisationen Bris stödjer barn utifrån barnets behov, mobiliserar samhället och lyfter barns röster på den politiska agendan. I det arbetet driver Bris den nationella stödlinjen för barn, som har öppet dygnet runt, samt ger stöd till barn på plats vid vår Brismottagning i Göteborg. Via Brismottagningen erbjuder vi ett fördjupat individuellt stöd, föräldraskapsstöd och gruppstöd för barn. Genom att göra barns röster hörda mobiliserar vi samhället för barns rättigheter. För att möta det behov av stöd som barn och unga har idag och för att kunna fortsätta med vårt viktiga arbete, ansöker vi om ekonomiskt bidrag för år 2026.

Ungefär två miljoner barn bor och lever i Sverige. Det är på många sätt en bra plats för barn att växa upp på, men här finns också stora utmaningar som rör barns hälsa och livssituation. 2024 var ett år som i många avseenden präglades av osäkerhet. Det var det varmaste året som någonsin uppmäts globalt. Frågor som rör försvar och nationell säkerhet lyftes allt mer. Lågkonjunktur och hög arbetslöshet fortsatte att påverka familjer och under året har många haft svårt att få pengarna att räcka. Samtidigt ökade problemen med gängkriminalitet och psykisk ohälsa. Detta är en utveckling som sammantaget gör att en oro för framtiden är närvarande i många barns och ungas liv.

Oron gör avtryck i Bris stödverksamhet. Under 2024 har Bris genomfört 64 004 kurativa kontakter med barn upp till 18 år, i den nationella stödlinjen och på Brismottagningar. Trycket på den nationella stödlinjen är hårt och spritt över dygnets alla timmar. En kombination av utökade öppettider, fler kontaktvägar och fler kuratorer har genom åren resulterat i en starkt tillgänglighet för stödsökande barn och medfört en stor ökning av antalet kurativa kontakter. Något som har bidragit till att Bris kan erbjuda ett tillgängligt lågtröskelstöd dygnet runt, året om.

*“Jag kände mig lyssnad på. För första gången i mitt liv kände jag mig tagen på allvar.
Jag fick råd och stödet och hjälpen jag fick, fick mig att inse att jag var värd mer än den situation jag levde i just då.”*

Genom Brismottagningen erbjuds alla barn och unga i Habo kommun stöd via individuella stödsamtal och familjesamtal – utan långa väntetider. Vi erbjuder också gruppstöd som riktar sig till barn i särskilt utsatta situationer, bland annat barn som är placerade i familjehem, barn som förlorat en förälder i suicid och barn som har flytt. Grupperna sker både fysiskt på plats vid Brismottagningen och digitalt.

Att Bris har en bred stödverksamhet ger varje barn en möjlighet att få hjälp anpassat utifrån barnets behov och unika situation. Många barn som besöker mottagningen berättar att de vill prata med en vuxen som finns utanför deras vanliga sammanhang. Barn hittar till Brismottagningen på olika sätt: via föräldrar, på sociala medier eller genom hänvisning från elevhälsan och BUP. De barn som kommer till mottagningarna önskar ett flexibelt stöd där det finns möjlighet att prata om flera saker som känns svåra, olikt kommuners och regioners insatser där stödet ofta är begränsat både i tid och ämne. Det innebär att Bris arbete är ett viktigt hälsofrämjande insats som bidrar till att stärka den psykiska hälsan hos barn och unga i Västra Götaland.

Bris nätverk stärker professionella runt barn – 1642 personer i region Väst är en del av Bris nätverk, Sveriges största nätverk för professionella som jobbar för och med barn. Det är en mötesplats som samlar människor från hela Sverige och från olika delar av samhället. Bris nätverk ger unika möjligheter att knyta värdefulla kontakter, dela erfarenheter, öka sin kunskap och utveckla samarbeten som gör skillnad.

Årligen genomförs nätverksträffar runt om i Västra Götaland. Vårens träff arrangerades i Göteborg och fokuserade på Bris Barnrapport som belyser barns livssituation och lyfter teman som varit utmärkande för året i barns kontakter med Bris. I rapporten finns också förslag på vad som behöver förändras i samhället för att ytterligare stärka barnets rättigheter.

Under hösten var vi på plats i Uddevalla och Jönköping för att genomföra träffar med fokus på lokala utmaningar och möjligheter för att tillgodose barnets rättigheter och stärka den psykiska hälsan hos barn. Intresset för träffarna var stort och samlade en stor bredd av olika professioner. Allt från politiker, socialtjänsthandläggare, civilsamhällesaktörer och tjänstepersoner från såväl kommun som region var på plats.

”Det jag uppskattade mest med nätverksträffen var att informationen var angelägen och viktig för mitt arbete med barn och unga.”

Bris verkar för jämlika uppväxtvillkor och att varje barn kan må bra, ges trygghet och förutsättningar att klara skolan. Barn som behöver ska erbjudas stöd utifrån sina behov. Samhällets insatser behöver komma tidigare och barns framtidstro måste stärkas. Ett sätt som vi verkar för jämlika uppväxtvillkor för barn är genom våra olika skolkampanjer. Under hösten 2024 fick alla grund- och gymnasieskolor i Sverige ett utskick av Bris. Där fanns bland annat Bris handbok som tagits fram på efterfrågan av lärare och fritidspedagoger som önskat verktyg för att prata med barn om känsliga ämnen. Syftet med handboken är att ge råd och stöd till professionella inom skolvärlden i deras viktiga uppdrag i att upptäcka och synliggöra barn som far illa. Utskicket innehöll också informationsmaterial om Bris stöd riktat till barn och unga, exempelvis affischer och broschyrer att sprida på skolorna.

Vi vet också att sommarlovet är en positiv upplevelse för många barn, men inte för alla barn. För att nå ut med information om att Bris stödlinje har öppet dygnet runt, även under ledighet, skickade Bris ut en pusselbok till alla elever i årskurs 3 inför sommarlovet. Utöver information om Bris, innehöll boken pussel och tips på aktiviteter för alla sommarlovsdagar.

Bris volontärer stärker engagemanget för barns rättigheter. Under 2024 hade Bris över 100 volontärer som arbetat intensivt i regionen. De har till exempel föreläst om barnkonventionen i skolklasser och informerat om Bris stöd på idrottsevenemang. Totalt har Bris volontärer i regionen lagt över 950 timmar på sitt engagemang under 2024 och med sina insatser nått över 30 000 vuxna och barn i regionen med information om Bris stöd och barnkonventionen. Tack vare dem kan vi tillsammans skapa ett tryggare samhälle för barn.

Bris har arbetat för att stärka barnets rättigheter i mer än ett halvt sekel. Varje år har Bris tiotusentals samtal med barn som handlar om svåra situationer, hur barnet mår, utsatthet och om bristande stöd i egna och professionella nätverk. I allt det svåra genomsyras samtalen av barns egen handlingskraft och hopp om förändring. Berättelserna och den kunskap samtalen bidrar med används för att belysa hur barn i Sverige har det och hur vårt samhälle kan bli bättre för barn att leva i. Vi hoppas att ni vill stötta Bris viktiga arbete ekonomiskt under året för att vi ska kunna fortsätta arbetet för ett bättre samhälle för barn!

Bris stöttar kommuner i omställningen till nya SoL.

Tillsammans med socialkontoret i Norrköping tar Bris just nu fram en utbildning som kommuner konkreta arbetssätt för ett stärkt barnrättsperspektiv i omställningen till nya Socialtjänstlagen. Utbildningen kommer bland annat innehålla metoder för barns delaktighet och inflytande, samt guidning och verktyg för att upprätta barnrättsprövningar och klagomålshantering. Vill du och din kommun vet mer om hur Bris kan stötta er och arbetet med barns delaktighet och inflytande? Kontakta info@bris.se

Är det här hemma nu? Om barn i familjehem

Under 2024 släppte Bris rapporten "Är det här hemma nu? - om barn i familjehem" som ger en inblick i svensk familjehemsvård, beskriver socialtjänstens ansvar och olika familjehemstyper samt lyfter barns egna berättelser. Den analyserar risk- och skyddsfaktorer och presenterar förbättringsförslag för att stärka stödet till familjehemsplacerade barn. Läs mer om Bris arbete kopplat till barn i familjehem här <https://www.bris.se/om-bris/aktuellt/barn-i-familjehem/>

Bris stärker kommuners krisberedskapsarbete

Vi vet att barn och unga drabbas värst i kriser och katastrofer. Därför är det centralt att barnrättsperspektivet är en naturlig del i kommunernas krisberedskap och att information anpassad för barn alltid tas fram vid aktuella händelser. Under 2024 påbörjade Bris tillsammans med Länsförsäkringar Västerbotten ett arbete för att stärka kommuners krisberedskap ur ett barnrättsperspektiv. Genom att öka kunskapen om barnkonventionen och om metoder för barns delaktighet skapas systematiska arbetssätt för att implementera barnkonventionen i kommunernas krisberedskapsarbete. Hör av er till oss så berättar vi mer!

Områdesutveckling ur ett barnrättsperspektiv

Barn lever sina liv i sitt lokalsamhälle och bostadsområde. Den fysiska utemiljön, tillgången till trygga mötesplatser, samt närheten och förtroendet till vuxna påverkar varje barn som lever där. Genom att involvera barn i beslutsprocesser visar vi att deras kunskap och erfarenheter är viktiga. Det inger hopp och framtidstro - en grundbult i det trygghetsskapande arbetet. Genom att stärka barnrättsperspektivet i områdesutveckling arbetar Bris för ett tryggare lokalsamhälle. - För varje barns rätt till en trygg uppväxt och rätt till delaktighet och inflytande. Vill ni veta mer om Bris trygghetsskapande arbete kopplat till samhällsplanering och områdesutveckling? Mejla oss på info@bris.se

Tidiga insatser för en trygg uppväxt

Förskolan spelar en avgörande roll för de yngsta barnen och pedagoger behöver både utrymme och verktyg för att kunna ha samtal med vårdnadshavare om svåra ämnen. Under 2024 tog Bris och Förskoleförvaltningen i Göteborg stad fram en digital utbildning om svåra samtal med vårdnadshavare inom förskolan. Utbildningen kombinerar kunskap med reflektion, diskussion och praktiska övningar för att stärka pedagogers förmåga att initiera och genomföra samtal med vårdnadshavare. Läs mer om den digitala utbildningen här <https://www.bris.se/om-bris/utbildningar/svara-samtal-med-varldnadshavare/>

Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS – första kvartalet 2026

Förslag till beslut

Informationen läggs till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Kommuner ska inom skälig tid verkställa beslut om insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Om ett beslut inte verkställts inom tre månader ska detta rapporteras till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Det samma gäller delvis verkställda beslut samt avbrott i verkställighet som varat mer än tre månader.

Rapporteringen ska göras kvartalsvis. Om IVO bedömer att den enskilde har fått vänta oskäligt länge på att ett beslut ska verkställas kan myndigheten ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av en särskild avgift.

Socialnämnden ska fortsätta att rapportera ett ej verkställt beslut tills beslutet är verkställt eller avslutat av annan anledning, så kallad återrapportering.

Nämnden kan när som helst rapportera att ett beslut har verkställts.

För första kvartalet 2026 har fyra beslut rapporterats till IVO. Besluten från föregående kvartal har återrapporterats då de verkställts eller avslutats.

Sammanställning av rapporterade ej verkställda beslut

Förvaltningen har sammanställt rapporterade och återrapporterade ej verkställda beslut i Bilaga 1.

Jonas Linderholm Arnklint
Socialt ansvarig samordnare (SAS)

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige

Kommunrevisionen

Sammanställning av rapporterade ej verkställda beslut/avbrott i verkställighet enligt SoL och LSS

Beviljad insats	Lagrum	Kön		Datum för beslut/avbrott	Dagar från beslut/avbrott till rapporterings-tillfället	Rapporterings-tillfällen	Verkställt/ avslutat	Dagar från beslut/avbrott till verkställt/ avslutat	Huvudsakligt skäl	Orsak
		k	m							
Följande beslut var ej verkställda vid rapporteringstillfället kvartal 4 2025										
Särskilt boende	SoL		x	2025-08-25	137				Hos kommunen	Saknar plats
Särskilt boende	SoL	x		2025-09-09	122				Hos kommunen	Saknar plats
Följande beslut rapporterades kvartal 1 2026										
Särskilt boende	SoL		x	2025-08-25	137	Kvartal 4 2025	2026-02-17	176	Hos kommunen	Saknar plats
Särskilt boende	SoL	x		2025-09-09	122	Kvartal 4 2025	2026-02-27	171	Hos kommunen	Saknar plats
Parboende	SoL	x		2025-10-03	188				Hos kommunen	Saknar plats
Särskilt boende	SoL		x	2025-12-22	108		2026-03-27	95	Hos den enskilde	Den enskilde har tackat nej
Bostad med särskild service	SoL	x		2025-10-27	164		2026-04-01	156	Hos den enskilde	Är i behov av externt boende
Daglig verksamhet	LSS	x		2025-10-20	177				Hos den enskilde	Medverkar inte till verkställighet

Till Socialnämnden

Informationsärenden i samband med socialnämnden den 28 april 2026

I samband med nämndutskick bifogas en innehållsförteckning på de handlingar som ligger i den röda informationsmappen som cirkulerar under nämndsammanträdena. Om det finns handlingar som ledamöterna vill titta närmare på finns, dessa tillgängliga hos förvaltningsadministratören före och efter sammanträdet.

Informationsmappen innehåller följande handlingar:

1. Facklig Samverkan FSG
Minnesanteckningar från 28 april 2026
2. Samordningsförbundet Södra Vätterbygden
Protokoll från möte den 8 april 2026
3. IVO Tillsynsärende Malmgatans barnboende
4. Uppföljning av internkontrollplaner 2028, övriga nämnder